

Samrådotsredogörelse

2026-04-13

Vårt framtida Avesta
Översiktsplan 2040 för Avesta kommun

Samrådet

Ett förslag till ny kommuntäckande översiktsplan för Avesta har genomgått samråd enligt plan- och bygglagens 3 kap. under perioden 24 februari till och med 25 maj 2025.

Planen har tagits fram av Avesta kommun genom Västmanland-Dalarna miljö och byggförvaltning, som i sin tur tagit stöd från konsultfirman WSP i såväl arbetet med planförslag som framtagande av den hållbarhetsbedömning av planen, som också inkluderar en miljökonsekvensbeskrivning. Översiktsplanen behandlar den långsiktiga utvecklingen av bebyggelse och hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras i hela kommunen.

Under samrådet har allmänhet, myndigheter, fastighetsägare, företag och alla andra som varit intresserade av planen kunnat delta och lämna synpunkter på förslaget. Översiktsplanen är i första hand digital och har under samrådet gått att läsa digitalt, eller som digitalt dokument, på projektets webbsida som också kunnat nås via Avesta kommuns hemsida. Översiktsplanens handlingar även funnits i utskrivna versioner på Servicecenter och biblioteket i Avesta, på servicepunkterna i Krylbo och Horndal, på biblioteket i Horndal samt på Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning i Avesta.

Särskilda inbjudningar har skickats ut till berörda myndigheter, grannkommuner, kommunala förvaltningar, ledningsägande företag och föreningar med intressen som mer specifikt kan påverkas av översiktsplanen, till exempel Naturskyddsförening, Friluftsförbundet, ridklubbar och olika byföreningar.

Under samrådstiden hölls fem öppna kvällsmöten för intresserade i Folkets hus i Fors, Solbacka i By, Korskrogens Bygdegård, Horndals Församlingshem och i Avesta Församlingsgård.

Under samrådet deltog projektledaren, ofta tillsammans med projektägaren, som inbjuden/inbjudna till ett flertal möten för att informera och svara på frågor

Under samrådstiden hölls träffar med de kommunala råden, Ungdomsrådet, Funktionshinderrådet och Pensionärsrådet, vid deras inplanerade möten.

Denna samrådsredogörelse redovisar de yttranden som inkommit skriftligen under samrådsperioden. Den redovisar också hur kommunen bemöter yttrandena samt vilka förändringar det har lett till i översiktsplanen.

Sammanfattning av samrådsredogörelsen

Yttranden har inkommit från myndigheter, företag, föreningar och privatpersoner. Synpunkterna som framförts har berört allt från förslag på tillägg av nationella och regionala mål, komplettering med riksintressen som saknats, tillägg eller ändrade ställningstaganden, tillägg av fler riktlinjer som berör planering samt förslag till kompletteringar och förtydliganden av planförslaget.

De ändringar som gjorts i översiktsplanen beskrivs tillsammans vid de yttranden som föranlett ändringar. Ändringar har gjorts i nästan alla delar av översiktsplanen, men lite större ändringar har skett i avsnittet om vindkraft, i avsnittet om riksintressen och i avsnittet om landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS). Dessutom har ett avsnitt om mellankommunala frågor och ett avsnitt om energidistribution lagts till i översiktsplanen.

Flera av de framförda synpunkterna har inte blivit tillgodosedda och det kan bero på att kommunen inte kan, eller vill, göra den typen av ställningstagande eller åtagande som föreslås i dagsläget. Det kan också bero på att synpunkterna rör åtgärder som är för detaljerade för att behandlas i en översiktsplan. Bemötande kring detta framgår också i detta dokument vid de yttranden som framförts.

Följande har lämnat yttranden på förslaget

- S 1. Länsstyrelsen Dalarnas län
- S 2. Trafikverket
- S 3. Svenska kraftnät
- S 4. Försvarsmakten
- S 5. Energimyndigheten
- S 6. Luftfartsverket
- S 7. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- S 8. Skogsstyrelsen
- S 9. Sveriges geologiska undersökning
- S 10. Statens geotekniska institut
- S 11. Tillväxtverket
- S 12. Länsstyrelsen Gävleborg
- S 13. Länsstyrelsen Västmanlands län
- S 14. Länsmuseet Dalarna
- S 15. Polismyndigheten
- S 16. Region Dalarna + komplettering
- S 17. Heby kommun
- S 18. Norbergs kommun
- S 19. Sala kommun
- S 20. Skanova
- S 21. Vattenfall
- S 22. Tillväxt Avesta
- S 23. Avesta Vatten och Avfall AB
- S 24. Avesta Industristad AB
- S 25. Miljöpartiet Avesta
- S 26. Vänsterpartiet Avesta
- S 27. By Utvecklingsgrupp
- S 28. Trelänsleden, Hovnäs färja och By Utvecklingsgrupp
- S 29. LRF Avesta
- S 30. Nävdens FVO
- S 31. Ingevallsbo Turridning och Ridskola
- S 32. Styrelsen i Axelsbo samfällighet
- S 33. Avesta Naturskyddsförening
- S 34. Boende i Sör Nävde
- S 35. Privatperson 1
- S 36. Privatperson 2
- S 37. Privatpersoner 3 & 4
- S 38. Privatperson 5
- S 39. Privatperson 6
- S 40. Privatperson 7
- S 41. Privatperson 8
- S 42. Privatperson 9
- S 43. Privatperson 10
- S 44. Privatperson 11
- S 45. Privatperson 12
- S 46. Privatperson 13
- S 47. Privatperson 14
- S 48. Privatperson 15
- S 49. Privatperson 16 & 17
- S 50. Privatperson 18 & 19
- S 51. Privatperson 20
- S 52. Privatperson 21
- S 53. Privatperson 22
- S 54. Privatperson 23
- S 55. Privatperson 24
- S 56. Privatperson 25
- S 57. Privatperson 26
- S 58. Privatperson 27
- S 59. Privatperson 28 & 29
- S 60. Privatperson 30
- S 61. Privatperson 31
- S 62. Privatperson 32
- S 63. Privatperson 33 & 34
- S 64. Privatperson 35
- S 65. Privatperson 36
- S 66. Privatperson 37

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Redovisning av inlämnade synpunkter	6
S 1. Länsstyrelsen Dalarnas län	6
S 2. Trafikverket	24
S 3. Svenska Kraftnät	25
S 4. Försvarsmakten	34
S 5. Energimyndigheten	37
S 6. Luftfartsverket	37
S 7. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	38
S 8. Skogsstyrelsen	39
S 9. Sveriges geologiska undersökning	40
S 10. Statens geotekniska institut	42
S 11. Tillväxtverket	44
S 12. Länsstyrelsen Gävleborg	45
S 13. Länsstyrelsen Västmanlands län	45
S 14. Länsmuseet Dalarna	46
S 15. Polismyndigheten	49
S 16. Region Dalarna	50
S 17. Heby kommun	51
S 18. Norbergs kommun	52
S 19. Sala kommun	53
S 20. Skanova	54
S 21. Vattenfall	54
S 22. Tillväxt Avesta	56
S 23. Avesta Vatten och Avfall AB	58
S 24. Avesta Industristad AB	61
S 25. Miljöpartiet Avesta	64
S 26. Vänsterpartiet Avesta	65
S 27. By Utvecklingsgrupp	70
S 28. Trelänsleden, Hovnäs färja och By Utvecklingsgrupp	75
S 29. LRF Avesta	86
S 30. Nävdens FVO	88
S 31. Ingevallsbo Turridning och Ridskola	89
S 32. Styrelsen Axelsbo samfällighet	89
S 33. Avesta Naturskyddsförening	90
S 34. Boende Sör Nävde	91
S 35. Privatperson 1	93
S 36. Privatperson 2	93

S 37. Privatperson 3 & 4	94
S 38. Privatperson 5	96
S 39. Privatperson 6	96
S 40. Privatperson 7	96
S 41. Privatperson 8	97
S 42. Privatperson 9	98
S 43. Privatperson 10	98
S 44. Privatperson 11	98
S 45. Privatperson 12	99
S 46. Privatperson 13	99
S 47. Privatperson 14	99
S 48. Privatperson 15	99
S 49. Privatperson 16 & 17	100
S 50. Privatperson 18 & 19	100
S 51. Privatperson 20	102
S 52. Privatperson 21	104
S 53. Privatperson 22	104
S 54. Privatperson 23	104
S 55. Privatperson 24	104
S 56. Privatperson 24	105
S 57. Privatperson 26	105
S 58. Privatperson 27	106
S 59. Privatperson 28 & 29	107
S 60. Privatperson 30	107
S 61. Privatperson 31	108
S 62. Privatperson 32	109
S 63. Privatperson 33 & 34	109
S 64. Privatperson 35	110
S 65. Privatperson 36	110
S 66. Privatperson 37	111

Redovisning av inlämnade synpunkter

inklusive kommunens bemötande/beaktande och beskrivning av ändringar som görs i översiktsplanen

Samtliga yttranden är ordagrant avskrivna och eventuella språkfel har inte korrigerats.

S 1. Länsstyrelsen Dalarnas län

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Yttrandet följer de åtaganden som åligger Länsstyrelsen att tillse PBL 3 kap 10 §</p> <p>1. Ta tillvara och samordna statens intressen</p> <p>Länsstyrelsen i Dalarnas län har mottagit remissyttranden från statliga myndigheter</p> <p>Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Energimyndigheten, Trafikverket, Luftfartsverket, Försvarsmakten, Sveriges Geologiska undersökning (SGU), Statens geotekniska institut (SGI), Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Tillväxtverket.</p> <p>Yttranden från nationella och regionala statliga myndigheter bilägges detta yttrande eftersom de i väsentliga delar har viktig, vägledande och rådgivande information som bör inarbetas av kommunen i översiktsplanen.</p> <p>Länsstyrelsens och övriga statliga myndigheters synpunkter utifrån ingripandegrundande synpunkt i ett efterföljande detaljplaneskede finns i detta samrådsyttrande under rubrik 2–8.</p> <p>2. Tillhandahålla underlag och ge råd enligt 2 kap. PBL</p> <p><i>Bostadsförsörjning</i></p> <p>Enligt plan och bygglagen 2 kap 2–3 § ska kommunen varje mandatperiod anta en handlingsplan för bostadsförsörjningen som ska vara vägledande för kommunens planläggning i fråga om bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.</p> <p>Giltighetstiden på kommunens gällande bostadsförsörjningsprogram förlängdes till utgången av 2024 och är inte längre gällande men arbete pågår med att ta fram aktuella riktlinjer. Länsstyrelsens bedömning är att den nya handlingsplanen för bostadsförsörjning bör utgöra underlag för översiktsplanens redovisning av behov av framtida utveckling av bostadsbeståndet och behov av bostadsbyggande.</p> <p><i>Hållbarhetsbedömningen</i></p> <p>Hållbarhetsbedömningen som hör till översiktsplanen utgör en strategisk miljöbedömning enligt miljöbalkens krav. Förutom en samlad bedömning med rekommendationer och åtgärdsförslag med tips om förbättringar att göra i översiktsplanedokumentet finns en utförlig beskrivning av</p>	<p>Då den nya handlingsplanen inte är färdig ännu har den inte kunnat utgöra underlag till översiktsplanen. Därför har tidigare bostadsförsörjningsprogram fortsatt vara det formella underlaget tillsammans med interna diskussioner om läget idag.</p>

planförslagets konsekvenser gjord utifrån de olika perspektiven miljökonsekvenser, sociala konsekvenser och ekonomiska konsekvenser.

Länsstyrelsens uppfattning är att det finns bra och nödvändiga förslag till kompletteringar och förtydliganden som bör inarbetas i översiktsplanen bland föreslagna rekommendationer och åtgärdsförslag, inte minst i de fall där Länsstyrelsens ingripandegrund kan komma att beröras i efterkommande detaljplanering.

Natur och friluftsliv

Det vore enligt Länsstyrelsen önskvärt om ställningstagandena för skyddade områden på sid 69 utvecklades. Finns det områden som riskerar att påverkas? Vill kommunen att något specifikt skyddat område utvidgas? Finns det särskilda områden som behöver skydd?

Länsstyrelsen vill konkret föreslå att ett skydd inrättas för kommunens mark vid Åshuvudet, dvs Badelundaåsens utlöpare i Bysjön söder om By kyrka. Åsen har stor betydelse som vacker strövmark för friluftslivet och utgörs av en högst skyddsvärd naturtyp: åsbarrskog med betydande lövinslag.

Landsbygd

På sid 21 omnämns Åsgarn (Sävviken) som växt-och djurskyddsområde. Detta skydd upphävdes 2017-07-07, dnr 5073–2017, av Länsstyrelsen. Texten om området omnämns även på sid 148–149 i översiktsplanen och bör alltså utgå.

På sid 44 omnämns den för naturvård och landskapsbild oerhört viktiga betesmarken mellan By kyrka-Lugnet och Björka. Detta område bör enligt Länsstyrelsen pekas ut som värdefullt naturområde. I kartan på sid 45 bör de två naturreservaten i området framgå.

De betade strandängarna längs Dalälven på sid 76 har ett nationellt naturvårdsvärde och förutsättningarna för att bevara dessa bör enligt Länsstyrelsen särskilt poängteras.

Avesta tätort

Inom område AB4 vid Isaksbo finns ett antal skyddsvärda träd varav flera är almar. Om dessa är friska är det enligt Länsstyrelsen mycket värdefullt att skydda dem mot exploatering av olika slag.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor översvämningar eller erosion

Risk för skred och erosion

Länsstyrelsens kartsnitt som visar erosionsbenägen jordart bör beskrivas. Kartsnittet är framtaget utifrån information om händelsen i Hagfors 2004 och kan användas vid jämförelser och som komplement till SGU:s kartsnitt. Förutsättningar för skred i finkornig jordart "LstW

Översiktsplanen kompletteras och förtydligas utifrån flera av förslagen i hållbarhetsbedömningen.

Kommunen anser att generella ställningstaganden tillsammans med ställningstaganden för specifika områden är tillräckligt. Inte alla omnämnda områden är skyddade och frågan om införande av ytterligare skydd är återkommande under övervägande i kommunens olika arbeten, till exempel pågår ett arbete med detta vid Sonnboviken.

Kommunen delar uppfattningen om att skydd för Åshuvudet är önskvärt. Det förs därför in som ett ställningstagande i översiktsplanen, även om kommunen inte äger all mark som sannolikt bör omfattas av ett skydd.

Uppgifterna tas bort i översiktsplanen.

Detta avsnitt rör mark- och vattenanvändning i By och Näs Bruk. Viktiga intressen som vägs in i förslag för området omnämns och redovisas sedan i avsnittet för Riksintressen, LIS och Andra värden. Där är aktuell mark berörd av flera utpekanden. Även de två naturreservaten finns där.

Kommunen delar uppfattningen och översiktsplanens ställningstagande för detta tydliggörs.

Översiktsplanen kompletteras med information om detta.

Översiktsplanen kompletteras med en kortfattad beskrivning av kartsnittet. Kommunen har valt att låta detta kartsnitt vara representant för frågan då övriga skikt, som så klart också utgör planeringsunderlag, är mycket mer detaljerade.

Erosionsbenägen jordart” ersätter inte SGU:s kartskikt utan kan ses som ett komplement till detta.

Beroende på terrängens lutning och skyfallets intensitet och omfattning etcetera kan konsekvenserna i områden med erosionsbenägna jordarter variera från mindre till omfattande skador på infrastruktur, miljö, hälsa och liv. Resultat från utredningen av händelsen Hagfors har applicerats på Dalarnas län och visar i en grov skala (SGU:s jordartsinformation skala 1:1 000 000) områden med ovan uppräknade jordarter som kan vara erosionsbenägna vid kraftiga skyfall.

I SGI:s kartvisningstjänst finns andra kartskikt avseende ras, skred och erosion som också kan vara intressant för översiktsplanen [Vägledning ras, skred och erosion](#).

Miljömål

Kommunen har valt att i översiktsplanen redovisa ett urval av vissa nationella och globala mål som kommunen anser vara relevanta för kommunens hållbara utveckling och fysiska planering. I och med Avestas, i ett Dalaperspektiv, betydande areal jordbruksmark anser Länsstyrelsen att målen (Agenda 2030, mål 2) kring livsmedelsförsörjning och jordbruksmarkens hantering också bör framhållas. (se regeringens prop. 2016/17:104, samt Livsmedelsstrategin 2.0 2025 där bevarande och utveckling av jordbruksmarken ytterligare poängteras).

Jordbruksmark

I översiktsplanen redogörs för bestämmelserna i miljöbalkens 3 kap 4 §, men de olika delarna i bestämmelsen konkretiseras inte och ger ingen vägledning till hur bedömningar ska göras.

Brukningens värde jordbruksmark

Av översiktsplanen framgår att kommunen avser att eventuellt göra en inventering av jordbruksmarken i ett senare skede. Om inte denna inventering finns med i översiktsplanen, vilket är att föredra, behöver översiktsplanen ändå ange vilka typer av faktorer en sådan inventering ska innehålla. Följande kan vara exempel på delar som sammantaget kan relateras till brukningens värde.

- Produktionsvärden (livsmedel, foder, bioråvaror, påverkan på närliggande jordbruksmark, annat)
- Naturvärden (biologiska värden, biotoper)
- Sociala värden (rekreation, upplevelse, landskap)
- Kretsloppsvärden (kretsloppsfunktioner, rening av utsläpp, binda kväve, svavel, koldioxid)
- Landskapskaraktär/bild (kulturhistoria, miljövärden, naturvärden, sociala värden)

Livsmedelsstrategin 2.0 läggs till som ett viktigt nationellt måldokument för Avesta kommun. Översiktsplanen kommer även nämna att det finns ett politiskt beslut i Avesta kommun att ta fram en kommunal livsmedelsstrategi.

Då de olika delarna framgår av lagstiftning konkretiseras de inte i översiktsplanen. Hur bedömningar ska göras är ytterst platsberoende, samtidigt som lagstiftningen ger styrning i fråga om väsentligt intresse och alternativa placeringar, varför vägledning i översiktsplanen inte anses relevant.

Kommunen anser inte att översiktsplanen är ett instrument för att styra detta utan kommer att ta stöd av råd från både länsstyrelsen och Jordbruksverket i ett sådant arbete. Flera av de punkter länsstyrelsen listat i yttrandet anser även kommunen vara exempel på delar i ett inventeringsarbete.

Väsentligt samhällsintresse

I översiktsplanen anges: "På landsbygden i Avesta ska det vara fråga om anläggande av mycket samhällsviktiga funktioner, eller tillskapande av ett större antal arbetsplatser, för att brukningsvärd jordbruksmark ska få tas i anspråk." Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör förtydligas med uppgifter om vilka de mycket samhällsviktiga funktionerna är och vad ett större antal arbetsplatser innebär.

Alternativa lokaliseringar

Enligt miljöbalken får brukningsvärd åkermark bara användas till väsentliga samhällsintressen om det inte går att bygga på annan mark. I översiktsplanen saknas resonemang kring hur alternativa lokaliseringar ska utredas. Kommunen behöver i översiktsplanen ange vilka rutiner och tillvägagångssätt som ska användas för sådana lokaliseringsutredningar.

Mera information om hur kommunen kan arbeta med jordbruksmarkens värden finns på Jordbruksverkets hemsida: [Jordbruksmarkens värden - Jordbruksverket.se](https://jordbruksverket.se/jordbruksmarkens-varden)

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen vill lyfta att det är av stor vikt att beakta totalförsvarsplaneringen i arbetet med vattenförsörjningen samt att det kan finnas behov av sekretess av känsliga uppgifter. Det är viktigt att en bedömning görs av vad som kan vara med i översiktsplan, som ska vara ett dokument som är tillgängligt för allmänheten.

Energiomställning

Det saknas beskrivning om kommunens utmaningar när det gäller energiomställningar i samhället. Vissa utmaningar har bäring på fysiska strukturer och det kan ge en större förutsägbarhet om kommunen redovisar dessa. Länsstyrelsen saknar även information om hur kommunen arbetar med energiplanering och dess koppling till den fysiska planeringen.

Översiktsplanen innehåller skrivningar om att det finns platser med närhet till nätanslutning som kan vara lämpliga för storskaliga solenergianläggningar utan att peka ut områden geografiskt. Om dessa områden identifieras i översiktsplanen finns en större förutsägbarhet för exploatörer.

Länsstyrelsen vill påminna om, trots att den gällande vindbruksplanen ska fortsätta att gälla, att det sedan juni 2024 finns ett regionalt planeringsunderlag för vindkraft i Dalarna som hämtas på Länsstyrelsens webbgis.

Översiktsplanen kompletteras med exempel på vad kommunen bedömer kunna vara sådana funktioner och vilka nivåer av antal arbetsplatser som bör ses som ett större antal.

Att alternativa lokaliseringar behöver utredas följer av lagstiftningen och hur omfattande sådan utredning behöver vara får bedömas från fall till fall. Kommunen anser inte att alla lagstiftningskrav behöver förtydligas eller tolkas i översiktsplanen.

Översiktsplanen kommer att justeras i fråga om sekretess av känsliga uppgifter i dessa delar utifrån inkomna yttranden.

Energiomställning ur ett kommunalt perspektiv hanteras i kommunens Klimat och energiplan, som sedan utgör underlag till översiktsplanen och påverkar vissa ställningstaganden. Avesta kommun ser dock stora svårigheter i att jobba med energiplanering när kommunen inte har något eget energibolag utan är beroende av extern aktör som har sin affärsmodell för planering. Översiktsplanen har dock vissa ställningstaganden kring vatten-, vind- och solenergi.

Kommunen har inte för avsikt att peka ut sådana områden. Detta dels för att det är svårt att veta var platser med affärsmässig bärighet och anslutningsmöjligheter finns, samtidigt som det vid flera sådana punkter kan finnas andra faktorer som gör etableringar olämpliga, till exempel risk för negativ påverkan på landskapsbild och kulturmiljövärden.

Avsnittet om vindkraft ändras till översiktsplanens granskningsskede utifrån att med de projekt som redan byggts, nu projekteras/miljöprövas, eller avstyrkts genom politiska beslut inte bedöms finnas några områden som Avesta kommun anser kan pekas ut som särskilt lämpliga för vindkraft.

Kulturmiljö

Övergripande

Länsstyrelsen instämmer i de rekommendationer och åtgärdsförslag avseende kulturmiljöer som föreslås i Hållbarhetsbedömningen.

Översiktsplanen bör redovisa vilka bestämmelser i kulturmiljölagen, miljöbalken och plan- och bygglagen som reglerar kulturmiljövården på olika sätt. På samma sätt bör i översiktsplanen förtydligas vilka instanser som har vilka roller i hanteringen av kulturmiljövården.

Det framkommer inte vad kommunens målsättningar för arbetet med kulturmiljöer baseras på. Detta bör redovisas under rubriken Nationella mål, planer och program (sid 14). Rimligtvis bör dessa grundas i de nationella kulturmiljömålen:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

I översiktsplanen används termerna kulturmiljö, kulturmiljövården, kulturhistoriska värden, kulturmiljöinventering, kulturmiljöutredning, kulturlandskap, kulturvårdshänsyn, kulturvårdsintresse, kulturmiljövård och kulturmiljöprogram, utan tydlig definition av de samma. Språkbruket i översiktsplanen bör följa den gängse terminologin inom kulturmiljövården för en bättre förståelse.

Informationen om kulturmiljöer förefaller vara helt baserad på ÖP 2007, som i sin tur grundas i inventeringar och beskrivningar som är framtagna under perioden ca 1970–2000. Finns ny information eller forskning så bör dessa komma med i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att det bör beskrivas vilka kunskapsunderlag, inventeringar och kulturmiljöanalyser som översiktsplanen baseras på.

Kulturmiljöprogram

Det är positivt att kommunen vill ta fram ett nytt kulturmiljöprogram, och Länsstyrelsen anser att det är önskvärt att detta genomförs innan antagandet av aktuell översiktsplaneförslag sker. Ett kulturmiljöprogram belyser viktiga kulturhistoriska värden i kommunen och utgör därmed ett värdefullt kunskapsunderlag för arbetet med en ny översiktsplan. Ny bebyggelse måste enligt plan och bygglagen anpassas till befintlig bebyggelsemiljö, varför det

En del av förslagen i hållbarhetsbedömningen har inarbetats i översiktsplanen till granskningsskedet.

Då kommunen inte anser att syftet med översiktsplaner är att de ska vara en form av faktasammanställning, manual för efterföljande prövningar och så vidare läggs inte detta till.

Kommunen har valt att ta med de nationella mål, planer och program som anses mest relevanta för kommunen i ett arbete med översiktsplan. Det finns oerhört många mål på nationell, internationell och regional nivå totalt sett och hur alla dessa beaktas i kommuners arbeten kan inte redovisas i en översiktsplan.

Planens avsnitt med definitioner har kompletterats med ett flertal olika ord och uttryck inför granskningen. Kommunens utgångspunkt har dock varit att använda språk och ord i översiktsplanen som enklare kan förstås och kommunen har till exempel under lång tid noterat att begreppet kulturmiljö är något som sällan förstås av allmänheten.

Det stämmer att beskrivningar kommer från ÖP 2007 och då baseras på äldre inventeringar/beskrivningar. Kommunen har inte kännedom om något nyare material. Vilka underlagen är framgår dels av *Riksintressen LIS och Andra värden* och av listning under avsnittet *Övrigt underlag* i kapitlet *Underlag och Dialog*.

I nuläget finns inte resurser hos kommunen för ett arbete med att ta fram ett kulturmiljöprogram. I första hand är det personalresurser som saknas. Att låta översiktsplanen invänta ett sådant arbete skulle, även om arbetet påbörjas nu, fördröja antagandet av en ny översiktsplan med flera år, vilket kommunen inte ser som ett alternativ.

är rimligt att initialt ta fram ett kulturmiljöprogram som kan ligga till grund för en framtida arkitekturpolicy.

Det finns möjlighet att få stöd till framtagandet av ett kulturmiljöprogram hos Länsstyrelsen.

Synpunkter på innehållet och formalia
Innehållsförteckningen om kulturmiljö liksom textavsnitten om kulturmiljö bedöms ha en otydlig rubriksättning och inkonsekventa rubriknivåer. Stavfel och syftningsfel gör texten svårläst. Länsstyrelsen anser att detta bör ses över.

I PDF-format saknas förklaring i flera kartor om vad färgskikt och numrering betyder.

I inledningen sid. 8 "Relation till olika program och stadsplan" noterar Länsstyrelsen att Planprogrammet för Månsbo gårde som antogs 2019 inte finns med trots att det är politiskt antaget, samt har legat till grund för bla. detaljplan för området öster om Månsbobacken, inom riksintresset Avesta W6 (området utpekade som utvecklingsområde för bebyggelse AB2 på karta sid 31). Det refereras även till detta planprogram på sid 33. Kan det finnas fler program som saknas i detta avsnitt?

I avsnittet om "Mark- och vattenanvändning" bör kartan för mark och vattenanvändning även omfatta riksintressen för kulturmiljövård och kommunala/ lokala intressen för kulturmiljövård.

På sid 26 Kategoriernas definitioner anges att kulturhistoriska miljöer bara finns på landsbygden. Länsstyrelsen delar inte kommunens mening av den beskrivningen. De finns överallt där människan har varit och är.

På sid 28 Mångfunktionell bebyggelse anges; "För byggnader, och bebyggelseområden, som pekats ut i olika kulturhistoriska inventeringar ska särskild hänsyn tas till identifierade kulturvärden vid eventuella förändringar. För byggnader som pekats ut ska särskild hänsyn tas även vid såväl exteriöra som interiöra förändringar. Inför tänkta förändringar med utpekade höga naturvärden ska alltid en naturinventering ske med hjälp av ekologisk kompetens." Samma ställningstagande bör gälla områden med kulturvärden eller möjliga kulturvärden, både gällande bebyggelse och förhistoriska lämningar. Kulturhistorisk utredning av bebyggelse/ arkeologisk utredning/ inventering med nödvändig kompetens bör alltid föregå planerade mark och vattenförändringar i kommunen.

Kulturhistoriska miljöer
Länsstyrelsen anser att rubriken *Kulturhistoriska miljöer* bör

Om en arkitekturpolicy blir aktuell att ta fram delar kommunen uppfattningen att ett kulturmiljöprogram är ett bra underlag att för sådan.

Kommunen kan inte riktigt se vad som avses här. Kanske beror det på att kulturmiljöer finns i tre olika delar av översiktsplanen, dvs. under Mark- och vattenanvändning, Riksintressen och Andra värden.

Kartornas teckenförklaringar har setts över ytterligare en gång inför översiktsplanens granskningskede.

Planprogram, som formellt inleder detaljplanearbete enligt plan- och bygglagen, redovisas inte i översiktsplanen. De program med mera som översiktsplanen anges relatera till omfattar större delar av bebyggelse i Krylbo och Avesta och utgör en länkande planeringsnivå mellan översiktsplan och detaljplanering. Av den anledningen lyfts de fram och denna nivå i planeringen finns inte med i plan- och bygglagen.

Riksintressen och olika inventeringar utgör underlag för planering och redovisas i kapitlet *Riksintressen LIS och Andra värden* i enlighet med gällande föreskrifter om översiktsplan och Boverkets ÖP-modell.

Kulturhistoriska miljöer finns så klart på många olika platser i kommunen, men de områden som redovisas under eget tema för mark- och vattenanvändning i översiktsplanen finns bara på landsbygden.

ÖP kompletteras med att inventering med hjälp av sådan kompetens ska ske. Arkeologiska utredningar sker när så krävs.

revideras, eftersom detta är en term som inte finns i vare sig RAÄ eller Boverkets publikationer. Det är lämpligt att använda vedertagen terminologi inom sakområdet. Länsstyrelsen anser att texten till avsnittet om kulturhistoriska miljöer behöver revideras. Formuleringarna är vaga och använder en terminologi som antyder att de kulturhistoriska värdena snarare grundas i åsikt än kunskap och konkreta miljöer. Även i Hållbarhetsbedömningen framhålls att beskrivningar av kommunens kulturmiljövärden bör ses över. Det förekommer i dagsläget otydliga formuleringar som ger en missvisande bild av kulturmiljöns egenvärde. Länsstyrelsen instämmer i detta.

Beskrivningar

Det förekommer områden utan mer ingående beskrivning (sid 80). Det förklaras inte varför vissa miljöer saknar beskrivning eller hur urvalet har gjorts. Länsstyrelsen anser att det bör genomföras inventeringar för att ta fram beskrivningar i dessa områden.

I beskrivningarna finns en hel del termer som Länsstyrelsen anser behöver förklaras; holby, bergsmansby, nordsvensk gård, mangårdsbyggnad, gårdsanläggning, enskild gårdsanläggning, randby, bergsbruk, mad, älväng, radby, utskiftad gård, ensamliggande by, posthemman, bergsmansbygd, laga skifte, bytomt, hyggesstorlek, klungby, bondby, storskifte, gårdstomt, storbondegård, gårdssamling, fornfynd, förhistorisk bosättning, ålderdomligt boplatsläge, bykärna, förhistoriskt boplatsläge, lämning, hyttplats, hyttruin, hyttpipa, hytta, hyttverksamhet, forntida bosättning, röse, byklunga, boplat, gruvvarp, röseliknande grav, tackjärn, hammare, vattenkvarn, fördämningsvall, hammarsmedja, bosättning, utskiftad, gravfält, fornlämningsmönster, historiska Litorinahavet, fornlämningsmiljö, stenåldersfynd, brudbröd, primitiv järnframställning, slaggförekomst och strömskvälter.

Flera beskrivningar verkar vara tagna direkt från ÖP 2007. Länsstyrelsen anser att information om förhistoriska lämningar och fynd också bör tas med.

Länsstyrelsen anser att beskrivningen av kulturmiljöer är inkonsekvent vilket leder till syftningsfel, vilket bör revideras. "Utpekade kulturhistoriska miljöer" används som ett paraplybegrepp utan hänvisning till enligt vilken lagstiftning en specifik miljö är utpekad och därmed vilket skydd som finns och vilken eventuell tillståndsplikt som gäller. Exempelvis: på sid 46 "Den norra delen av området, från Djupvik och norrut, ligger inom område som är av riksintresse för kulturmiljövård... En stor del av området By och Näs Bruk ligger inom ett område med utpekade höga kulturhistoriska värden." Både dessa områden har skydd enligt 3 kap 6 § miljöbalken som riksintressen för kulturmiljövården, men det framkommer inte av texten (se även avsnitt om Riksintressen för kulturmiljövården samt

Text om varför dessa områden inte beskrivs mer ingående läggs till och kartan kompletteras med numren för dem. Det går också att läsa mer om områdena i det material som utgör underlag för översiktsplanen.

Några ord är förklarade i texter, men översiktsplanen kompletteras med nytt avsnitt för *Ordförklaringar* under *Inledning*. Här har i första hand ord som inte förklarar sig själva lagts in

Det stämmer och de beskrivningarna bygger i sin tur på äldre inventeringar. Fornlämningar och fornfynd är underlag till översiktsplanen och finns därför i avsnittet för det.

Att fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen framgår i översiktsplanen. Byggnadsminnen är också skyddade enligt lag vilket planen kompletteras med. Riksintresse är ett intresseutpekande med villkor för åtgärder, men inte tillståndsplikt, vilket framgår i avsnittet om riksintressen.

Kommunen kan inte se att det finns mer än ett område som är utpekade riksintresse på platsen. Den andra delen av texten avser områden som är utpekade i inventeringen Kulturmiljöer i Avesta kommun (Dalarnas Museum) eller områden i Bevarandeprogram för odlingslandskapet.

Andra värden – kulturmiljövärden). I texten kan det tolkas som att de har olika typer av skydd.

Länsstyrelsen anser att det är en stor brist att inledande stycke inte behandlar förhistoria, förhistoriska miljöer eller fornlämningar, endast bebyggelsemiljöer och byggnader.

Länsstyrelsen noterar att det inte framkommer tydligt i översiktsplanen vilken lagstiftning som styr hanteringen av kulturvärden (sid 78). Exempelvis finns det en mycket otydlig uppdelning mellan kulturhistoriska miljöer (brukar benämnas lokala/ kommunala intressen för kulturmiljövärden i planeringen) och riksintressen enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Det framkommer inte att byggnadsminnen är skyddade enligt 3 kap kulturmiljölagen och att det är Länsstyrelsen som handlägger ansökningar enligt samma lagstiftning.

Vatten

Många vattendrag i kommunen har dämningar (fördämningsvallar, dammvallar, dammar) i olika utsträckning och utformning. Dessa är ofta antikvariskt bedömda som fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning, och många gånger ingår de i värdefulla kulturmiljöer. Många av dessa kommer i framtiden att beröras av åtgärder för att förbättra fiskars levnadsmiljö samt för nya direktiv från EU. Länsstyrelsen noterar att det saknas ett ställningstagande angående dessa miljöers fortlevnad i översiktsplanen (sid 93–95).

Andra värden

Länsstyrelsen noterar att kartan på sid 143 visar naturvärden men har också markeringar som visar fornlämningar, vilket lämnats okommenterat.

På sid 150 *Ställningstagande*. Länsstyrelsen anser att det behöver framgå tydligt att kulturmiljövärden är skyddade i lagstiftningen genom kulturmiljölagen, miljöbalken och bestämmelser i plan- och bygglagen. I Avesta ÖP 2007 (sid 63) finns ett stycke som tydligt redovisar vilken lagstiftning som reglerar kulturmiljön samt vilka instanser som är ansvariga för tillståndsprovning mm.

På sid. 150. *Fornlämningar och byggnadsminnen*.

Länsstyrelsen anser att formuleringen ”...det är förbjudet att förändra eller skada en fornlämning utan tillstånd från länsstyrelsen” är otydlig och blir ett syftningsfel. Det är aldrig tillåtet att skada en fornlämning. Länsstyrelsen lämnar tillstånd till arkeologisk utredning/ undersökning/ dokumentation innan borttagning av fornlämningar.

Länsstyrelsen anser att fornlämningar och byggnadsminnen bör redovisas och tydligt definieras under egna rubriker. Det saknas information om att det är bestämmelser i kulturmiljölagen som skyddar dessa kulturmiljöer. Informera tex om att fastighetsägaren måste ansöka om tillstånd till

Översiktsplaner är vare sig en faktasammanställning eller någon form av kulturmiljöinventering. Alla olika ämnen, frågor och förutsättningar kan/behöver inte beskrivas.

Några delar av översiktsplanen kompletteras med vilken lagstiftning som skyddar vad, till exempel var skydd av utpekade byggnadsminnen har lagstöd.

Historiska värden i sådana fördämningar behöver ofta ställas mot värden av förbättrade livsmiljöer för fisk mm. Kommunen anser att dessa avvägningar måste ske från fall till fall och har därför inte för avsikt att lägga in något generellt ställningstagande i översiktsplanen. I Mark- och vattenanvändningsavsnittet Tekniska anläggningar under Energiproduktion och Vattenkraft finns därför det enda ställningstagande som kommunen i nuläget avser göra kring små fördämningar.

Kartan är en samlad inledningskarta till kapitlet och visar därför flera olika lager. Dock saknas kartans teckenförklaring i dokumentet och denna läggs in till granskningen.

Översiktsplanen kompletteras med utvecklad upplysning om gällande lagstiftning under *Ställningstagande* till avsnittet Kulturmiljövärden i kapitlet om Andra värden och under *Beskrivning* till Mark- och vattenkapitlet Kulturhistoriska miljöer.

Texten korrigeras enligt länsstyrelsens yttrande.

Dessa värden redovisas som några av flera underlag till översiktsplanen, vilket kommunen anser är den nivå som är lämplig. Översiktsplaner är inte en faktasammanställning. Vad som gäller enligt olika lagstiftningar behöver inte stå i en översiktsplan för att gälla. Skulle all sådan information tas

ändring av byggnadsminne/ tillstånd till ingrepp i fornlämning hos Länsstyrelsen för att genomföra åtgärder inom områden som är skyddade enligt kulturmiljölagen. Hänvisning till RAA's webbplats är inte tillfredsställande.

På sid 152. *Bevarandevärt odlingslandskap*. Länsstyrelsen anser att det är en otydlig hänvisning. Hänvisning bör ske specifikt till vilket program som avses.

Regeländring

Regeringen har föreslagit förändringar i plan- och bygglagen som ställer nya krav på innehållet i en översiktsplan. Förslaget innebär bland annat att översiktsplanen ska peka ut särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden. Utpekandet är av vikt för bygglagspliktens omfattning. Förslaget föreslås träda i kraft 1 oktober 2025.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga om översiktsplanen ska kompletteras i enlighet med den kommande föreslagna bestämmelsen.

Regeringens förslag: Av kommunens översiktsplan ska byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt framgå. Där ska också kommunens syn på vilka hänsyn som krävs för att tillvarata byggnadsverkens, platsernas och områdenas värden framgå.

3. Riksintressen

Totalförsvarets militära del (Försvarsmakten)

Försvarsmakten och Länsstyrelsen vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Riksintressen för totalförsvarets militära del är inte redovisade i kartan på sid 97. Den efterföljande texten saknar dessutom rubriken Riksintressen för totalförsvarets militära del. Texten under rubriken Öppet utpekade riksintressen i Avesta kommun samt riksintressekatalogen för Dalarnas län med tillhörande kartunderlag Försvarsmaktens hemsida: Riksintressen – Försvarsmakten kan användas som stöd för redovisning och beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del. Även texten avseende höga objekt och remisshantering behöver tillföras planhandlingen till granskningskedet.

Totalförsvarets civila del, kraftnät

Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i

med finns stor risk att översiktsplanens omfattning blir överskådlig och det i sin tur riskerar att mer relevanta delar av innehållet försvinner i mängden av information.

Rubriken ändras till "Värdefulla odlingslandskap" och i texten anges från vilket program som områdena kommer.

Då kommunen inte har något aktuellt kulturmiljöprogram som kan utgöra underlag för sådant utpekande i dagsläget får detta skjutas på till framtida ändring av översiktsplanen.

Kommunens plan- och byggenhet har inarbetade rutiner för sådan handläggning.

Detta läggs till i översiktsplanen. Kommunen valde att inte ta med det i samrådsversionen utifrån att det kunde vara känsliga uppgifter.

transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004–0024), den civila delen, enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken (1998:808). Avesta kommun berörs av riksintresseanspråket inom flera delar av kommunen.

I översiktsplanen redovisas inte riksintresseanspråken eller hur riksintressena ska tillgodoses. MSB och Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte tillgodoser riksintresseanspråken och att planförslaget kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna om inte hänsyn till riksintresseanspråket beaktas i översiktsplanen. Detta på grund av föreslagen mark- och vattenanvändning med tillhörande ställningstaganden i planförslaget. Riksintresseanspråket överlappar flera typer av mark- och vattenanvändningar i kartan där hänsyn till anspråket inte har tagits, så som exempelvis Mångfunktionell bebyggelse, Verksamheter och industri och Landsbygd.

Mer information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida Riksintressen | MSB.

MSB och Länsstyrelsen anser att avgränsningen av bostadsutvecklingsområdena HB1, HB2 och HB3 behöver ses över då dessa delvis överlappar med riksintressets påverkansområde.

Svenska kraftnät (SVK) har ett flertal befintliga kraftledningar och transformatorstationer inom Avesta kommun. Flera av dessa planeras att ersättas och förnyas under de kommande åren. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver lyfta in och synliggöra både SVK:s befintliga och planerade anläggningar i översiktsplanen samt ta hänsyn till dem i sin fortsatta planering. Mer information finner ni här: Riksintresseanspråk för totalförsvarets anläggningar, den civila delen och Start | Svenska kraftnät

Värdefulla ämnen och material

SGU och Länsstyrelsen noterar att en del av utpekade riksintresse för värdefulla ämnen eller material "Garpenbergsgruvorna" befinner sig inom Avesta kommun. Oavsett om berört område är förhållandevis litet och kommunen anser detta försumbart ska översiktsplanen redovisa alla förekommande riksintressen.

Kulturmiljövården

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen inte tillgodoser riksintresset för kulturmiljövård Avesta W6, genom att kommunen föreslår en stor minskning av den geografiska avgränsningen av området samt utveckling av bostäder

Kommunen hade inte kännedom om detta när översiktsplanens samrådsversion togs fram. Även dessa riksintressen läggs till i översiktsplanen.

Befintliga kraftledningar och stationer kommer att framgå som riksintressen i översiktsplanen. Även planerade nya ledningar och stationer redovisas översiktligt eftersom de är blivande riksintressen.

Detta riksintresse har missats att ta med till samrådet och översiktsplanen kompletteras med detta till kommande granskning.

Kommunen anser att det är värdebeskrivningen från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) som gäller och tolkar därför riksintresset utifrån den. Vad kommunen erfar är det inte länsstyrelsen som beslutar om riksintressen utan respektive

inom samma område. Länsstyrelsen arbetar med revidering av riksintresset Avesta W6 för att förtydliga dess kulturhistoriska värden och avgränsning.

Det framgår inte hur kumulativa effekter av planerade utvecklingsområden i eller i anslutning till områden som utpekats som riksintresse för kulturmiljövården ska hanteras.

På sid 98 föreslår Länsstyrelsen att texten ”utifrån gällande värdebeskrivningar” stryks. Riksintressen ska skyddas mot åtgärder som kan innebära påtaglig skada på det kulturhistoriska värdet. Enligt miljöbalken (1998:808) 3 kap 6 §: Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Detta är inte enbart avhängigt riksintressets beskrivning i text utan även den geografiska avgränsningen.

På sid 104 om Riksintresse för kulturmiljövården By-bygden. Länsstyrelsen anser att ställningstaganden inte berör det faktum att uttrycket och motiveringen för riksintresset är förhistoriskt, och att det därför är av stor vikt att hantera eventuell ny bebyggelse mycket försiktigt. Detta behöver omformuleras.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga att ta fram områdesbestämmelser för riksintressområden för kulturmiljövården för att förtydliga och skydda kulturvärden. Detta ska då framgå av översiktsplanen.

Industriell produktion

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Tillväxtverket har en sektors beskrivning för riksintresse industriell produktion från 2021. Den finns att ta del av på myndighetens webbplats. Industriell produktion enligt miljöbalken 3 kap 8 § handlar i huvudsak om områden för basindustrin. Vår bedömning är att behovet av eventuella förändringar avseende våra riksintresseanspråk är få. I Avesta finns ett område för industri som är av den typ av industri som industriell produktion avser enligt miljöbalken 3 kap. och det är område för stålindustri (Outokumpu Stainless anläggning). I Tillväxtverkets uppsikt över industriell produktion har det,

statlig myndighet, i detta fall RAÄ, och Länsstyrelsen har i uppdrag att bevaka utpekade intressen från statens sida. Länsstyrelsen kan där, precis som kommunen, ha en annan syn på hur riksintressen ska avgränsas och i slutänden avgörs då detta antingen i en rättslig prövning, till exempel i samband med detaljplanearbete, eller genom att den som har att besluta om riksintresset tar ett nytt beslut om det.

Varje förändring måste bedömas för sig och det går inte att säga att fler förändringar per automatik medför kumulativa effekter. Om en tänkt förändring skulle komma att medföra för stor negativ påverkan på ett riksintresse utifrån dess värdebeskrivning ska den inte genomföras och på samma sätt ska inte en förändring, som i sig kan vara okej, genomföras om den tillsammans med redan befintliga förändringar skulle ge en samlad negativ påverkan som inte är acceptabel.

Kommunen anser att det är värdebeskrivningar från de myndigheter som pekat ut riksintressen som definierar vad som omfattas. Dessa ska länsstyrelsen sedan avgränsa geografiskt. Men om länsstyrelsen i detta avgränsar även andra värden, som inte finns beskrivna av den utpekande myndigheten, visar detta enbart på länsstyrelsens syn på riksintressets avgränsning, på samma sätt som kommunen kan visa sin syn på detta i översiktsplanen. Kommunen kommer således inte att ändra skrivningen.

Översiktsplanen förtydligas med att extra försiktighet ska råda vid exploatering och andra förändringar i området utifrån värden av förhistoriska lämningar.

Frågan om att ta fram områdesbestämmelser för dessa har övervägts men är i dagsläget inte aktuellt.

utifrån uppsatta kriterier för område av riksintresse, inte bedömts att det finns ett behov att peka ut området för stålindustrin som område av riksintresse industriell produktion.

4. Miljökvalitetsnorm

Som en generell kommentar så delar Länsstyrelsen slutsatsen i Hållbarhetsbedömningen att det är otydligt hur kommunen avser säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls och att ingen status försämras i kommunens vattenförekomster.

I avsnittet AB Karl Hedin Sågverk i Krylbo (sid 54) anges att Svartån och Västerbobäcken har god ekologisk och kemisk status. Länsstyrelsens bedömning är att det inte stämmer då det finns en omfattande problematik med flertalet metaller och organiska miljögifter. Planeringen och eventuell fortsatt exploatering behöver ske så att inte miljökvalitetsnormen äventyras eller statusen försämras.

Länsstyrelsen anser att beskrivningen av Natur och friluftsliv (sid 69) med kan fördel kompletteras med en beskrivning av de sötvattenmiljöer (naturtyper), främst svämmiljöer, som är väldigt unika för denna del av länet. Särskilt gäller det svämängar, svämskogar och ävjebroddsamhällen. Dessa är starkt kopplade till kommunens Natura 2000-områden och har ett högt bevarandevärde.

Sjön Nävden (sid 72) med omgivande marker har identifierats som en värdefull naturmiljö. Sjön har en övergödningssproblematik som Länsstyrelsen anser behöver tas hänsyn till i planeringen för att säkerställa att området ska fortsätta vara ett värdefullt rekreationsområde.

Sjön Åsgarn och Säviken med omgivande marker (sid 73) har identifierats som en värdefull naturmiljö. Hela Forsån har problem både med övergödande ämnen och metaller. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen behöver säkerställa att statusen inte försämras.

Gällande ställningstagandet om vattenflödena för Kungsgårdsholmarna (sid 100) anser Länsstyrelsen att det bör omformuleras då det nuvarande vattenflödet är ogynnsamt för svämnaturtyperna och det som behövs för dess bevarande är ett mer naturligt vattenflöde. Detta regleras dock i vattendomar och inte i en översiktsplan.

5. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

I den inledande beskrivningen av LIS-områden (sid 114) anges att "ett utpekande innebär att det finns särskilt skäl för att ge dispens från strandskyddet eller att upphäva strandskyddet vid detaljplanläggning i dessa områden".

Som ägare till mark och vatten kan kommunen genomföra åtgärder för förbättringar, vilket också sker. Kommunen kan också arbeta för fortsatt kontroll av kvalitet på enskilda avloppsanläggningar. I övrigt kan kommunen bara ha tyckanden om att förbättrande åtgärder bör ske utifrån de normer som finns och att ange det i översiktsplanen har ingen faktisk påverkan. Vid planläggning eller bygglov kan kommunen tillse att status inte försämras. Detta är dock lagstyrt och behöver därför inte stå i översiktsplanen.

Ändras till att måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status råder.

Kommunen delar uppfattningen dessa naturmiljöer är värdefulla och ovanliga i länet, men anser de olika naturtyper som finns inom kommunen, och de skilda värden dessa har, bäst anges i de inventeringar, beskrivningar med mera som utgör underlag för översiktsplanen.

Denna förutsättning står generellt omnämnd som fakta i Mark- och vattenavsnittet om Vatten. Vid planläggning eller bygglov kan kommunen tillse att detta inte försämras, men kommunen har bara små möjligheter att påverka befintlig markanvändning.

Enligt ovan framgår denna förutsättning som generell fakta i avsnittet om Vatten. Att statusen mot miljökvalitetsnormer inte får försämras följer av lagstiftning.

Kommunen delar länsstyrelsens uppfattning i detta och ställningstagandet i översiktsplanen ändras.

Översiktsplanens text om de särskilda skälen förtydligas i enlighet med vad som framförs i yttrandet.

Länsstyrelsen vill framhålla att utpekande av LIS-områden innebär att det finns fler särskilda skäl som en ansökan om strandskyddsdispens eller ett upphävande av strandskydd i en detaljplan kan prövas gentemot. Förutom de särskilda skälen enligt 7 kap. 18c § miljöbalken kan det inom LIS-områden finnas skäl för dispens, eller upphävande inom detaljplan, om förutsättningar enligt 7 kap. 18 d § miljöbalken är uppfyllt.

Bara för att det är utpekade som LIS är det inte givet att få dispens utan det ska prövas när en ansökan om dispens kommer in eller när en detaljplan tas fram.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga om övergödningsproblematiken ska tas med i beskrivningen av fler LIS-områden, som för område 25, där det är relevant med tanke på VA-planering. Detta gäller exempelvis område 6.

Länsstyrelsen noterar att flera av kommunens LIS-områden är utpekade på jordbruksmark. Det saknas en redogörelse för hur bestämmelsen i 3 kap. 4 § miljöbalken beaktats. Länsstyrelsen kan konstatera att uppförande av bostadsbebyggelse och anläggningar på jordbruksmark vanligen inte är förenligt med rådande rättspraxis. Det blir därför vilseledande att peka ut LIS-områden på jordbruksmark då de vanligen inte kan bebyggas. Länsstyrelsen anser att LIS-områden på jordbruksmark ska utgå.

Bland förslagen till LIS-områden finns nr 25 Ryttnäset, en udde i sjön Nävden. Området behandlas ur naturvärdesynpunkt på sid 72 där dess värden framgår tydligt. Länsstyrelsen anser att området är olämpligt som LIS på grund av höga naturvärden och att uddar har höga värden för det allmänna friluftslivet. Området uppfyller därmed inte kriterierna för att vara ett LIS-område.

Länsstyrelsen anser att naturvärdesinventeringar behöver göras inför detaljplaneläggning eller dispensprövning inom LIS-områden. Om det framkommer att det finns höga naturvärden kan det innebära att området inte är lämpligt som LIS.

LIS-område nr 16, Tyttbo ligger i anslutning till Nationalpark och Natura 2000. Länsstyrelsen påtalar att det därför kan finnas naturvärden som gör det olämpligt som LIS. Om en naturvärdesinventering visar på låga naturvärden kan hela eller delar av området ändå vara lämpligt som LIS.

Länsstyrelsen noterar att LIS-områden är utpekade på stora ytor utanför strandskyddat område. LIS ska vara en lättad inom strandskydd och fyller inte någon funktion utanför.

Problematiken är generellt omnämnd som fakta i Mark- och vattenavsnittet om Vatten. Vid planläggning eller bygglov kan/ska kommunen tillse att detta inte försämrats. Men i övrigt har kommunen små möjligheter att påverka detta.

Det kan finnas ett flertal frågor som inte utretts i detalj vid utpekandet av LIS-områden utan kommunen har gjort en översiktlig avvägning mellan olika värden som är relevanta på översiktsplanenivå. Mer detaljerade analyser får ske inför eventuella bygglov eller i detaljplanearbete och kommunen avser inte ta bort några LIS-områden på grund av att mark kan utgöras av brukningsvärd åkermark.

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Kommunen delar inte den uppfattningen utan anser att det oftast räcker gott och väl med att naturvärden inventeras av kommunens egna kompetenser, t.ex. av kommunekologen. I något mer speciellt fall kan sådan inventering konstatera ett behov av att formaliserad naturvärdesinventering utförs.

Kommunen delar uppfattningen om att det här kan finnas höga naturvärden, men har vid översiktlig ekologisk bedömning sett det som möjligt att komplettera området enligt beskrivning. Detta är dock ett område där en formell naturvärdesinventering kan behöva genomföras.

Kommunen har konstaterat att det blir mer transparent mot allmänheten om hela området för föreslagen utveckling visas. Dessutom kan det vara vanskligt att på en nivå av översiktsplan tolka ett mer exakt gränsläge för strandskydd.

På sid 114 anges i flera LIS-områden att "inga utpekade värdefulla ... kulturmiljöer finns inom eller nära området" eller "inga kända fornlämningar." Fornlämningar är skyddade enligt lag oavsett om de är kända eller ej. Länsstyrelsen anser att arkeologisk utredning/inventering med arkeologisk kompetens bör genomföras inför exploatering för att fastställa om det finns fornlämningar eller inte. Detta bör inkluderas i ställningstagandet i översiktsplanen.

6. Mellankommunal samordning

Kommunen har inte redovisat mellankommunala frågor i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver identifiera och beskriva dem om sådana finns.

Kommunikationer och övrig infrastruktur

Såväl väg- som järnvägsnät som berör flera kommuner bedöms av Länsstyrelsen vara av mellankommunalt intresse liksom övrig samhällsviktig infrastruktur som till exempel VA och el.

Kulturmiljö

Vindkraftsetableringar i Avesta kommun kan ge påverkan på riksintressen för kulturmiljövård, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, fornlämningsmiljöer och landskapsbild över länsgränsen. Länsstyrelsen vill poängtera vikten av att Länsstyrelsen i Västmanlands län och berörda kommuner i Västmanlands län remitteras vid ansökningar om vindkraftsetablering.

Naturmiljö

I översiktsplanen framgår att Avesta kommun har för avsikt att bevara och stärka viktiga samband mellan naturliv, friluftsliv och blåstrukturer.

Skogarna söder och väster om Avesta tätort knyter an till stora sammanhängande skogsområden i Norbergs kommun med höga natur- och friluftsvärden som är viktiga rekreationsområden för de som bor i Avestaområdet. På motsvarande sätt finns viktiga stråk i odlingslandskapet knutet till vattenmiljöer med höga värden för fågellivet, till exempel flygstråk mellan Svartådalen i Sala kommun och vidare norrut genom Avesta.

Utpekandet av viktiga stråk över administrativa gränser, i syfte att förhindra barriärer för olika typer av värden, bör vara en naturlig del av översiktsplanen. Länsstyrelsen i Västmanlands län anser att det i detta sammanhang vore önskvärt att viktiga stråk som går över länsgränser, likt ovan nämnda, synliggörs i kommunens översiktsplan.

Energiproduktion

Kommunen har i karta markerat alla vindkraftsproduktioner och solenergiproduktioner som "Energiproduktion" det gör

Att fornlämningar är skyddade enligt lag, oavsett om de är kända eller ej, anges kortfattat som information i Inledning till Mark- och vattenanvändningsavsnittet.

Arkeologiska utredningar kommer att utföras där så anses befogat, inte som rutinåtgärd vid all planläggning eller exploatering.

Ett avsnitt om mellankommunala frågor läggs till.

Kommunen handlägger bara ärenden med mindre vindkraftsverk, så kallade gårdsverk, och dessa påverkar ytterst sällan bebyggelse i någon grannkommun. Men i de fall det finns risk för detta remitteras ärendet. När det gäller större vindkraftsetableringar, som hittills varit de absolut vanligaste, är det ju länsstyrelsen som handlägger dessa och då också tillser att korrekt remittering sker.

Kommunen delar åsikten att detta är av vikt att visa, så översiktsplanen kompletteras på så sätt att olika värden som sträcker sig över såväl kommungränser som länsgränser illustreras i kartor och beskrivs kortfattat i texter.

Hela avsnittet med energiproduktion ändras så att det inte längre pekar ut några extra lämpliga områden för vindkraft. Detta är dock inte detsamma som att kommunen säger nej

det otydligt att läsa ut vilka områden som syftar till vilken typ av energiproduktion som kommunen kan tänka sig. Energiproduktionsområdet som angränsar till Hedemora kommun, Högåsen, är under avsnittet för Riksintressen, LIS och andra värden utpekade som vindkraft. Länsstyrelsen anser att kartor som visar samma områden bör ha samma benämning på området.

Materialförsörjning och masshantering

Samhällets materialförsörjning med ballast, krossprodukter och natursand är ofta en mellankommunal fråga då enskilda täkter kan leverera till större geografiska områden. Tillgång på lämpligt material av hög kvalitet behöver säkras över längre tid. Taktlokalisering bör utöver geologiska förutsättningar och tillgänglig bergkvalitet även ske i avsikt att minimera transportsträckor och utsläpp i enlighet med klimat- och miljömål.

Samhällets förbrukning och tillgång till exempelvis bergkross eller återvunna massor är en viktig del vid diskussion om miljömål, klimatpåverkan, cirkularitet och återvinning, men kan även vara en viktig del av civil beredskap och Sveriges försörjningssäkerhet vid ev. kris. Återvinning och masshantering kräver lämpliga ytor för mellanlagring och hantering då momentan efterfrågan sällan möter tillgång.

Hushållning med naturresurser och återanvändning av massor för att minska behov av nyproduktion skall konsekvent främjas och också krävas närhelst möjligt. Cirkulär masshantering kräver dock tillgång till stora ytor eftersom momentan efterfrågan sällan möter tillgång i olika projekt. Länsstyrelsen bedömer att det är av stor vikt att kommunen i sin planering avsätter ytor för masshantering i översiktsplanen.

7. Strandskydd

Den 15 maj 2025 beslutade riksdagen om ändringar i strandskyddslagstiftningen. Naturvårdsverket har en vägledning *Frågor och svar om nya strandskyddsregler*.

Länsstyrelsen anser att de nya lättnader som är följden av lagstiftningen behöver implementeras i översiktsplanen eftersom de förändrar förutsättningarna för planering och byggande.

8. Hälsa och säkerhet, risk för olyckor översvämningar eller erosion

Hållbarhetsbedömningen

Länsstyrelsen vill lyfta fram citat ur Hållbarhetsbedömningen som har bäring på Hälsa och säkerhetsaspekter. "För de sociala aspekterna bedöms planen medföra både negativa och positiva konsekvenser. Utifrån perspektivet vardagsliv och levande samhälle bedöms utvecklingsområdenas lokaliseringar välmotiverade med närhet till viktiga målpunkter. Däremot kan planförslaget medföra att fler människor utsätts för störningar och risker än idag. Detta då

till vindkraft generellt, utan mer ett konstaterande att med det som redan byggts, det som nu projekteras/miljöprövas och det som kommunen avstyrkt genom politiska beslut inte finns plats för särskilt mycket mer vindkraft inom Avesta kommun.

Det riksintresseområde som finns inom kommunen blir såklart även fortsatt redovisat i översiktsplanen.

Det finns ett antal täkter med tillstånd i kommunen och det råder ingen konkurrens om marken intill dessa. Några äldre täkter för brytning av naturgrus/natursand i Badelundaåsen har avvecklats de senaste åren. Utöver de täkter som finns har kommunen ingen insikt i om, och i så fall var, det kan finnas tankar om eventuellt nya täkter. Kommunen har inte kännedom om några konkreta planer i detta. Utifrån dessa förutsättningar pekas inga ytor ut i översiktsplanen.

Avesta kommun anser inte att de små lättnader som då genomfördes påverkar bedömningar som gjorts kring olika utpekanden i översiktsplanen. Avsnittet om Strandskydd under Andra värden kompletteras dock med kortfattad information om ändringarna.

Vissa skrivningar i Hållbarhetsbedömningen anser kommunen vara väl överanalyserande och lyfter möjliga problem som relativt enkelt kan hanteras i senare skeden, eller som kanske inte ens behöver vara problem.

Kommunen har god vana av att hantera olika buller vid byggande i tätorter och i relativ närhet av industrier. Risken för skred, ras och erosion samt översvämning har beaktats

utveckling planeras i tätortsnära miljöer samt i riskområden för bland annat översvämning och skred.”

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att olika typer av risker som en framtida bebyggelse kan komma att utsättas för är en ingripandegrund för Länsstyrelsen vid framtida detaljplaneläggning. Översiktsplanen behöver beaktas utifrån detta.

Risk för skred och erosion

I kartan visas underlagen ”Skredriskområde” samt ”Erosionsbenägen jordart”. Länsstyrelsen rekommenderar att en förklaring ges till underlagen tillsammans med en källhänvisning, för att underlätta tolkning och användning. Det framgår inte om ”Skredriskområde” kan vara resultaten från MSB:s översiktliga stabilitetskartering.

Det anges på sid 156 att fortsatt bevakning av stränder vid redan bebyggda områden i fråga om erosion, ras och skred ska utföras av såväl kommunen som Statens Geotekniska Institut (SGI). Enligt SGI har de inte ett sådant ansvar varför denna text bör omformuleras.

LIS områdena 17, 18, 19, 22 och 23 längs Dalälven omfattas av erosion- och skredriskproblematik. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det kan leda till överprövning om inte dessa risker beaktas vid framtida detaljplaneläggning.

De geologiska förhållandena är varierande inom kommunen. Det förekommer både lerområden, åslandskap och mer kuperad berg- och moränterräng. Längs Dalälven med biflöden finns spår av skred och raviner. SGU:s kartunderlag ”Förutsättningar för skred i finkornig jordart” visar att det förekommer skredkänsliga områden i kommunen.

MSB har genomfört en översiktlig stabilitetskartering i finjord (2017) inom utvalda bebyggda områden i kommunen, som identifierar flera områden där stabiliteten ej är tillfredsställande. Klimatscenarierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse).

I översiktsplanen ges tre ställningstaganden:

1. ”Längs Dalälven, från kommungränsen i väster ned till Utsundsgrundet, ska stor försiktighet iakttas vid markarbeten nära älven. Där älvstranden utgörs av slänt bör inga markarbeten utföras inom ett område av 15–20 meter från släntkrön. Lätt bebyggelse, som till exempel normalstora enbostadshus, bör lokaliseras minst 20–30

på den nivå som är rimlig för en översiktsplan. Vid behov kommer alla dessa frågor att hanteras mer detaljerat i bygglov eller detaljplanearbete.

Innehållet i de olika kartlagren för skred och erosion förtydligas.

Skrivningen om att SGI har ett ansvar vad gäller bevakning av erosion, ras och skred vid stränder tas bort.

Risken för skred, ras och erosion har beaktats på den nivå som kommunen anser vara rimlig för översiktsplanen. De risker som finns kommer sedan att beaktas mer detaljerat i samband med bygglov eller detaljplanearbete.

meter från släntkrön. Geoteknisk undersökning ska ligga till grund för älvnära byggnation.

2. Risken för erosion, ras eller skred ska även beaktas i andra områden där markens sammansättning kan medföra risk. Inledande undersökning av risk utförs genom kontroll mot olika kartsikt i webbaserade kartvisare hos Sveriges Geologiska Undersökning (SGU).

3. Fortsatt bevakning av stränder vid redan bebyggda områden i fråga om erosion, ras och skred ska utföras av såväl kommunen som Statens Geotekniska Institut (SGI).”

SGI och Länsstyrelsen instämmer i de två första ställningstagandena, men rekommenderar att nämnda kartsikt från SGU visas även i översiktsplanen. I det tredje ställningstagandet nämns att SGI ska bevaka stränder vilket inte är korrekt. SGI har inget sådant ansvar. Den lydelsen behöver således tas bort.

Klimatanpassning

Förväntade effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas i förhållande till klimatrelaterade risker som ras, skred och erosion. Strategier för klimatanpassningsåtgärder bör beskrivas (höga flöden, dagvatten, markavvattning, grundvatten, risk för översvämning, varmare, torrare etc.). Länsstyrelsen rekommenderar att översiktsplanen kompletteras med en redovisning och identifiering av riskområden. I Hållbarhetsbedömningen ges flera förslag till hantering av klimatrelaterade risker som bör implementeras i översiktsplanen.

Boverket har tagit fram en vägledning för bedömning av klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen: Klimatrisker i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket.

Utvecklad bebyggelse

Förväntade effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas i förhållande till klimatrelaterade risker som ras, skred och erosion.

SGI rekommenderar att översiktsplanen kompletteras med en sådan redovisning och identifiering av riskområden. Boverket har tagit fram en vägledning för bedömning av klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen: Klimatrisker i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket.

I Hållbarhetsbedömningen ges flera förslag till hantering av klimatrelaterade risker. Länsstyrelsen anser att dessa bör implementeras i översiktsplanen. Enligt utvecklingsstrategin ska bebyggelsen anpassas till ett förändrat klimat. Vid bebyggelse och utpekande av LIS-områden behöver det enligt Länsstyrelsens bedömning framgå av texten att kommunen avser ta höjd för förändrat klimat, översvämning, skred och erosion vid skyfall samt höga flöden i Dalälven.

Översiktsplanen kompletteras med två av de kartlager som SGU tagit fram i arbetet med ”Förutsättningar för skred i finkornig jordart”.

Den textdel som anger sådant ansvar för SGI tas bort.

Texter kring klimatrelaterade förändringar av risker som ras, skred, erosion med mera utvecklas lite i kapitlet om Risker.

Se kommentar ovan.

Kommunen konstaterar att sådant som framgår av olika lagkrav, krav på beaktande av underlag med mera, vilket täcker in en stor del av det som lyfts fram, inte behöver stå i översiktsplanen för att gälla. För att översiktsplanen inte ska bli allt för omfattande är kommunens inställning att denna vare sig är en faktasammanställning eller manual för att hantera olika frågor, till exempel olika lagkrav.

Sådana bedömningar som följer av lagkrav och liknande har beaktats på en nivå anpassad för översiktsplan vid olika utpekanden.

Skogsbruk

Klimatanpassningen är en förutsättning för en ökad tillväxt och ett hållbart skogsbruk. Med ett skogsbruk som inriktas mot ökad tillväxt kan klimatnyttan ökas ytterligare genom ökad kolinlagring. En varierad klimat- och ståndortsanpassad skog med bevarad biologisk mångfald är bättre rustad för att motstå förändringar i klimatet.

Buller

I Hållbarhetsbedömningen beskrivs på sid 47 gränsvärden för buller. Hållbarhetsbedömningen hänvisar enbart till bullerriktvärden kopplat till trafikbuller. Även Naturvårdsverket har riktvärden kopplat till buller för olika typer av verksamheter:

Vägledning om buller

Exempelvis finns riktvärden för buller från industrier, idrottsplatser, buller från motorbanor, vindkraft samt på skolgårdar med flera.

Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att komplettera med information om att det finns fler riktvärden att förhålla sig till vid planläggning.

På sid 75 i Hållbarhetsbedömningen beskrivs att "kommunen kan med fördel ta fram en övergripande bullerkartläggning som underlag till framtida planering för att säkerställa en hälsosam och god bebyggd miljö. Länsstyrelsen instämmer till detta och underlaget kan redovisa bullerutsatta områden där ny bostadsbebyggelse bör undvikas."

Hållbarhetsbedömningen ger följande förslag på åtgärder kopplat till buller, vilka även Länsstyrelsen bedömer vara relevanta.

- Planförslaget bör redogöra för att bullerutredningar ska genomföras för de detaljplaner där det bedöms som relevant.
- Komplettera planförslaget med ett ställningstagande om att förskolor, skolor och lekplatser inte ska placeras nära större vägar/gator.

Farligt gods

Det finns idag inga nationella riktvärden för markanvändning i närheten av trafikleder för farligt gods. Länsstyrelsen i Dalarnas län har tagit fram en vägledning för markanvändning intill transportleder för farligt gods; [Farligt gods - riskhantering i fysisk planering | Länsstyrelsen Dalarna](#). Är det denna som avses på sid 158 i översiktsplanen där det står att all tänkt byggnation inom 150 meter från transportled för farligt gods behöver riskutredas och eventuella risker ska sedan hanteras?

Avesta kommun anser att de som faktiskt bedriver skogsbruk är de som bäst kan avgöra hur ett rationellt och lönsamt skogsbruk ska fungera. På samma sätt är de som bedriver olika former av jordbruk de som bäst kan avgöra hur det sker rationellt och lönsamt.

Där riktvärden för buller nämns läggs till att det finns fler riktvärden än de för väg- och spårtrafik.

Kommunen anser att en sådan kartläggning i princip enbart skulle komma att vara gällande då den tas fram, eller i vilket fall ha en mycket kort tid för aktualitet, då olika förändringar sker kontinuerligt i samhället. Av platsers varierande lägen följer att många saker behöver utredas för olika utveckling och detta görs oftast bäst när respektive projekt initieras. Bullerfrågor har beaktats vid utpekanden av områden för utveckling på en nivå som är relevant för en översiktsplan.

Detta följer av krav utifrån hälsa och säkerhet då gällande riktvärden och gränsvärden ska hållas och behöver inte stå i översiktsplanen för att gälla.

Kommunen ser att sådana platser ofta kan vara olämpliga, men anser inte att så absolut måste vara fallet och avser därför inte införa ett sådant ställningstagande. Placeringars lämplighet utreds som alltid utifrån många faktorer, där bullerriktvärden och trafiksäkerhet är några.

Översiktsplanens ställningstagande i detta baseras på den vägledningen, men även på kommunens egna erfarenheter av ett flertal utförda riskutredningar genom åren.

Vattenskyddsområden

Länsstyrelsen vill påpeka att exploatering inom vattenskyddsområden kan komma att innebära att planläggning blir begränsad med anledning av att detta. Även om en exploatering eller annan åtgärd inte regleras i vattenskyddsföreskriften kan det ändå bli svårare eller inte möjligt att genomföra en åtgärd om den riskerar att förorena grundvattnet och/eller dricksvattnet.

Alla risker för grundvattnet/dricksvattnet regleras inte i en vattenskyddsföreskrift. Det kan därför finnas annan lagstiftning att ta hänsyn till vid planläggning och exploatering.

Grundvatten

Det är positivt att grundvattentillgångar är uppmärksammande, inte minst utifrån dricksvattenintresset. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt med tydligare beskrivningar av områden inom vilka särskild hänsyn kan krävas. Grundvattenintressena ska i möjligaste mån beaktas utifrån tillrinningsområde. Vid eventuella exploateringar inom eller nära de större grundvattenförekomsterna Badelundaåsen och Möklintaåsen och deras tillrinningsområden ska hänsyn beaktas ur ett flergenerationsperspektiv. Områden som i nuläget inte anses utgöra något direkt intresse för dricksvattenförsörjningen skulle av olika anledningar kunna aktualiseras i framtiden. Det får inom LIS- områdena 3, 17 och 24 anses finnas en inte försumbar risk för konflikter mellan etableringar och grundvattenintresset. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det är en ingripandegrund vid kommande detaljplanläggning.

Att värna grundvatten/dricksvatten är en fråga av stor vikt även för kommunen. Så inför eventuell planläggning, eller vid exploatering där kommunen kan påverka, sker dialog om detta med alla parter som kan bidra med kunskap.

Översiktsplanen kompletteras med ställningstagande om att grundvattnets kvalitet behöver beaktas, inte minst utifrån dricksvattenperspektiv, för ett flertal områden där frågan är aktuell och kan påverka möjligheten till föreslagna förändringar.

S 2. Trafikverket

Yttrande

Trafikverkets uppdrag

Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur.

Trafikverkets uppdrag är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverkets uppdrag innebär i praktiken att vi ska se till transportsystemet fungerar, vilket är en förutsättning för att samhället ska fungera. För att lyckas samarbetar vi med kommuner, regioner, näringsliv, tågbolag, leverantörer och entreprenörer, för att nämna några.

Trafikverket får inte gynna ett enskilt företag eller enskild kommun. Utöver detta ska Trafikverket stå för ett grundutförande inom infrastrukturen, dvs den lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation, och som

Bemötande/Beaktande

anses ingå i statens ansvar. Ibland kan företag eller kommuner önska förbättringar eller anpassningar utöver det som inte ingår i grundutbudet/ statens ansvar. Det kallas tillägg, och ska då bekostas av annan part än Trafikverket.

Exploateringarna får studeras närmare när planeringen av dem har kommit längre. Vi tar gärna diskussionen tidigt i processen då det ofta underlättar för alla parter, tex inom ramen för överenskommelsen.

Förslagen på utbyggnad måste planeras och byggas så det blir goda miljöer för människor samt att trafiksäkerhet och tillgänglighet inte försämras på statlig infrastruktur. Det kan tex innebära att det ska säkerställas att riktvärden för buller och vibrationer klaras, att risker från farligt gods-transporter hanteras; att rätt antal och rätt utformade anslutningar till statlig väg, på rätt plats, skapas; samt att tillgängligheten på statliga vägar inte försämras. För vissa områden kan det vara lämpligt att kommunen redan nu låter undersöka tex dagvatten, buller, vibrationer, risker förknippade med farligt godstransporter samt möjligheter till att ordna säkra anslutningar till dem, för att vara säker på att exploatering är lämplig eller ekonomiskt rimlig.

Avesta kommun ser också tidig dialog som en underlättande väg framåt vid kommande planering och exploatering.

Förutsättningar inom kommunen i dessa frågor är så pass väl kända, bland annat utifrån riktlinjer, rekommendationer, policys och tidigare erfarenheter, att det utgör ett väl fungerande underlag för de analyser som utförs på översiktsplanenivå. Sedan kan framtida detaljstudier i några enstaka fall komma att visa på att tänkt exploatering enligt översiktsplanen inte kan/bör genomföras.

S 3. Svenska Kraftnät

Yttrande

Sammanfattning

Svenska kraftnät har ett flertal befintliga kraftledningar och transformatorstationer inom Avesta kommun. Flera av dessa planeras att ersättas och förnyas under de kommande åren. Kommunen bör lyfta in och synliggöra både Svenska kraftnäts befintliga och planerade anläggningar i översiktsplanen samt ta hänsyn till dem i sin fortsatta planering.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i slutet av oktober 2024 beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Kommunen bör i översiktsplanen redovisa och ta ställning till riksintresset. Dessutom bör avgränsningen av bostadsutvecklingsområdena HB1, HB2 och HB3 ses över då dessa delvis överlappar med riksintressets påverkansområde.

Vidare informerar Svenska kraftnät om att kommunen vid placering av nya verksamheter och bostäder bland annat bör ta hänsyn till elsäkerhetsaspekter, magnetfält och elnätstrukturen i regionen. Översiktsplanen bör även kompletteras med information om nödvändiga säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och Svenska kraftnäts anläggningar.

Bemötande/Beaktande

Befintlig infrastruktur, inkluderat kraftledningar, framgår av översiktsplanens underlagskarta från Lantmäteriet och det anser kommunen vara rätt redovisningsnivå för detta i översiktsplanen. Svenska kraftnäts planerade anläggningar läggs dock till i både text och karta.

Kommunen hade inte kännedom om detta vid framtagandet av översiktsplanens samrådsversion och dessa riksintressen läggs nu till i översiktsplanen.

Områdena ses över för översiktsplanens granskningsversion.

Detta är för kommunen kända förutsättningar och några av alla de olika förutsättningar som utgjort underlag för de översiktliga lämplighetsbedömningar som gjorts för olika utpekanden i översiktsplanen. Men då detta följer av olika lagkrav, föreskrifter med mera som delar att beakta faller de in under sådana delar som kommunen anser inte behöver skrivas med i översiktsplanen för att de ska beaktas.

Svenska kraftnäts anläggningar

Befintliga anläggningar

Inom Avesta kommun finns i dagsläget följande av Svenska kraftnäts anläggningar:

- 220 kV-ledningarna KL2 S7-8 (som sträcker sig mellan stationerna Ockelbo och Horndal), KL11 (Horndal-Untra), KL12 S1 (Horndal-Starfors), KL13 S1 (Horndal-Avesta), KL14 (Horndal-Horndal), RL2 S5 (Horndal-Finnslätten), RL7 S3-4 (Laforsen-Finnslätten), RL27 S1-2 (Horndal-Forssjön), RL27 S3 (Forssjön-Avgr. Krylbo), RL27 S4 (Avgr. Krylbo-Avesta) och RL27 S7 (Avgr. till Krylbo),
- transformatorstationerna Horndal, Forssjön, Krylbo och Avesta.

Samtliga av Svenska kraftnäts transmissionsnätsledningar och -stationer har betydelse för rikets elförsörjning. Det är viktigt att vår samhällsviktiga verksamhet och rättigheter i form av till exempel ledningsrätt respekteras. Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att Svenska kraftnäts anläggningars funktionalitet eller allmänhetens säkerhet riskerar att störas. Ny verksamhet får inte heller försvåra underhåll, reinvestering eller utbyte av våra anläggningar. Svenska kraftnät måste till exempel fortsatt kunna genomföra tunga transporter till och från stationsområden och tillhörande fastigheter.

Svenska kraftnäts anläggningsobjekt finns på Geodataportalen, Geodata - Lantmäteriet, som WMS eller shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts befintliga ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar.

Investeringsplaner

Nya 400 kV-ledningar Fallviken-Horndal och Horndal-Munga Svenska kraftnät planerar att bygga två nya parallellgående 400 kV-luftledningar mellan stationerna Fallviken i Ockelbo kommun och Munga i Västerås kommun, via station Horndal i Avesta kommun.

De nya kraftledningarna ska ersätta de befintliga 220 kV-ledningarna RL2 S5 och RL7 S3-4 som har uppnått sin tekniska livslängd. Tillsammans med övriga satsningar inom Svenska kraftnäts investeringspaket NordSyd bidrar de dessutom till behovet av att stärka upp Sveriges stamnät – för en trygg elförsörjning för bostäder, industrier, företag och övriga samhällsfunktioner nu och i framtiden.

Svenska kraftnät har nyligen lämnat in ansökan om koncession till Energimarknadsinspektionen för att få bygga de nya ledningarna. Enligt förslaget kommer de befintliga ledningsgatorna för RL2 S5 och RL7 S3-4 att nyttjas i största

I de fall detaljplaner påbörjas i närheten av stationer eller kraftledningar sker alltid en tidig dialog med den som innehar anläggningen och i hantering av bygglov remitteras anläggningens innehavare om det sker inom de avstånd som gäller för detta.

möjliga mån. Små avvikelser förekommer dock och ledningsgatan kommer även att behöva breddas något från dagens utformning, i och med att spänningsnivån ökar från 220 till 400 kV. Bredden på den nya ledningsgatan (skogsgata + sidoområden) beräknas till 104–122 meter.

Byggstart i projektet Fallviken-Horndal är planerad till 2028 och de nya ledningarna ska tas i drift 2030. För Horndal-Munga planeras byggstart till 2030 och idrifttagning till 2032.

Mer information om projekten finns på Svenska kraftnäts webbplats: [Fallviken–Horndal](#) | Svenska kraftnät och [Horndal–Munga](#) | Svenska kraftnät.

Kommunen bör lyfta in och synliggöra de planerade ledningssträckningarna i översiktsplanen samt ta hänsyn till dem i sin fortsatta planering. Koncessionslinjerna bifogas som shape-filer.

Nya 220 kV-ledningar Horndal-Avesta
Mellan Horndal och Avesta går idag två 220 kV-kraftledningar som har till huvudsaklig funktion att förse områdena kring Avesta, Krylbo och Forssjön med el.

Den västra ledningen KL13 S1, som till största delen byggdes 1936, är nära sin tekniska livslängd och behöver ersättas för att fortsatt kunna leverera trygg och säker elförsörjning till boenden, industrier och övriga samhällsfunktioner i området.

Förnyelsen innebär att en ny ledning byggs för att ersätta den gamla, som sedan rivs. Till stor del nyttjas den befintliga ledningsgatan i förnyelseprojektet. Byggstart är planerad till hösten 2025. Hösten 2027 ska den nya ledningen vara i drift och därefter rivs den gamla ledningen, enligt preliminär tidplan under 2027–2028.

Mer information om projektet finns på Svenska kraftnäts webbplats: [Horndal–Avesta](#) | Svenska kraftnät.

Kommunen bör lyfta in och synliggöra den planerade ledningssträckningen i översiktsplanen samt ta hänsyn till den i sin fortsatta planering. Koncessionslinjen bifogas som shape-fil.

Svenska kraftnät planerar även för en totalförnyelse av den östra ledningen mellan Horndal och Avesta, RL27 S1-7. Enligt nuvarande tidplan kommer det dock att dröja till början av 2030-talet innan arbetet med projektet drar igång. Målsättningen är att den nya ledningen ska stå klart till 2038.

I dagsläget finns ännu ingen information om en möjlig ny sträckning, men kommunen kan med fördel informera om

Nya ledningssträckningar läggs in symboliskt och deras eventuella påverkan på olika förslag i översiktsplanen utreds.

Ny ledningssträckning läggs in symboliskt i översiktsplanen och dess eventuella påverkan på olika förslag i planen utreds.

Lite information om att fler olika förändringar i både transmissionsnät och regionnät kan komma, läggs till.

det kommande projektet i textform i översiktsplanen och ta hänsyn till det i övrig långsiktig planering.

Nya stamnätsstationer i Horndal

Svenska kraftnäts delar av transformatorstationen Horndal har nått sin tekniska livslängd och behöver moderniseras för att klara dagens krav på ett person- och driftsäkert transmissionsnät med säkra elleveranser och för att möjliggöra flera av de planerade nätförstärkningarna i regionen.

Förnyelsen innebär att Svenska kraftnät, i enlighet med gällande detaljplan, bygger en helt ny 220 kV-station (KT29) intill den befintliga (RT24). Tillsammans med en framtida ny 400 kV-station (CT184) i samma område kommer den att bilda en robust och flexibel del av transmissionsnätet.

Byggnationen av den nya 220 kV-stationen strax sydväst om RT24 är planerad att starta under 2025 och ska vara avslutad 2026. Den nya stationen kommer att vara i drift parallellt med den gamla till omkring 2030 då den gamla avvecklas i sin helhet och rivs. Under tiden kommer de befintliga ledningarna som idag ansluter till RT24 att byggas om och flyttas till nya KT29.

Den nya 400 kV-stationen CT184 ska enligt nuvarande tidplan börja byggas 2027 och stå klart 2030. Stationen kommer att placeras strax norr om KT29.

Mer information om projekten finns på Svenska kraftnäts webbplats: [Station Horndal | Svenska kraftnät](#).

Kommunen bör lyfta in och synliggöra de planerade stationerna i översiktsplanen samt ta hänsyn till dem i sin fortsatta planering. Koncessionslinjerna för de ledningsändringar som tillhör 220 kV-stationsprojektet bifogas som shape-filer.

Ny stamnätsstation Avesta

Svenska kraftnäts befintliga transformatorstation Avesta närmar sig sin tekniska livslängd och behöver förnyas. En ny 220 kV-station är planerad att uppföras på en ny plats i anslutning till Outokumpus industriområde. Enligt de preliminära tidplanen ska byggnationen starta 2027 och den nya stationen tas i drift 2029. Behovet av tillkommande ledningsåtgärder utreds men omfattningen är ännu inte beslutad.

Kommunen bör informera om den planerade stationen i översiktsplanen samt ta hänsyn till den i sin fortsatta planering.

Rivning av gamla ledningar

I samband med att de når sin tekniska livslängd och ska ersättas av nya ledningar planeras flera av de befintliga

Nya stationer beskrivs i översiktsplanen och eventuell påverkan på olika förslag i översiktsplanen utreds.

Ny station beskrivs i översiktsplanen och eventuell påverkan på olika förslag i översiktsplanen utreds.

transmissionsnätsledningarna inom Avesta kommun att rivas:

- Avvecklingen av ledning RL2 S5 (Horndal-Finnslätten) är redan i full gång. Ledningen har kopplats ihop med RL7 S3-4 (Laforsen-Finnslätten) cirka 5 km söder om Horndal. Rivningen mellan kopplingspunkten och Finnslätten i Västerås kommun påbörjades i januari 2025 och beräknas vara klar i höst. Den norra delen av RL2 S5 ska sedan rivas under 2027 efter att RL7 S3-4 har anslutits till den nya stationen KT29 i Horndal. Mer information om projektet finns på Svenska kraftnäts webbplats: [Rivning av gamla ledningar | Svenska kraftnät](#).
- Avsnittet mellan Horndal och Finnslätten av ledningen RL7 S3-4 (Laforsen-Finnslätten) är planerat att avvecklas omkring 2030. Projekteringen kommer att påbörjas inom kort och sker tillsammans med de nya ledningarna Horndal-Munga som ska uppföras på samma sträcka. En förutsättning för rivningen är dock att 400 kV-stationen i Horndal har tagits i drift.
- Ledningen KL12 S1 (Horndal-Starfors) är planerad att avvecklas 2030–2031, under förutsättning att nya regionnätsledningar har hunnit uppföras i området.
- Ledningen KL11 (Horndal-Untra) är planerad att avvecklas någon gång mellan 2032 och 2035.

Kommunen bör även synliggöra dessa ledningar i översiktsplanen och ta hänsyn till dem i sin fortsatta planering så länge de är i drift.

Nätutvecklingsplan

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Nätutvecklingsplan 2024-2033 som finns publicerat på Svenska kraftnäts webbplats: [Nätutvecklingsplan | Svenska kraftnät](#).

Svenska kraftnäts anläggningar i kartorna

Transmissionsnätet för el är ett essentiellt planeringsunderlag för kommunalt planeringsarbete, både ur perspektivet att befintligt transmissionsnät är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning och en förutsättning för storskalig samhällsplanering. Elsystemet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och för att Sverige ska klara både internationella och nationella miljö-, klimat- och tillväxtmål.

Svenska kraftnät vill belysa vikten av att transmissionsnätets befintliga och planerade anläggningar synliggörs i översiktsplanens kartmaterial så att det blir tydligt var dessa går i förhållande till övrig planerad markanvändning inom kommunen, samt att dessa skiljs från region- och lokalnät i både karta och teckenförklaring då de olika näten har olika

Svenska kraftnäts befintliga kraftledningar framgår, liksom andra kraftledningar, av underlagskartan från Lantmäteriet. Detta anser kommunen vara en lämplig redovisningsnivå för en översiktsplan.

Kommunen delar uppfattningen att detta är ett av de viktiga planeringsunderlag som finns för samhällsplaneringen.

Svenska kraftnäts befintliga ledningar framgår, tillsammans med andra kraftledningar, av underlagskartan och vid utpekandet av utvecklingsförslag i översiktsplanen har både dessa och kommande nya anläggningar tagits i beaktande.

Utöver att nya kraftledningar och stationer läggs till/beskrivs i översiktsplanen läggs även ett ställningstagande in om att alla kraftledningsnät är av stor samhällsvikt och ska ges stort värde vid avvägning mot andra intressen. Kommunen ser dock inget behov av att ytterligare skilja på redovisningen av de olika näten.

planeringsförutsättningar. Svenska kraftnäts anläggningar bör i kartorna benämnas som "transmissionsnät".

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar
Svenska kraftnät vill upplysa kommunen om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i slutet av oktober 2024 har beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el, samt distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland, är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken.

Det utpekade området för riksintresse för totalförsvarets anläggningar vid en luftledning är 100 meter. Detta omfattar den befintliga ledningsgatan som är cirka 50 meter bred och den yta som krävs för att bygga en ny eller ersättande ledning intill den befintliga ledningen. Även denna yta beräknas till 50 meter i bredd.

Inom utpekat riksintresseanspråk är det inte lämpligt att planera för ny markanvändning. Utanför det utpekade området för riksintresse vid luftledning finns dessutom ett påverkansområde där vissa åtgärder eller verksamheter, däribland ny störningskänslig bebyggelse såsom bostäder, vård- och skollokaler, påtagligt kan försvåra upprätthållandet av transmissionsnätet eller förutsättningarna för att bygga ut och förnya nätet. Påverkansområdet sträcker sig 160 meter åt vardera håll från riksintresseytans gräns vid luftledning. Observera att där fler än en ledning löper parallellt är riksintresseanspråket större än ovan angivet.

För stationer omfattar den geografiska preciseringen av riksintresset dels det utrymme som befintliga stationer upptar, vilket varierar mellan stationerna, och dels nya utrymmen invid eller i närheten av de befintliga stationerna för att kunna förnya dem. Utanför den geografiska preciseringen för stationer finns ett påverkansområde om 400 meter åt vardera håll.

Vissa delar av riksintresseanspråket omfattas av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen respektive säkerhetsskyddsklassificering enligt 2 kap. 5 § säkerhetsskyddslagen. För mer information om dessa kontakta MSB.

Geodata för de delar av transmissionsnätets riksintresseanspråk som inte omfattas av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen respektive säkerhetsskyddsklassificering enligt 2 kap. 5 § säkerhetsskyddslagen finns att hämta via Planeringskatalogen: Riksintresseanspråk för totalförsvarets anläggningar, den civila delen.

Kommunen hade inte kännedom om detta vid framtagandet av översiktsplanens samrådsversion och dessa riksintressen läggs nu till i översiktsplanen.

Kommunen bör redovisa och ta ställning till riksintresset för totalförsvarets anläggningar i handlingarna. Dessutom bör avgränsningen av bostadsutvecklingsområdena HB1, HB2 och HB3 ses över då dessa delvis överlappar med påverkansområdet. Ny bostadsbebyggelse inom påverkansområdet skulle kunna leda till att tillkomsten eller utnyttjandet av transmissionsnätets anläggningar påtagligt försvåras.

Mer information om transmissionsnätet som riksintresse för totalförsvarets anläggningar finns på MSB:s och Svenska kraftnäts webbplatser:

- [Riksintressen | MSB](#)
- [Beslut om områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar \(TfC-0004-0024\) | MSB](#)
- [Transmissionsnätet är riksintresse | Svenska kraftnät](#)

Elsäkerhet

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2022:1. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Svenska kraftnät vill informera om att det invid och under en kraftledning finns risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga el-, tele- och metalliska rörledningar eller metalliska konstruktioner, till exempel elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas, exempelvis om väggar och tak är av plåt.

Handlingarna bör redovisa information om elsäkerhet.

Magnetfält

Svenska kraftnät tar hänsyn till magnetfält i enlighet med strålskyddslagen, miljöbalken och ansvariga myndigheters rekommendationer.

Myndigheterna rekommenderar följande, under förutsättning att det kan genomföras till rimliga kostnader:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Därmed finns inga fasta avstånd för hur nära byggnader tillåts med hänsyn till magnetfält. Vid byggnation av

Elsäkerhetsverkets föreskrifter är väl kända av kommunen och beaktas alltid i planarbete samt vid bygglov, i synnerhet utanför detaljplanelagt område. Då dessa föreskrifter har samma dignitet som lagstiftning ska de alltid följas och behöver därför inte stå med i översiktsplanen för att de ska beaktas. Kommunen anser att översiktsplaner inte ska utformas som faktasammanställning, bland annat för att det riskerar att ge en oöverskådlig omfattning av planen.

Magnetfält beaktas alltid vid planläggning, och bygglov utanför detaljplan, när kraftledningar eller nätstationer finns i närheten och vid behov utförs magnetfältberäkningar vid detaljplanearbete. Vid planläggning är detta också en del av de hälsofrågor som staten bevakar genom länsstyrelsen. Vid planläggning eller hantering av bygglov som sker inom avstånd där anläggningar som tillhör Svenska kraftnät riskerar att påverkas skickas alltid remisser enligt praxis/vilja från Svenska kraftnät.

bostäder eller skolor invid kraftledningar bör kommunen ändå ta hänsyn som motsvarar den hänsyn som Svenska kraftnät tar, framförallt genom placering av byggnader.

Mer information om magnetfält och vilka avstånd som bör hållas mellan kraftledningar och bebyggelse finns på Svenska kraftnäts och Boverkets webbplatser:

* *Magnetfält | Svenska kraftnät*

* *Elsäkerhet, hälsorisker och avstånd - PBL kunskapsbanken - Boverket*

Utbyggnad av elintensiv verksamhet

Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätsstrukturen i regionen. Det elnät som behövs för att tillgodose behovet av el tas ofta för givet. Svenska kraftnät vill informera kommunen om att stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar alltid måste föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare. Det är regionnätsägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätets nivå. Efter den initiala bedömningen har regionnätsägaren och Svenska kraftnät en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt ska tillgodoses.

Utbyggnad av elproduktion

Svenska kraftnät konstaterar att Avesta kommun i planförslaget formulerar målet att elproduktionen inom kommunen ska öka. I många fall innebär detta att mark behöver tas i anspråk för produktionsanläggningar, samt för nya kraftledningar och stationer som kan krävas för att ansluta dessa anläggningar till det befintliga elnätet. Det kan även bli nödvändigt att bygga ut regionnätet, alternativt vid mycket hög produktion också transmissionsnätet för el. Skulle behovet av en förstärkning av elnätet konkretiseras framöver bör en dialog med regionnätsägaren inledas som i sin tur och vid behov kontaktar Svenska kraftnät.

I planförslaget öppnar kommunen även för etablering av fler vindkraftsanläggningar. Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och Svenska kraftnäts anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

Mer information om säkerhetsavstånd mellan vindkraftsanläggningar och Svenska kraftnäts anläggningar finns på vår webbplats: *Anslutning av vindkraft för samhällsplanerare | Svenska kraftnät*.

Säkerhetsavstånden behöver även ta hänsyn till att ytterligare ledningar kan tillkomma inom utpekade

Genom det stora arbetet för Googles etablering, ett arbete som pågått i över 10 år, har kommunen väl inarbetade rutiner för tidig samverkan och dialog med nätägare inom kommunen. Sedan finns fortsatt en del förbättringspotential i denna samverkan, både från kommunens sida och från de olika nätägarna.

Kommunen ser positivt på en ökad elproduktion inom kommunen, men är väl medveten om att det finns många delar att lösa vid sådana projekt. Det är dock inte aktuellt för Avesta kommun att själva börja med elproduktion, i vilket fall inte i nuläget. Därav blir frågor om anslutning för leverans av producerad el med mera något som respektive intressent får sköta dialog, tillståndsansökan med mera kring.

Avesta kommun utgår från att ledningsinnehavare alltid är samrådspart i miljöprövningar kring vindkraftverk när dessa sker inom sådana avstånd att påverkan kan ske.

Kommunen anser att detta är ett av flera hänsyn som alltid måste beaktas och då översiktsplanen vare sig är avsedd att vara en faktasammanställning, eller att vara manual för olika handläggning, anser kommunen inte att alla de olika hänsyn som behöver tas ska skrivas med i översiktsplanen.

riksintresseanspråk för totalförsvarets anläggningar, varför avstånden behöver förhålla sig till riksintresseanspråkets yttre gräns. Läs mer om riksintresset i avsnittet Riksintresse för totalförsvarets anläggningar ovan.

Handlingarna bör kompletteras med information om detta.

Elberedskap

Elförsörjningen är ett prioriterat område för totalförsvaret, vilket medför att såväl transmissionsnät som region- och lokalnät utgör essentiella delar av totalförsvaret. Svenska kraftnät är av regeringen utsedd till Sveriges elberedskapsmyndighet. Vår främsta uppgift är att vi ska bidra till att hela den svenska elsektorn har beredskap för att förebygga, motstå och hantera sådana störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället.

Förändringar i elförsörjningen är anmälningspliktiga enligt elberedskapslagen. Med förändring i elförsörjningen menas till exempel att en anläggning eller ledning uppförs, förändras eller raderas. Svenska kraftnäts föreskrifter om elberedskap (SvkFS 2023:1) anger vilka anläggningar som omfattas av anmälningsskyldigheten.

Den planerade förändringen ska i ett så tidigt skede som möjligt anmälas till Svenska kraftnät för att Svenska kraftnät i egenskap av elberedskapsmyndighet ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige. Föreskrifter och blankett för anmälan om förändring i elförsörjningen finns att hämta på Svenska kraftnäts webbplats: *Anmälan om förändring i elförsörjningen | Svenska kraftnät*.

Ytterligare information om lagar, föreskrifter, förordningar och vägledning kopplade till elberedskapsverksamheten återfinns på vår webbplats: *Regelverk för elberedskapsverksamheten | Svenska kraftnät*.

Samråd

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätsledningar och -stationer. Översiktsplanen bör informera om detta. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: *Samhällsplanering | Svenska kraftnät*.

Vid remittering till Svenska kraftnät önskar vi fullständigt material. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Samråd skickas till: registrator@svk.se, alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg.

I nuläget finns inga planer på att kommunen ska bli en aktör inom elförsörjning. Därav är frågor kopplade till eventuella förändringar inom detta något som respektive intressent får sköta dialog, anmälan med mera kring.

Även detta är ett av de olika moment av hänsyn som alltid måste beaktas i olika ärenden, och så klart är av stor vikt. Kommunen anser dock inte att alla de olika hänsyn som ska tas i olika ärenden, och dess handläggning, behöver stå i översiktsplanen.

S 4. Försvarsmakten

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Riksintressen för totalförsvarets militära del Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 26 januari 2023 (FM2022-23088:1).</p> <p>I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarets materielverk (FMV), varför Försvarsmakten företräder även dessa vad gäller riksintressen och samhällsplanering.</p> <p>Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.</p> <p>Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).</p> <p>Exempel på områden av riksintresse för totalförsvarets militära del som redovisas öppet är övnings- och skjutområden på land och till havs, flottiljflygplatser och garnisoner. Riksintressen som inte redovisas öppet är sådana där öppet redovisad information om området och dess beskaffenhet riskerar att avslöja uppgifter vars röjande kan medföra betydande men för totalförsvaret eller i annat fall för rikets säkerhet. Sådana områden kan exempelvis ha koppling till anläggningar för spanings-, kommunikations- och underrättelseändamål.</p> <p>För en utförligare beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade riksintressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens riksintressekataloger. Katalogerna återfinns på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.</p> <p>Försvarsmakten i tillväxt Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har över tid försämrats och ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Sverige är sedan den 7 mars 2024</p>	

en del av försvarsalliansen Nato och det kollektiva försvar som alliansen utgör. Utöver medlemskap i Nato samarbetar även Sverige genom bilaterala avtal med andra nationer till förmån för den gemensamma militära förmågan.

Den militära delen av totalförsvarets övergripande uppgifter framgår i myndighetsförordningar och anges även i regeringens inriktningsbeslut, i årliga regleringsbrev och i andra regeringsbeslut samt i annan lagstiftning och i riksdagsbeslut.

Regeringens styrning omsätts genom strategisk planering, militärstrategisk ledning, operationsplanering samt genomförandeledning, och genomförs inom tilldelade ansvarsområden. Den strategiska planeringen omhändertar resurssättandet av operativa förmågor, liksom utvecklingen, skapandet och vidmakthållandet av förmågorna.

Den 17 december 2024 fattade riksdagen beslut om totalförsvaret för åren 2025-2030. Beslutet anger att det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade.

En väsentlig förändring från tidigare förutsättningar är att Natos förmågemål nu också är styrande för utformningen av de nationella förmågorna. Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp och medverka till försvaret av allierade där uthållighet över en längre tid av säkerhetspolitisk kris eller krig är en nyckelfaktor.

Beslutet för åren 2025-2030 anger också förstärkningar inom alla domäner för den militära förmågan vilket kommer att påverka såväl omfattning som på vilket sätt mark- och vattenområden behöver nyttjas inom och bortom perioden.

Målet för det militära försvaret ska vara att ha förmåga att

- Försvara Sverige mot väpnat angrepp,
- Hävda Sveriges territoriella integritet,
- Värna rättigheter och nationella intressen utanför svenskt territorium enlighet med internationell rätt,
- Inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, uppfylla Sveriges åtaganden som medlem i Nato,
- Främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser,
- Skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

Riksintressen för totalförsvarets militära del
Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena. Försvarsmakten redovisar även områden av betydelse enligt 3 kap. 9 § första stycket.

Öppet utpekade riksintressen i Avesta kommun

Avesta kommun berörs av följande öppet utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Utförligare beskrivning av dessa områden, deras värden samt exempel på vilka åtgärder som kan riskera påtaglig skada finns att läsa i aktuell riksintressekatalog.

- Påverkansområde övrigt

Ett påverkansområde övrigt är ett område kring ett riksintresse eller område av betydelse för totalförsvarets militära del. Uppgifter om den exakta lokaliseringen av riksintresset eller området av betydelse samt uppgifter om vilken verksamhet som bedrivs där omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Själva påverkansområdet omfattas inte av sekretess. Utpekandet av ett påverkansområde övrigt säkerställer Försvarsmaktens möjlighet att bevaka att åtgärder som sker i området inte medför skada på riksintresset eller området av betydelse. Vilka åtgärder som riskerar att skada riksintresset eller området av betydelse kan inte anges på förhand.

Inom detta område ska bland annat alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess

För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen eller områden av betydelse som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och därmed inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för till exempel alla ärenden och projekt som rör objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att till exempel alla ärenden avseende höga objekt i hela landet måste skickas på remiss till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

För mer information om riksintressen som omfattas av sekretess och remisser till Försvarsmakten se bl.a. riksintressekatalogerna på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Försvarsmaktens bedömning och synpunkter
Riksintressen för totalförsvarets militära del är inte redovisade i kartan på s.97. Den efterföljande texten saknar dessutom rubriken Riksintressen för totalförsvarets militära del. Texten under rubriken Öppet utpekade riksintressen i Avesta kommun samt riksintressekatalogen för Dalarnas län med tillhörande kartunderlag kan användas som stöd för redovisning och beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del. Även texten ovan avseende höga objekt och remisshantering behöver tillföras planhandlingen till granskningsskedet.

Försvarsmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Detta läggs till i översiktsplanen. Kommunen valde att inte ta med det i samrådsversionen utifrån bedömningen att det kunde vara känsliga uppgifter.

Kommunen anser att remittering av höga objekt är en av flera åtgärder som alltid måste beaktas i ärendeprövningar. Då översiktsplanen inte är avsedd att vara manual för olika typer av ärendehandläggning anser kommunen inte att alla sådana behöver skrivas med i översiktsplanen för att de ska genomföras.

Kommunen har ingen annan uppfattning varför rådande rutiner och praxis i detta även fortsatt kommer att följas.

S 5. Energimyndigheten

Yttrande

Energimyndigheten är positiv till att kommunen tagit hänsyn till riksintresse för energiproduktion i förslaget till ny översiktsplan och dess markanvändningskarta. Energimyndigheten ser också positivt på att kommunen har som målsättning att öka elproduktionen i kommunen.

Energimyndigheten noterar även att kommunen inte verkar ha en energiplan. Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Det vore önskvärt att kommunen anger i översiktsplanen om en energiplan planeras ta fram. För mer information och vägledning om kommunal energiplanering se Energimyndighetens hemsida. Genom att integrera energiplanering i övrig samhällsplanering, så som översiktlig planering, kan kommunen ta vara på möjligheterna som omställningen ger samtidigt som ett resurseffektivt och hållbart samhälle utvecklas. Energimyndigheten vill särskilt understryka elektrifieringens nyckelroll i omställningen till ett hållbart samhälle och att elbehovet kommer att öka kraftigt de kommande åren.

Bemötande/Beaktande

Det pågår ett arbete inom kommunens organisation med att ta fram en ny Klimat- och energiplan.

S 6. Luftfartsverket

Yttrande

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting vad gäller höga objekt som kan vara till hinder för militär och civil luftfart. Detta bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser att remittering av höga objekt är en av flera åtgärder som alltid måste beaktas i ärendeprövningar, men att detta inte behöver skrivas med i översiktsplanen för att det ska utföras.

LFV vill påminna kommunen om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

S 7. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Yttrande

Planeringsunderlag

MSB tar fram en stor mängd underlag som myndigheter, kommuner och andra aktörer kan använda i sin samhällsplanering. MSB:s planeringsunderlag består av information och vägledning i form av webbsidor, publikationer och kartunderlag. MSB:s planeringsunderlag finns tillgängligt på MSB:s webbsida *Planeringsunderlag*.

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar (den civila delen)

MSB ansvarar för att lämna uppgifter till länsstyrelserna om sådana områden som myndigheten bedömer är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2-2a §§ förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden samt 3 kap. 9 § 2 st. miljöbalken. MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.

Länsstyrelsen har ett ansvar att meddela MSB om ett område bör anges som riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, eller om ett område av riksintresse bör omprövas (4 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden).

Mer information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida *Riksintresse*.

Beslutade riksintresseanspråk

Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004-0024), den civila delen, enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken (1998:808). Avesta kommun berörs av riksintresseanspråket inom flera delar av kommunen.

I planförslaget redovisas inte riksintresseanspråken eller hur riksintressena ska tillgodoses. MSB bedömer att planförslaget inte tillgodoser riksintresseanspråken och att

Bemötande/Beaktande

Kommunen hade inte kännedom om att detta beslut hade tagits vid framtagandet av översiktsplanens samrådsversion. Dessa riksintressen läggs till i översiktsplanen samtidigt som

planförslaget kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna om inte hänsyn till riksintresseanspråket beaktas i översiktsplanen. Detta på grund av föreslagen mark- och vattenanvändning med tillhörande ställningstaganden i planförslaget. Riksintresseanspråket överlappar flera typer av mark- och vattenanvändningar i kartan där hänsyn till anspråket inte har tagits, så som exempelvis Mångfunktionell bebyggelse, Verksamheter och industri och Landsbygd.

Mer information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida *Riksintressen*.

Synpunkter om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

Totalförsvårshänsyn i samhällsplaneringen

MSB kan inte utläsa hur totalförsvarets civila intressen har tillgodosetts i översiktsplanen. Målet för det civila försvaret är att beakta som stöd och utgångspunkt i det arbetet. Vidare kan slutsatser ur kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt identifieringen av samhällsviktig verksamhet utgöra underlag till arbetet med att omhänderta totalförsvarets intressen. Även hänsyn till befolkningsskyddet (så som skyddsrum, skyddade utrymmen och trygghetspunkter) är exempel på andra relevanta aspekter att belysa och beakta i översiktsplanen.

Läs mer om hur totalförsvarets civila intressen kan beaktas i samhällsplaneringen och den fysiska planeringen på MSB:s webbsida *Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen*.

olika utpekanden och förslag i översiktsplanen ses över i förhållande till riksintresset.

Alla förutsättningar som råder kring skydd mot olyckor och liknande i den fysiska miljön har beaktats i analysarbetet för olika förslag på utveckling på en nivå som är relevant för översiktlig planering. Dessa frågor beaktas även fortlöpande i efterföljande planering, hantering av bygglov med mera.

Kommunen arbetar med krisberedskap och ser inte att det som föreslås i översiktsplanen på något sätt motverkar det arbetet. Samtidigt anser kommunen att översiktsplanen ska utgå från synen på mark- och vattenanvändning och avser inte ämnesvis beskriva allt som kan påverka detta. De flesta av dessa frågor som utgör underlag för ställningstaganden hanteras bäst var för sig. Däremot finns de faktaunderlag som används för översiktsplanen redovisat i den, antingen under andra värden eller listat som underlag.

S 8. Skogsstyrelsen

Yttrande

I översiktsplanen för Avesta kommun som är bra genomarbetad så bör det nämnas om skogsbruket och skogsmarkens betydelse.

Klimatanpassningen är en förutsättning för en ökad tillväxt och ett hållbart skogsbruk. Med ett skogsbruk som inriktas mot ökad tillväxt kan klimatnyttan ökas ytterligare genom ökad kolinlagring. En varierad klimat- och ståndortsanpassad skog med bevarad biologisk mångfald är bättre rustad för att motstå förändringar i klimatet.

Skogsstyrelsen har för övrigt inte några synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra.

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen kompletteras med lite mer utvecklad text och ställningstagande kring värden av såväl skogsbruk som skogsmarker.

S 9. Sveriges geologiska undersökning

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Klimat- och Georelaterade risker Frågor som berör samhällets motståndskraft mot extrema händelser kopplade till exempelvis värmebölja, nederbörd, översvämning, ras och skred, mm. är mycket viktiga att beakta inom all fysisk planering. Det kan röra sig om grönstruktur och markbeläggning i städer; hur topografi, hus och konstruktioner kan påverka vattenflöden och risk för översvämning; hur vatten, topografi, jordart och berggrund under vissa förutsättningar kan samverka och öka risk för sättningar och markrörelser.</p> <p>För att kunna förutse potentiella risker och inleda åtgärder som kan förebygga, förhindra eller mildra eventuell framtida skada krävs ofta förutseende och kunskap inom många olika fackområden jämte analys och beräkning av eventuell påverkan. I andra fall är förebyggande arbete jämförelsevis enkelt om man bara blir medveten om en potentiell risk. Men framför allt behövs en helhetssyn hur naturliga förutsättningar påverkar och samtidigt påverkas av samhällets infrastruktur, byggnader och konstruktioner och vilka ändrade förutsättningar ett förändrat klimat kan ge.</p> <p>Materialförsörjning Det är vitalt att samhället idag och i framtiden har tillgång till bergmaterial av lämplig kvalitet och att täkter är placerade så att långa transporter undviks.</p> <p>Samhällets materialförsörjning med ballast, krossprodukter och natursand är ofta en mellankommunal fråga då enskilda täkter kan leverera till större geografiska områden. Tillgång på lämpligt material av hög kvalitet behöver säkras över längre tid. Taktlokalisering bör utöver geologiska förutsättningar och tillgänglig bergkvalitet även ske i avsikt att minimera transportsträckor och utsläpp i enlighet med klimat- och miljömål.</p> <p>Bergart, mineralogi och struktur kan starkt påverka berggrundens lämplighet för användning som råvara för olika ballast. Bergkvalitén varierar både regionalt och lokalt och bedöms enligt olika kriterier beroende på syfte och användningsområde för färdig produkt. Ett bergmaterials lämplighet inom exempelvis väg-, och järnvägsbyggnad eller som tillsats i asfalt & betong bedöms enligt olika kvalitetskrav beroende på avsedd användning. SGU arbetar bla. med att ta fram bergkvalitékartor som redovisar detta. Dessa redovisas i SGU:s kartvisare "Ballast" och vissa data föreligger för kommunen.</p> <p>SGU ser ett hos många kommuner ett behov av uppdaterat planeringsunderlag i form av en regional materialförsörjningsplan på länsnivå för att få en bra överblick av samhällsbehov och råmaterialtillgångar sett i ett längre perspektiv. Materialförsörjningsplanering kan</p>	<p>Kommunen delar uppfattningen i detta och frågorna är en stor del i kommunens klimatanpassningsarbete.</p> <p>Kommunen anser också att en ny materialförsörjningsplan på länsnivå skulle vara ett bra planeringsunderlag. Samtidigt fungerar den äldre plan som finns relativt väl då det oftast inte råder någon större konkurrens om mark där platser för materialförsörjning pekas ut i den. Då detta till stor del även</p>

med fördel genomförs i ett mellankommunalt eller regionalt perspektiv. Länsstyrelsen är därmed en lämplig aktör för att ta fram relevant planunderlag till berörda kommuner. SGU ser det som mycket positivt att flera av landets Länsstyrelser arbetar med frågan.

Kommentarer till ÖP Avesta 2040

Riksintresse för värdefulla ämnen eller material
SGU noterat att en del av utpekade riksintressen för värdefulla ämnen eller material Garpenbergsgruvorna de facto befinner sig inom Avesta kommun. Oavsett om berört område är förhållandevis litet och kommunen anser detta försumbart bör en kommunal översiktsplan redovisa alla förekommande riksintressen.

Materialförsörjning, masshangering

SGU noterar att kommunen inte tar upp tema hållbar materialförsörjning eller masshantering. Cirkularitet nämns endast i samband med Avfall och materialåtervinning.

Samhällets förbrukning och tillgång till exempelvis bergkross eller återvunna massor är en viktig del vid diskussion om miljömål, klimatpåverkan, cirkularitet och återvinning, men kan även vara en vital del av civil beredskap och Sveriges försörjningssäkerhet vid ev. kris. Återvinning och masshantering kräver lämpliga ytor för mellanlagring och hantering då momentan efterfrågan sällan möter tillgång.

Hushållning med naturresurser och återanvändning av massor för att minska behov av nyproduktion skall konsekvent främjas och också krävas närhelst möjligt. Cirkulär masshantering kräver dock tillgång till stora ytor eftersom momentan efterfrågan sällan möter tillgång i olika projekt. Det är därför av stor vikt att kommunen i sin planering avsätter ytor för masshantering, exempelvis inom översiktsplanering. I vissa fall kan tillgång till lämpliga ytor lösas lokalt för berörda projekt, i andra fall kan platsen med fördel samlokaliseras med befintlig täktverksamhet.

Täktverksamhet

I vissa fall möter dock inte återvunna massor de kvalitetskrav som ställs exempelvis vid byggnation av byggnader eller infrastruktur, vilket medför att jungfruliga ballastmaterial ändå måste tillgripas. Det är även viktigt att påpeka att även om återvinning och graden av cirkularitet inom masshantering ökas avsevärt, kommer det oavsett med största sannolikhet fortfarande att finnas stor efterfrågan på jungfruligt material och därigenom behov av såväl fortsatt som ny täktverksamhet. Även med god hushållning av naturresursen ballast och en hög grad av cirkularitet inom masshantering kvarstår faktum att växande befolkningscentra inom regionen kommer att medföra stigande materialetfterfrågan.

är fallet inom grannkommuner ser inte heller kommunen detta som en mellankommunal fråga för översiktsplanen.

Översiktsplanen kompletteras med detta riksintresse.

Kommunens inriktning är att översiktsplanen ska hantera mark- och vattenanvändning utifrån dess fysiska lägen och inte vara en sammanställning av kommunens syn på olika frågor ämnesvis. Olika ämnen är på intet sätt mindre viktiga för att de inte särskilt tas upp i översiktsplanen utan dessa ska ändå beaktas, till exempel av alla olika aktörer inom samhällsbyggandet.

SGU noterar att kommunen varken redovisar bergtäkters lokalisering i karta eller nämner dessa i text. Då täktverksamhet kan innebära avsevärd påverkan på omgivningen och samtidigt i många fall ställer specifika krav på råvara och lokalisering, kan det vara klokt att redovisa dylik verksamhet i plankartan om sådan förekommer för att visualisera ev. konkurrerande markanvändning och påverkan. Täkter kan härvid lämpligen även i plantexten nämnas vid namn och typ av verksamhet/ omfattning kan kort beskrivas. Ett resonemang om förhållandet mellan produktion och materialbehov samt transporter och en text om miljöpåverkan vara relevant i en ÖP.

Naturrisker

Det är av stor vikt att eventuella naturrisker som utgår från jordart, bergart i kombination med vattendrag, topografi, havsnivå och påverkan genom ett ändrat klimat beaktas vid all samhällsplanering. I områden med brant topografi och nära vattendrag bör risk för erosion och skred beaktas, speciellt i områden med finkorniga jordarter. Utpekande av LIS-områden behöver ta hänsyn till potentiellt förekommande naturrisker. SGU noterar att relevanta resonemang avseende naturrisker såsom erosion, ras och skred eller skyfall, höga flöden och översvämning tas upp i översiktsplanen.

Då de bergtäkter som finns inom kommunen ligger så pass långt från tätare bebyggelse och annat som kan påverkas utgör de inte något av de mest viktiga planeringsunderlag som kommunen anser ska redovisas i översiktsplanen. De utgör dock de ett av många olika övriga underlag som alltid beaktas vid eventuella tankar på förändringar, till exempel genom detaljplanering eller bygglov.

S 10. Statens geotekniska institut

Yttrande

Bakgrund och förutsättningar

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion.

Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Geologiska och geotekniska förutsättningar i kommunen

De geologiska förhållandena är varierande inom kommunen. Det förekommer både lerområden, åslandskap och mer kuperad berg- och moränterräng. Längs Dalälven med biflöden finns spår av skred och raviner. SGU:s kartunderlag "Förutsättningar för skred i finkornig jordart" visar att det förekommer skredkänsliga områden i kommunen. MSB har genomfört en översiktlig stabilitetskartering i finjord (2017) inom utvalda bebyggda områden i kommunen, som identifierar flera områden där stabiliteten ej är tillfredsställande.

Bemötande/Beaktande

Klimatscenerierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse).

SGI:s synpunkter

Samrådshandlingen ger en översiktlig beskrivning av förutsättningar för erosion, ras och skred inom kommunen.

Klimat

Förväntade effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas i förhållande till klimatrelaterade risker som ras, skred och erosion, enligt stycke ovan. SGI rekommenderar att ÖP kompletteras med en sådan redovisning och identifiering av riskområden. Boverket har tagit fram en vägledning för bedömning av klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen:
https://www.boverket.se/sv/PBLkunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/hansyn/miljo_klimat/klimatrisker/.

I handlingens bilaga Hållbarhetsbedömning [2] ges flera förslag till hantering av klimatrelaterade risker som bör implementeras i huvudhandlingen.

Redovisning i karta

I kartan visas underlagen "Skredriskområde" samt "Erosionsbenägen jordart". Vi rekommenderar att en förklaring ges till underlagen tillsammans med en källhänvisning, för att underlätta tolkning och användning. Vi antar exempelvis att "Skredriskområde" kan vara resultaten från MSB:s översiktliga stabilitetskartering, men det framgår inte.

Kommunens ställningstaganden

I ÖP ges tre ställningstaganden:

1. "Längs Dalälven, från kommungränsen i väster ned till Utsundsgrundet, ska stor försiktighet iakttas vid markarbeten nära älven. Där älvstranden utgörs av slänt bör inga markarbeten utföras inom ett område av 15-20 meter från släntkrön. Lätt bebyggelse, som till exempel normalstora enbostadshus, bör lokaliseras minst 20-30 meter från släntkrön. Geoteknisk undersökning ska ligga till grund för älvnära byggnation.
2. Risken för erosion, ras eller skred ska även beaktas i andra områden där markens sammansättning kan medföra risk. Inledande undersökning av risk utförs genom kontroll mot olika kartsikt i webbaserade kartvisare hos Sveriges Geologiska Undersökning (SGU).
3. Fortsatt bevakning av stränder vid redan bebyggda områden i fråga om erosion, ras och skred ska utföras av såväl kommunen som Statens Geotekniska Institut (SGI)."

Kommunen bedömer att även med ett förändrat klimat kommer det att vara samma områden som idag som utgör de viktiga riskområdena inom kommunen vad gäller ras, skred och erosion. Frågan utreds dock fortlöpande inom andra projekt och arbeten inom kommunens organisation och om andra slutsatser dras i dessa arbeten kommer de att utgöra nytt underlag, bland annat i framtida arbete med kommunens översiktsplan.

Översiktsplanen förtydligas i detta i enlighet med yttrandet.

SGI instämmer i de två första ställningstagandena, men rekommenderar att nämnda kartskikt från SGU visas även i ÖP. I det tredje ställningstagandet nämns att SGI ska bevaka stränder vilket inte är korrekt. SGI har inget sådant ansvar.

Rekommenderat planeringsunderlag

Vi rekommenderar att SGU:s kartunderlag "Förutsättningar för skred i finkornig jord" läggs till i kartan. Underlaget visar kommundäckande förekomst av områden med förutsättningar för skred och är ett bra komplement till MSB:s kartering (Skredriskområde?) som endast berör utvalda, vid tidpunkten bebyggda områden.

Se även vår webbvägledning Geoteknisk säkerhet i kommunal planering för bedömning av geotekniska säkerhetsrisker i samband med översiktsplanering <https://www.sgi.se/sv/vagledning-iarbetet/geoteknisk-sakerhet-kommunal-planering/oversiktsplanering/op---att-utreda-risker-ikommunen/>

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion (<https://www.sgi.se/sv/samhallsplanering--sakerhet/planeringsunderlag/kartunderlag-omras-skred-och-erosion/>). Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>. Kartvisningstjänsten uppdateras regelbundet och nya underlag kan tillkomma. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Text om att SGI ska bevaka detta tas bort.

Översiktsplanen kompletteras i enlighet med yttrandet.

Detta material utgör ett av många olika underlag av stort värde för bland annat planering och används vid behov i den omfattning som är relevant. Kommunen anser dock att översiktsplaner inte ska vara en plats för att samla allt faktaunderlag som finns. Underlag och olika förutsättningar som kommunen bedömer som de mest relevanta i nuläget redovisas kortfattat i översiktsplanen. Allt känt underlag beaktas dock och vid behov av djupare analyser används olika vägledningar, som till exempel det SGI tagit fram.

S 11. Tillväxtverket

Yttrande

Tillväxtverkets synpunkter

God samhällsplanering - ett verktyg för hållbar regional utveckling i hela landet

Tillväxtverket anser att bättre samordning av mellankommunala och regionala planeringsprocesser bidrar till ett effektivare hållbart regionalt utvecklingsarbete. Vi menar att regional planering underlättar mellankommunal och regional samordning och därför bör bli en integrerad del i arbetet med så väl regionala utvecklingsstrategier som kommunal översiktsplanering. Regeringens Nationella strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2031 pekar också på vikten av det territoriella och fysiska perspektivet i samhällsplaneringen för att synliggöra olika behov och utvecklingsalternativ i olika geografiska områden. Tillväxtverkets erfarenheter visar att arbete med regionala och mellankommunala funktionella samband fyller kunskapsluckor och stärker kapaciteten bland kommuner, vars egna initiativ ofta tenderar att stanna vid kommungränsen.

Bemötande/Beaktande

Utveckling inom Avesta kommuns gränser enligt förslag i översiktsplanen kan bidra till utveckling även i omgivande regioner, till exempel i fråga om tillgång till attraktiva bostäder och förekomst av arbetsplatser, eller tillskapande av fler sådana. Översiktsplanen förordar också bland annat standardförbättringar på statliga vägar och järnvägar, samt förbättrad kollektivtrafik på såväl väg som järnväg. Något som även skulle vara positivt för regionutveckling, även om det inte uttryckligen skrivs ut. Översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt om mellankommunala frågor där vissa delar även är frågor av regional karaktär.

Vi anser att samrådshandlingen för Avesta kommuns översiktsplan endast nämner regionala styrdokument och initiativ som relevanta för översiktsplanen. Tillväxtverket saknar hur översiktsplanen och kommunens utveckling bidrar till den regionala utvecklingsstrategins mål och delmål.

Riksintresse industriell produktion

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Tillväxtverket har en sektorsbeskrivning för riksintresse industriell produktion från 2021. Den finns att ta del av på myndighetens webbplats. Industriell produktion enligt 3 kap 8 § MB handlar i huvudsak om områden för basindustrin. Vår bedömning är att behovet av eventuella förändringar avseende våra riksintresseanspråk är få.

I Avesta finns ett område för industri som är av den typ av industri som industriell produktion avser enligt 3 kap. MB och det är område för stålindustri (Outokumpu Stainless anläggning). I vår uppsikt över industriell produktion har vi, utifrån våra uppsatta kriterier för område av riksintresse, inte bedömt att det finns ett behov att peka ut området för stålindustrin som område av riksintresse industriell produktion.

S 12. Länsstyrelsen Gävleborg

Yttrande

Länsstyrelsen Gävleborg har inte några synpunkter på Avesta kommuns samrådsförslag till översiktsplan.

Bemötande/Beaktande

...

S 13. Länsstyrelsen Västmanlands län

Yttrande

Mellankommunala frågor

Kulturmiljö

Vindkraftsetableringar i Avesta kommun kan ge påverkan på riksintressen för kulturmiljövård, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, fornlämningsmiljöer och landskapsbilden över länsgränsen. Länsstyrelsen vill poängtera vikten av att Länsstyrelsen i Västmanlands län och berörda kommuner i Västmanlands län remitteras vid ansökningar om vindkraftsetablering.

Naturmiljö

I översiktsplanen framgår att Avesta kommun har för avsikt att bevara och stärka viktiga samband mellan naturliv, friluftsliv och blåstrukturer.

Skogarna söder och väster om Avesta tätort knyter an till stora sammanhängande skogsområden i Norbergs kommun med höga natur- och friluftsvärden som är viktiga rekreationsområden för de som bor i Avestaområdet. På

Bemötande/Beaktande

Avesta kommun delar uppfattningen, men konstaterar att det formella ansvaret för ärendehantering i frågan ligger på aktuell miljöprövningsdelegation. Den gemensamma miljö- och byggförvaltningen har också i uppdrag att bevaka dessa och liknande intressen i angränsande Norbergs kommun.

motsvarande sätt finns viktiga stråk i odlingslandskapet knutet till vattenmiljöer med höga värden för fågellivet, till exempel flygstråk mellan Svartådalen i Sala kommun och vidare norrut genom Avesta upp mot Dalälven.

Utpekandet av viktiga stråk över administrativa gränser, i syfte att förhindra barriärer för olika typer av värden, bör vara en naturlig del av översiktsplanen. Länsstyrelsen i Västmanlands län anser att det i detta sammanhang vore önskvärt att viktiga stråk som går över länsgränser, likt ovan nämnda, synliggörs i kommunens översiktsplan.

Översiktsplanen ses över så att olika stråk och andra värden som korsar såväl kommun- som länsgränser visas.

S 14. Länsmuseum Dalarna

Yttrande

Dalarnas museum har tagit del av samrådsversionen av förslag till ny översiktsplan för Avesta kommun. Museet har i sin remisshantering inte möjlighet att göra fördjupade granskningar av enskilda kulturmiljöer. Yttrandet inriktar sig i huvudsak på kommunens hantering av kulturmiljö som allmänt intresse i översiktsplanen. Bedömningarna baseras på befintliga kunskaper hos medarbetarna samt tillgängliga kunskapsunderlag om kulturmiljö.

Generella synpunkter på förslaget till översiktsplan
Den generella strukturen med "kulturhistoriska miljöer" som en av kategorierna för markanvändning ger en god bild av kulturmiljö som ett av flera intressen som behandlas i översiktsplanen. Dalarnas museum ser positivt på att kulturmiljöaspekter integrerats i exempelvis avsnittet "utvecklingsstrategier", och att det i avsnittet om markanvändning för respektive ort anges en kort kulturhistorisk bakgrund.

Det är även mycket positivt att kulturmiljölagen lyfts och att planen påtalar att ingrepp i fornlämningar kräver tillstånd från länsstyrelsen. Kända fornlämningar har även tagits med i beskrivningarna av kulturmiljöer.

Utvecklingsstrategier

3 Mark- och vattenanvändning

I avsnittet "Mark- och vattenanvändning" saknas i dagsläget i kartan namn på flera av de områden som är markerade som "Kulturhistoriska miljöer".

Det är enligt museet positivt att kommunen lyfter fram de unika bostadshusen och fabriksbyggnaden i Fors som är ritade av Ralph Erskine. Museet menar att det i förlängningen bör tas fram områdesbestämmelser som anger riktning för fortsatt hantering av bebyggelsen i bygglovärenden för att undvika fortsatt förvanskning.

Dalarnas museum uppmanar kommunen att i avsnittet "Landsbygd" hänvisa till vägledningen "Bygga på landet"

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen kompletteras så att alla namn på olika områden kan härledas till rätt yta i kartan.

Kommunen överväger att ta fram en ny detaljplan för bostadsområdet för att stärka skyddet av bebyggelsen och förhoppningsvis undvika fortsatt förvanskning. Ett sådant arbete behöver dock inledas med en byggnadsantikvarisk utredning.

Hänvisning till denna vägledning läggs till i översiktsplanen.

som kommunen tog fram tillsammans med Fagersta och Norbergs kommuner år 2017. Skriften innehåller viktiga grundläggande principer för exempelvis anläggande av tomter och dimensionering av nya byggnader.

Mångfunktionell bebyggelse

Dalarnas museum bedömer ambitionen om att tydligare integrera Koppardalen i stadsstrukturen som lovvärd, liksom visionen om att utveckla den idag fragmenterade stadskärnan med ny bebyggelse. Månsbo gårde föreslås utvecklas till nytt bostadsområde i enlighet med ett antaget planprogram. Det öppna landskapet kring Månsbo gård har lång historisk kontinuitet. Landskapets karaktär har förändrats över tid, och det är idag präglad av ett modernt och storskaligt brukande. Den långa kontinuiteten i befintlig markanvändning motiverar dock behov av en oberoende konsekvensanalys över hur ett eventuellt nytt bebyggelseområde skulle påverka miljöns kulturhistoriska värden.

Arkeologiska inventeringar och nyregisterade lämningar i trakten kring Horndal och sjön Rossen visar att det finns stor mängds skogsbrukslämningar, i synnerhet kolningsanläggningar, i trakten. Kolningsanläggningar är ofta del av en större kulturmiljö och skogsbruk som kan knytas till ett bruk eller hyttlämning. Fler arkeologiska insatser kan därför komma att krävas vid nybyggnation i Horndal.

Kulturhistoriska miljöer

Dalarnas museum gör bedömningen att kommunen utifrån rådande förutsättningar gällande kunskapsunderlag, gjort en god översikt över de miljöer där kulturmiljö som allmänt intresse särskilt behöver beaktas. Särskilt riktlinjerna om att kompletterande antikvariska underlag ska tas fram vid detaljplaneläggning i utpekade kulturmiljöer.

4 Riksintressen, LIS och andra värden

Riksintressen och LIS

Bra att kända fornlämningar uppmärksammas i beskrivningarna av LIS-områdena. Dalarnas museum vill dock anmärka att i flera fall har ej aktuella begrepp använts i beskrivningarna: "fornlämningsregistret", "fornminnesregistret", "fast fornlämning" och "bevakningsobjekt". Dessa begrepp är ej aktuella, idag används följande begrepp:

- "fornlämningsregistret" eller "fornminnesregistret" = "kulturmiljöregistret"
- "fast fornlämning" = "fornlämning".
- "bevakningsobjekt" = "möjlig fornlämning"

Museet önskar generell motivering till att det i några av riksintressena för kulturmiljövård (Grytnäs kyrkby, Näckenbäck, Ingeborgbo, Bäsinge-Bergshyttan) finns ambitioner om att ta fram områdesbestämmelser, medan det inte finns motsvarande viljeinriktning i exempelvis By kyrkby. Eftersom By kyrkby dessutom föreslås som LIS-

Denna fråga kommer att utredas och konsekvensbeskrivas mer djupgående, tillsammans med andra frågor av vikt, när en detaljplan arbetas fram för området. Detta kommer då sedan att, i sedvanlig ordning, samrådas med myndigheter, berörda grannar med flera.

De ej aktuella begreppen korrigeras i översiktsplanen.

Ställningstagandet bottnar i tidigare prioriteringsordningar utifrån mängden bebyggelse i områdena, men framför allt utifrån förväntad efterfrågan kring nybyggnation eller andra byggåtgärder. I By kyrkby ska eventuell ny bebyggelse prövas genom detaljplan och då kan bestämmelser införas i sådan för skydd av de kulturmiljövärden som berörs.

område, borde det vara särskilt angeläget att även här ta fram områdesbestämmelser. Kommunen bör åtminstone motivera varför områdesbestämmelser inte ska tas fram i övriga riksintresseområden.

Över lag pekas många värdefulla kulturmiljöer ut som LIS-områden, varav flera inom riksintresseområden (Näs bruk, By kyrkby, Falkudden). I riktlinjerna anges endast att kulturmiljövärdena ska beaktas, medan det för LIS-området i byarna Gålsbo med flera anges att "Enstaka bostadshus i direkt anslutning till befintlig bebyggelse kan prövas genom strandskyddsdispens och bygglov." Enligt museet borde som minimum liknande riktlinjer införas även för övriga LIS-områden som berör byggda kulturmiljöer, exempelvis Södra Horndal. För Älvbro-Gamla Älvnäs finns också mer utvecklade riktlinjer om hantering av kulturmiljön som borde tillämpas på fler områden. Museet saknar tydlig redovisning av hur eventuell utveckling i enlighet med LIS-planen kommer att påverka de utpekade kulturmiljöerna, inte minst riksintressena.

Avseende den föreslagna ändringen av gränserna för riksintresset för Avesta [W 6], så vill museet framföra att det finns ett historiskt samband mellan Månsbo gård och metallindustrin, om än att detta är otydligt i nuvarande riksintressebeskrivning. Såsom tidigare nämnts, så finns en lång historisk kontinuitet av att hålla landskapet kring gården öppet. En ändring av riksintressets gränser som innebär att Månsbo exkluderas, är därmed inte oproblematisk ur kulturmiljösynpunkt. Museet instämmer i kommunens ställningstagande om att tjänstemannavillorna och området Vinkelboda bör ingå i riksintresset. Principen att Månsbo gård med gårde och de nationalromantiska villorna fortsatt ska skyddas genom områdesbestämmelser är visserligen god, men sambandet med övriga uttryck för riksintresset behöver åtminstone utredas mer noggrant inför eventuella ställningstaganden.

Museet ser mycket positivt på att kommunen själv driver frågan om byggnadsminnesförklaring av Gamla Byn.

Övriga kulturmiljövärden

Avsnittet "Inledning"

- "Kulturminneslagen" = "kulturmiljölagen".

Avsnittet "Kulturmiljövärden" och "Fornlämningar och byggnadsminnen"

Det är positivt att kulturmiljölagen (KML) nämns och att den ska följas och att tillstånd från länsstyrelsen krävs för ingrepp i fornlämning. I början av stycket kan definitionen av fornlämningar förtydligas: "Fornlämningar som skyddas enligt 2 kap kulturmiljölagen (KML) får enligt 1 a § inte antas ha tillkommit eller övergivits efter år 1850." Dalarnas museum vill även lyfta fram att även ej kända

Att enstaka ny byggnation kan prövas genom bygglov och strandskyddsdispens följer av miljöbalken. För detta finns dock några kriterier som ska uppfyllas för att det ska vara möjligt, till exempel anges att ska finnas befintlig bebyggelse att bygga intill. I vissa LIS-områden ser kommunen att dessa kriterier inte uppfylls och där behöver då i stället prövning ske i ett detaljplanearbete. Där anges då inte att prövning kan ske genom bygglov och strandskyddsdispens.

Vid utpekande av LIS-områden är det i första hand lämpligheten utifrån strandskyddets syften, det vill säga förutsättningar för växt- och djurliv samt friluftsliv, som utreds. Övriga förutsättningar beaktas mer generellt utifrån om det finns något som tydligt gör en plats helt olämplig. Djupare avvägningar i olika förutsättningar får sedan ske i prövning av bygglov eller i framtagande av detaljplan.

Kommunen anser att den lilla koppling som funnits mellan industri och Månsbo gård under en kort tidsperiod inte alls finns med i områdets värdebeskrivning och vidhåller att riksintresseområdet ska minskas i denna del. Frågan har nyligen prövats i ett detaljplanearbete och i ett eventuellt fortsatt arbete med planläggning i området kommer frågan sannolikt åter behöva prövas.

Felaktig laghänvisning ändras.

fornlämningar, som inte är registrerade i kulturmiljöregistret (KMR) och därför inte syns i Riksantikvarieämbetets tjänst Forsök också är skyddade av KML.

Hänsyn ska även visas till övriga kulturhistoriska lämningar som finns registrerade i kulturmiljöregistret (KMR). Läs mer hos Riksantikvarieämbetet (<https://www.raa.se/hitta-information/fornsok/fragor-och-svar-om-fornsok/#ar-ovriga-kulturhistoriska-lamningar-skyddade>). I 30 § i skogsvårdslagen (SVL) finns bland annat föreskrifter för hänsyn till övriga kulturhistoriska lämningar (ÖKL) i skogen.

Dalarnas museum vill även upplysa om att det finns ytterligare en tjänst, Skogens Pärlor, för registrerade forn- och kulturlämningar som tillhandahålls av Skogsstyrelsen. Den innehåller bland annat databasen Skog och historia, där det finns ytterligare lämningar i skogsmark registrerade som inte är inlagda i kulturmiljöregistret (KMR). I samma karta finns även ett dataskikt med kulturmiljöregistret (KMR) så att det går att se dem samtidigt.

(<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>)

Hållbarhetsbedömning (MKB)

I den miljökonsekvensbeskrivning som gjorts som en del av hållbarhetsbedömningen i samband med översiktsplanen bedöms genomförande av planen få negativa konsekvenser för bebyggelse, kulturmiljö och landskap. I MKB:n anges (s.5) att det finns otydligheter i vägledning för hantering av eventuella målkonflikter vid exploatering i riksintresseområden. Detta eftersom det inte omnämns att föreslagna exploateringar berör riksintressen för kulturmiljövården.

Trots att det i flera av planförslagets avsnitt konstateras att det behövs ett mer uppdaterat kunskapsunderlag avseende kulturvärden, så har inga ytterligare utredningar tagits fram i samband med planprocessen. MKB:ns analyser bygger på dokumentet Kulturmiljöer i Avesta som togs fram år 1996. Museet har förståelse för att det är ett omfattande arbete att ta fram ett nytt kommunövergripande kulturmiljöprogram. Samtidigt menar museet att det borde vara möjligt att göra en mindre översyn över de områden där mål- och intressekonflikter kan uppstå till följd av utvecklingsplaner som underlag för utpekande av lämpliga lägen för bebyggelseutveckling.

Översiktsplanen kompletteras med information om att skydd gäller även för ej identifierade fornlämningar.

Tjänsten Skogens Pärlor tas med i listan för övrigt underlag i översiktsplanen.

Kommunen anser arbete med att ta fram olika sådana vägledningar är att utreda frågan för långt för att vara på översiktsplanenivå.

För alla olika delområden i översiktsplanens mark- och vattenanvändningsavsnitt finns listat de riksintressen som finns inom aktuellt område.

I nuläget finns inte resurser hos kommunen för ett arbete med att ta fram ett kulturmiljöprogram, eller låta göra en översyn av de områden som sedan tidigare finns utpekade. I väntan på att ett kulturmiljöprogram tas fram får översyn och värdering ske inför eventuella bygglov, eller arbeten med detaljplaner, i de områden som föreslås för utveckling.

S 15. Polismyndigheten

Yttrande

Polismyndigheten påminner om att beakta det brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektivet. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen i stort bör således formuleras i översiktsplanen.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser att översiktsplanen ska ange synen på hur mark och vatten ska användas, utvecklas eller bevaras. Men även om olika former av ämnesvisa ställningstaganden då inte är vad översiktsplanen i första hand baseras på finns det inget i det som motsäger att frågorna är viktiga, eller att

Platser bör utifrån ett trygghetsperspektiv vara lätta att överblicka, ha god insyn från omgivningen, ha en mix av gator, människor, funktioner/verksamheter och bebyggelse som är väl skötta.

Det är också viktigt att beakta bostadsområden med sämre livsvillkor och stärka dessa platser. I detta bör också kommunens kartläggning och lägesbild över brottsligheten tas med i arbetet.

Erfarenhetsmässigt är det särskilt viktigt att främja en naturlig insyn till skolgårdar, allaktivitetsplaner och bostadsområden och i största möjliga mån undvika att bygga på sådant sätt att platser blir alltför insynsskyddade från omgivningen. Insynsskyddade platser i den offentliga miljön tenderar i många fall att inbjuda till oönskat tillhåll, skadegörelser, droghantering m.m.

Exempel på andra situationella åtgärder:

- Parkeringar (inkl. cykelparkeringar) bör vara väl upplysta och placerade/utformade för en god informell social kontroll.
- Obehöriga fordon bör förhindras att köra in i bostadsområden (utan att påverka tillgängligheten för utryckningsfordon).
- Använda resistent eller anpassat material vid de platser som har en högre risk att utsättas för skadegörelse. Det kan t.ex. vara säkerhetsglas, klotterskydd eller flamsäkra material.
- Beskära buskar och träd i den offentliga miljön för att främja en god insyn/överblick. Att lämna träd och buskage för fri utveckling kan bi-dra till försämrad trafiksäkerhet och försämrad trygghet.
- Anpassad belysning.
- Möjliggöra olika aktiviteter, flöden och verksamheter i det offentliga rummet (placemaking) och på så sätt motverka att området präglas av individer eller grupper som skapar otrygghet.

kommunen, tillsammans med andra aktörer, fortsatt ska arbeta med dessa frågor.

Utformning av bebyggelse och allmänna platser utifrån ett trygghetsperspektiv är ett av de olika ingångsvärden som alltid ska beaktas i planarbete och exploatering.

Arbetet med detta sker i riktade projekt av olika slag och även om också detta är mycket viktiga frågor ser kommunen dem mer som frågor att hantera på mer detaljerade nivåer än vad en översiktsplan är avsedd att hantera.

Kommunen strävar alltid efter att möjliggöra en blandning av aktiviteter i det offentliga rummet. Detta i såväl planarbete som i andra åtgärder.

S 16. Region Dalarna

Yttrande

Region Dalarna ställer sig positiv till Avesta kommuns översiktsplan och svarar med utgångspunkt i översiktsplanens utvecklingsinriktning som bidrar till stärk kopplingen till och genomförande av den regionala utvecklingsstrategin, Dalastrategin 2030.

Utvecklingsinriktningen innehåller flera välkomna prioriteringar som främjar och möjliggör ett hållbart resande och transporter. Särskilt positivt är att kommunen lyfter fram betydelsen av hållbara trafikslag, gång- och cykelförbindelser, bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen, smidiga byten mellan trafikslag för både människor och gods, prioritering av barns målpunkter och skolvägar samt

Bemötande/Beaktande

att serviceorterna ska stärkas som serviceorter till sina omland. Dessa inriktningar skapar goda förutsättningar för en mer hållbar mobilitet, attraktiva boendemiljöer och grundläggande service, vilka alla utgör prioriteringar i Dalastrategin.

Perspektivet kommersiell service anses finnas med på ett bra sätt, men om kommunen tänkt integrera serviceplanen i översiktsplanen så behövs också en generell beskrivning av kommunens utmaningar och möjligheter i serviceorterna, samt framtidsfokus, hållbarhet och grund för prioriteringar.

Region Dalarna ser positivt på att kommunen lyfter fram vikten av att utveckla och bygga ut storregionala, regionala och kommunala kollektivtrafikstråk, särskilt inom arbetsmarknads- och utbildningsregionen. En sådan inriktning bedöms bidra till ökad tillgänglighet och skapa förutsättningar för ett mer konkurrenskraftigt Dalarna.

Att tätorternas såväl som landsbygdens olika infrastrukturella behov lyfts fram är också välkommet, eftersom detta ligger i linje med Dalastrategins mål om att främja utveckling i alla delar av länet.

Utvecklingsinriktningen bedöms bidra till flera av målen i Dalastrategin. Särskilt tydlig är kopplingen till prioriteringarna om att stärka hållbar samhällsplanering och att skapa goda, inkluderande livs- och boendemiljöer i hela länet. Genom att kommunen tar fram en ny översiktsplan med tydlig utvecklingsinriktning, stärks både kopplingen till Dalastrategin och möjligheten att genomföra den. Region Dalarna ser positivt på detta arbete och ser fram emot fortsatt dialog.

Avsnittet Regionala mål, planer och program
Här nämns Dalastrategin 2030 och Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033. Det som saknas är den nivå som är länken mellan Dalastrategin och länsplanen, dvs Regional systemanalys Dalarna 2016 (med komplettering 2021). Det är denna politiskt förankrade utvecklingsstrategi för regionens transportsystem som främst används som underlag för den långsiktiga planeringen och prioriteringen till Nationell plan och länsplan. I denna framgår inte bara prioriteringarna för det regionala vägnätet utan även det nationella vägnätet och järnväg, vilket är en stor del av Avestas prioriteringar avseende transportsystemet i ÖPn.

Föreslås att ett litet stycke läggs till mellan Dalastrategin och Länsplan om systemanalysen.

Kommunens serviceplan är inte en del av översiktsplanen, men den utgör ett av flera viktiga underlag som finns framtagna.

Översiktsplanen kompletteras enligt förslag i yttrandet.

S 17. Heby kommun

Yttrande

Heby kommun har med intresse mottagit handlingarna och ser mycket positivt på att Avesta kommun arbetar fram en

Bemötande/Beaktande

ny översiktsplan och därmed bidrar till lokal och regional utveckling.

Heby kommun vill lyfta att planförslaget med fördel skulle kunna kompletteras med ett avsnitt som närmare beskriver Avesta kommuns läge i regionen samt en sammanfattning av de viktigaste mellankommunala frågorna för Avesta kommun. Detta skulle tydliggöra behov och möjligheter till mellankommunal samverkan, bland annat mellan Avesta och Heby kommuner.

Översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt om mellankommunala frågor.

S 18. Norbergs kommun

Yttrande

Förslaget är tydlig och lätt att navigera i. Norberg, som Avestas närmaste kommun, ser positivt att översiktsplanen lyfter fram att kollektivtrafiken ska prioriteras.

Utvecklingsinriktning

I översiktsplanens utvecklingsinriktning framgår att Avesta kommun ser väg 68 som ett stråk där kollektivtrafik ska prioriteras. Detta ser även Norbergs kommun som viktigt då en stor andel av kollektivresandet från och till kommunen sker på denna väg.

För Norbergs kommun är även Krylbo som regional bytespunkt för kollektivtrafik av stor vikt för åtkomst av tåg för kollektivt resande.

Mark- och vattenanvändning

Mångfunktionell bebyggelse

I förslaget för området Avesta nämns att en möjlig utveckling av Källhagens industriområde skulle kunna ske genom en fortsättning västerut, in i Norbergs kommun. Detta är något som Norbergs kommun ser skulle vara en positiv utveckling även för Norbergs kommun då det skulle medföra att etableringar som sker där, med de arbetstillfällen som då skapas, hamnar inom Norbergs kommun.

Norbergs kommun äger dock inte någon mark i området, så i nuläget kan kommunens bidrag i detta bara vara en positiv inställning till sådant initiativ från områdets privata markägare och göra det som går för att underlätta en sådan utveckling, till exempel genom detaljplanearbete, om den skulle aktualiseras.

Vindkraft

I samband med framtagandet av översiktsplanen har Avesta kommun inte genomfört några ändringar eller tillägg i den vindkraftsplan från 2011 som både omfattar Avesta, Fagersta och Norbergs kommun. Avesta kommun har för avsikt att låta tidigare vindkraftstillägg även utgöra ett tillägg till den nya översiktsplanen.

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen kompletteras med information om att stationen i Krylbo är av vikt även för grannkommunen Norberg.

Norbergs kommun har i arbetet med planeringsstrategi för den gällande översiktsplanen och kommande översiktsplanearbete identifierat att vindkraftsfrågan kan komma att omprövas i kommunen i samband med framtagandet av en ny översiktsplan.

Riksintressen, LIS och andra värden

Riksintressen

Norbergs kommun instämmer i Avesta kommuns åsikt att väg 68 bör klassas som riksintresse för kommunikation.

Detta främst för att vägen är ett starkt trafikerat godsstråk med flera viktiga målpunkter, till exempel stora hamnar i såväl Gävle som Göteborg.

S 19. Sala kommun

Yttrande

Pendling

Under rubriken Korta fakta om Avesta kommun på sida 20, vore det intressant med en rubrik om pendling där mönster för in- och utpendling i kommunen redovisas. Detta tror Sala skulle kunna skapa pedagogiska värden genom att visa en nulägesbild samt bidra till att motivera ställningstaganden som görs.

Kollektivtrafik

Sala kommun vill lyfta möjligheten att lägga till ett ställningstagande, likt det Sala har i sin översiktsplan, under Kommunikationer (sidan 22) om att kommunen ska verka för direktbuss mellan Sala och Avesta. Detta skulle koppla an till den utpekade utvecklingsstrategin Förstärk de regionala sambanden och sammankoppla centralorten och serviceorterna. Prioritera hållbara trafikslag för kollektivt resande samt cykel och gång och skapa goda förutsättningar för hållbara pendlingsmöjligheter mellan kommunerna.

LIS-områden

Sala kommun önskar att det på sida 114 i text, samt i karta på sida 115, klargjordes vilka LIS-områden som pekats ut tidigare och vilka som tillkommit genom denna översiktsplan.

Utbyggnadsplan

Under Utvecklingsstrategier för Avestas översiktsplan (från sida 24) anges att bebyggelseutveckling främst ska ske i centralorten Avesta och serviceorterna Krylbo, Fors och Horndal. Sala kommun vill lyfta möjligheten att koppla en utbyggnadsplan till översiktsplanen som kan tidsätta och etappindela de olika utbyggnadsområden. Denna utbyggnadsplan skulle även kunna innehålla prioriteringar om hur det kommunala gång- och cykelvägnätet ska byggas ut, som nämns på sida 58.

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen kompletteras med lite information kring pendling och variationer i detta visas symboliskt med pilar av olika storlek i karta.

Översiktsplanen kompletteras enligt förslag i yttrandet.

Det enda LIS-område som varit nytt mot de i tidigare tillägg för LIS var nr 25 "Ryttnäset". Detta område tas nu bort till granskningen och därmed är alla områden kvar sedan tidigare arbete.

Förslaget tas med till det arbete som pågår i kommunens organisation för att få till rutiner i exploateringsprocesser och dess förberedelser. Att ta fram en genomförandeplan ingår i tänkt fortsättning av översiktsplanearbetet och det förslag som framförs kommer också att vägas in där.

S 20. Skanova

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.</p> <p>Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta ledningskollen.se</p>	<p>Kommunen är alltid positiv till tidig dialog i alla former av planarbete och ser gärna att de rutiner som finns med Skanova för detta ändras om förbättringsförslag finns.</p>

S 21. Vattenfall

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Vattenfall Eldistribution AB, Vattenfall eldistribution nedan, har elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på 0,4 kV till 145 kV, både ledning i luft och ledning i mark inom Avesta kommun.</p> <p>Vattenfall Eldistribution har planer för en 130 kV samt en 40 kV luftledning från Krylbo och söderut.</p> <p>I översiktsplanen pekas områden ut för vindkraft och solenergi. Om det planeras för dessa typer av elproduktion måste samråd ske med Vattenfall Eldistribution, nedan framgår information om vad sökande bör tänka på.</p> <p>Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.• En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.• En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.• Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.• Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 20 m (landsbygd) eller 10 m (tätort) från närmaste fasledare vid icke direktjordad luftledning med en spänningsnivå upp till 100 kV med hänsyn till TSN nr 21.	<p>Översiktsplanen kompletteras med kortfattad redovisning av dessa nya ledningar.</p> <p>Avesta kommun har inga planer på att själv anlägga något för elproduktion. Arbete med planering, tillståndsansökan, nätanslutning med mera får således skötas av de eventuella företag som avser genomföra detta.</p>

- Om en tillkommande solenergianläggning planeras att uppföras närmare 300 m från vårt stationsområde eller kraftledningsgata (145 kV) skall samråd, i enlighet med Elsäkerhetslagen §6, om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder krävs för att förhindra att farlig beröringsspänning inte överskrider i en anläggning de gränsvärden som anges i ELSÄK-FS 2022:1 kap 5 §7 på grund av jordfel i vårt 130 kV system. Vattenfall Eldistribution önskar att anläggningsägaren söker samråd med oss när det finns en planerad utformning av elanläggning att redovisa.
- Om vindkraftsparker planeras i närheten av Vattenfall Eldistributions elnätanläggningar ska samråd sökas.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen **lokalt elnät**:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.
- En tumregel är att längsta kabelväg från nätstation till anslutningspunkt är cirka 200 m. Det kan dock variera beroende på nätstationens kapacitet och områdets elförbrukning.

För alla detaljer och anläggningar som placeras invid Vattenfalls elnätanläggningar gäller att dessa skall placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätanläggning inte försvåras. Markarbete (t.ex schaktning eller sprängning) får inte ske i närheten av Vattenfalls elnätanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande. Hänsyn ska tas till försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken avseende att verksamheter eller åtgärder inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploitören.
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via Anslutning - Vattenfall Eldistribution eller på telefon: 020-82 10 00

- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

S 22. Tillväxt Avesta

Yttrande

Handel, Åsbo vs Avesta centrum

Formuleringen "Utveckling av handelsplatsområdet vid Dalahästen, i Åsbo, ska ske på sådant sätt att förutsättningarna för handel i Avesta centrum inte påverkas negativt. Inga nya områden för externhandel ska etableras" innebär att ingen detaljhandel kan etableras utanför centrum. Formuleringen finns även i befintlig översiktsplan, men har inte tillämpats strikt.

Avesta Centrum har över tid alltmer fått karaktären av ett externt handelsområde. Kunderna åker i stor utsträckning bil till Avesta Centrum. Dessutom finns verksamheter som har handel med skrymmande varor i Avesta centrum.

Att det inte får etableras ny detaljhandel i Åsbo handelsområde innebär att Avesta missar etableringar av kedjor som kan stärka Avesta som regionalt centrum för handel, Det är viktigt att det finns insikt i att det är så.

Korta fakta om Avesta

Under rubriken korta fakta om Avesta kommun kan det vara relevant att:

1. Skriva ut vilka tätorterna är. (Finns i.o.f.s. benämnda som serviceorter senare i dokumentet.)
2. Kanske också beskriva hur näringslivsstrukturen ser ut. Som t.ex.

Antal	Antal
Sysselsatta	företag
1	1878
2-5	180
6-10	72
11-20	27
21-50	21
51-200	9
>800	1

Krylboprogrammet

På några ställen hänvisas till Krylboprogrammet. Programmet är fastställt av fullmäktige. Men, tjänstepersoner på Tillväxt Avesta har i kontakt med politiker fått intrycket att Krylboprogrammet inte så självklart gäller. Detta är en frågeställning som inte självklart har med själva ÖP att göra. Men, det skulle vara bra med ett tydliggörande av vilken status Krylboprogrammet har idag.

Bemötande/Beaktande

Då det är angeläget att kommunens arbete fokuserar på att medverka till ett mer lockande och välskött centrum, med fler butiker och bostäder, är det kontraproduktivt att bidra till att mer externhandel skapas. Det ligger inte heller i linje med kommunens beslutade miljö- och klimatmålsättningar att bygga vidare på handel som nästan uteslutande genererar biltransporter.

Information om vilka tätorterna i kommunen är läggs till.

Översiktsplanen kompletteras med lite information om hur fördelningen av sysselsatta mellan olika företagsstorlekar ser ut. Detta presenteras dock inte med så exakta siffror som i yttrandet då sådana är ganska mycket "färskvara".

Det så kallade Krylboprogrammet är godkänt av fullmäktige, vilket framgår i översiktsplanen, och så länge inget beslut har tagits om annat fortsätter det att gälla som underlag för kommunens olika arbeten och planläggning.

Under ställningstaganden

- Natur och friluftsliv: Formuleringen "Området kring sjön Rossen utgör viktig funktion för natur- och friluftsliv som har företräde framför bebyggelseutveckling och strandskyddets syfte ska säkerställas" kan uppfattas som att det innebär att en yta runt hela sjön Rossen är skyddat från bebyggelse. Hur förhåller sig texten i förhållande till den solcellspark som planeras?

- Bebyggelse: Är förbifart Horndal en prioriterad fråga? Säker gång- och cykelväg i förhållande till skolan i Horndal är viktig, men frågan om vad en förbifart betyder för Horndal som serviceort bör utredas noga innan frågan drivs.
- "Avesta tätort ska bli ett delregionalt centrum för handel". Avesta är ett delregionalt centrum för handel. Befintliga handelsverksamheter i Avesta Centrum och Åsboområdet attraherar redan idag besökare från främst Fagersta, Norberg, Hedemora och viss utsträckning också från Sala. Det kanske i stället ska stå att Avestas roll som delregionalt centrum för handel skall stärkas.

Utvecklingsstrategier

- Begreppet ekosystemtjänster bör förklaras.
- Arbetsmarknads- och utbildningsregionen bör tydliggöras vilken geografi de omfattar. Begreppet utbildningsregion är det vedertaget? Arbetsmarknadsregion som begrepp är definierat. Är utbildningsregion också ett definierat begrepp?
- Texten "Färdslagen prioriteras utifrån klimat, tillgänglighets- och trygghetsperspektiv där den samlade effekten prioriteras före de enskilda trafikslagen." Onödigt byråkratisk text. Ett alternativt förslag är: mer tillgänglig Färdslagen prioriteras utifrån klimat, tillgänglighet och trygghet ELLER Kollektivt resande samt cykel och gång prioriteras före andra trafikslag utifrån perspektiven/områdena klimat, tillgänglighet och trygghet.

Mark och vattenanvändning

- Begreppen rutnätsstaden och intimt stadsrum bör förklaras.
- Vad innebär det att vattnet i Forssjön inte uppnår god kemikalisk status och har måttlig ekologisk status?

Verksamheter och industri

Inga synpunkter

Transportinfrastruktur

Inga synpunkter

Dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten

Dagvattenhanteringen behöver förbättras också inom befintliga detaljplaner – inte bara nya.

Energiproduktion

Inga synpunkter

Det aktuella området korrigeras lite i sjön Rossens sydöstra del så att det överensstämmer med samma område i kartan för utvecklingsinriktning. Därmed tydliggörs att en eventuell solcellspark på platsen inte anses vara i konflikt med värden för natur och friluftsliv.

Utifrån trafiksäkerhet, risker med transporter av farligt gods och trafikbulerstörningar förordas en förbifart. Studier som gjorts i frågan har inte påvisat några större effekter på orters serviceutbud när nationella eller regionala vägar flyttas så att de går utanför orter.

Texten ändras till Avesta tätort ska vara ett delregionalt centrum för handel.

Ett stycke för ordförklaringar läggs in i översiktsplanen där då bland annat detta begrepp förklaras.

Texten står i de utvecklingsstrategier som godkänts politiskt år 2023 och ändras därför inte nu.

Även detta står i de utvecklingsstrategier som godkänts politiskt år 2023 och därför inte ändras nu.

Även dessa begrepp tas med i stycket för ordförklaringar.

För bland annat vatten finns miljö kvalitetsnormer som anger vilken kvalitet som ska råda. I de fall dessa normer inte nås ska arbete för förbättringar ske.

I redan bebyggda områden är det i första hand lagstiftning som styr detta och ansvaret ligger då i första hand på fastighetsägare och inom verksamhetsområden för dagvatten även huvudman för dagvatten.

Natur och friluftsliv – Horndal.

Enligt kartbilden är hela området öster om Rossen utmärkt men inte nämnt i texten. Dessutom uppfattar jag att detta utgör hinder för den solcellspark som är under projektering. Vad gäller?

Kan Serviceplanen synas mer i ÖP?

Serviceplanen nämns en gång i ÖP, under underlag. Serviceplan.

Området korrigeras lite så att det överensstämmer med samma område i kartan för utvecklingsinriktning. Därmed ska värdet inte anses vara i konflikt med projekteringen.

Serviceplanen utgör ett av många underlag som vägts in i arbetet med utpekandet av de olika förslag till utveckling som finns i översiktsplanen.

S 23. Avesta Vatten och Avfall AB

Yttrande

Vi saknar underlag och hänvisningar till de styrande dokumenten Va-policy från 2024, Dagvattenpolicy från 2019 och Kretsloppsplan. Det framgår bland annat av antagen vattentjänstplan att översiktsplanen ska stödja Va-policy varpå de också då bör tillhöra underlagen. Avesta Vatten anser att VA-plan från 2018 ej borde ligga till grund för arbetet utan nu gällande Vattentjänstplan från 2024. Detta eftersom vattentjänstplanen ersatte VA-planen i sin helhet.

Vi ser även en avsaknad av underlaget Regional vattenförsörjningsplan. Det framgår av Åtgärdsprogram för vatten (vattenmyndigheten) åtgärd 4 att översiktsplanen ska ta hänsyn till och samordnas med bland annat Regional vattenförsörjningsplan.

I och med att Va-plan 2018 har ingått som underlag är anslutningsgraden till kommunalt VA- ej helt uppdaterad. Användning av det underlag som finns i vattentjänstplan 2024 bör i stället användas så att de styrande dokumenten harmonierar. (Anslutningsgraden till den allmänna VA-försörjningen i Avesta kommun är hög och uppgår till ca 90 % (2023) av den folkbokförda befolkningen. Till detta kommer anslutning av fritidshus samt verksamheter och industrier)

Benämningarna av de lokaliseringar som de tekniska anläggningarna för vatten har (både i ÖP och MKB) ska ses över och i stället formuleras som i vattentjänstplanen. Antal tekniska anläggningar för vatten som är i drift ska justeras till två. Grundvattenuttag sker endas i en av åsarna.

Reservvattenfrågan, som är en utredningsåtgärd i vattentjänstplanen, är inte klargjord och därför bör detta framgå av ÖP. Förutsättningarna har förändrats sedan 2018 varpå underlaget som är hämtat från den numer ej gällande VA-planen inte stämmer.

AB7 – runt Tjärnsjön ligger inom VSO och särskild hänsyn tillpåverkan på grundvattnet behöver tas och säkerställas i vidare planering. Detta bör förtydligas vid den texten.

Bemötande/Beaktande

De tre dokumenten tas med i listan för övrigt underlag.

Eventuella delar som hänvisar till VA-plan 2018 finns i hållbarhetsbedömningen och detta ses över för korrigering.

Regional vattenförsörjningsplan läggs till i listan för övrigt underlag som då listar delar som vägts in i översiktsplanens ställningstaganden och utpekanden av områden för olika former av utveckling.

Eventuella delar som hänvisar till VA-plan 2018 finns i hållbarhetsbedömningen och detta ses över för korrigering.

Detta ses över och ändras till granskningsskedet.

Skrivning i översiktsplanen ändras så att det framgår att det i nuläget utreds var reservvatten ska kunna tas.

Översiktsplanen förtydligas med att all eventuell utveckling i anslutning till de två större åsarna som sträcker sig genom kommunen måste ske med stor hänsyn till grundvattnet.

Om det genomfördes en övergripande skyfalls- och dagvattenutredning i framtagandet av ÖP så kan de föreslagna LIS- och utbyggnadsområdenas lämplighet för bebyggelse klargöras och ge tydligare vägledning för kommande planläggning/bygglovshantering inom dessa områden.

Vid flera utbyggnadsområden finns text om bevarande av lågpunktsområden för hantering av vatten vid regn/skyfall vilket är positivt. Det bör finnas med mål för alla områden att sådana områden ska utvecklas eller bevaras om behov finns och att av- och tillrinningsvägar ska säkras. Om en övergripande dagvattenutredning hade genomförts så hade behovet per område kunnat redogjorts för mer tydligt och en bättre vägledning för kommande planläggning/bygglovshantering hade kunnat uppnås. Alternativt bör det läggas till ett ställningstagande som säkerställer att dagvattenutredning ska genomföras i samband med exploatering av nya områden och förnyelse eller förtätning av befintliga bebyggelseområden. Den utredningen ska sedan kunna ligga till grund för behovsbedömningen enligt §6 i lagen om allmänna vattentjänster.

Vid ställningstagande för dagvatten så behöver det förtydligas att dagvattenhanteringen behöver förbättras också inom befintliga detaljplaner – inte bara vid nya planläggningar eller exploateringar.

Under tekniska anläggningar finns det en beskrivning av dagvatten. Där bör det tydliggöras att de kommunala ledningarna leder dagvatten till en viss nivå enligt branschstandard och att det därutöver behöver säkras ytliga avrinningsvägar och uppsamlingsytor för större regn och skyfall även inom Va-verksamhetsområden.

Om avloppsbegreppet ska användas i ÖP så bör dag- och spillvattenbegreppen inte användas. Avesta vatten förespråkar att avloppsbegreppet inte används alls utan att de mer specifika begreppen dagvatten och spillvatten används i stället för att tydliggöra vilken vattentjänst som menas. I avloppsbegreppet ingår både dagvatten och spillvatten.

Det framgår i texten att större områden som kan hantera dagvatten vid kraftig nederbörd med mera ska finnas utpekade inom respektive bebyggelseområde i avsnitten om Mångfunktionell bebyggelse och Sammanhängande bostadsbebyggelse. Vi ser dock att för Fors och Hede saknas utpekade områden i kartan men ställningstagande för lågpunktsområden finns med och det är även nämnt i andra värden. Om det finns sådana områden även i Fors och Hede bör de visas i kartan.

Det bör finnas med som ställningstagande att en av förutsättningarna för exploatering/bebyggelse i

Skyfallsutredning har gjorts innan arbetet påbörjades med översiktsplanen och denna har beaktats i utpekanden av olika områden. Dagvatten kan i princip alltid hanteras vid ny exploatering. Hur det sker på bästa sätt i respektive område får utredas i senare skeden, som till exempel i detaljplan.

I översiktsplaner kan inte alla framtida frågor att beakta lyftas fram, utan merparten av dem får tas i senare delar av samhällsbyggnadsprocessen. De områden som ändå har pekats ut i översiktsplanen är större markområden som är av vikt för stora delar av omgivande bebyggelse och/eller eventuellt tillkommande bebyggelse att säkerställa.

Dagvattenutredningar utförs, liksom alla andra typer av utredningar, vid behov i efterföljande planering och följer av lagstiftningens krav på lämplighetsprövning. Avvägningar kring detta, och eventuellt utförande, sker oavsett om det står med som ställningstagande i översiktsplanen eller ej.

Översiktsplanen kompletteras med att dagvattenhantering kan behöva förbättras även inom områden som redan är bebyggda eller planlagda.

Kravnivå för kommunala dagvattenledningar med mera är sådant som framgår av lag, regler och praxis och är därmed inte något som behöver sammanställas i översiktsplanen.

Text i översiktsplanen ses över utifrån de olika begrepp som förespråkas i yttrandet.

Det är just större markområden av vikt för större delar av en omgivande bebyggelse, och/eller eventuellt tillkommande bebyggelse, som pekas ut i översiktsplanen för mottagande av dagvatten vid kraftig nederbörd. I Fors och Hede har inga sådana områden identifierats. I Fors kan våtmarker vid Säviken samt Forsån och Forssjön klara en stor del av ett behov som kan uppstå. I Hede kan odlingsmarker och skog i anslutning till bebyggelsen, tillsammans med Årängsån, klara merparten av ett behov som kan uppstå.

Detta är något som följer av lagkrav och anses därför inte behöva stå med i översiktsplanen. Om alla lagkrav i alla olika

utvecklingsområdena är att vatten, dagvatten och spillvatten utreds och att det går att lösa (enskilt eller kommunalt).

Översiktsplanen lyfter på flera håll vikten av att bevara grundvattenförekomsterna inom kommunen vilket är mycket bra. Avesta Vatten önskar, som även MKB belyser, att översiktsplanen förtydligar ytterligare att påverkan på grundvatten ska beaktas vid exploatering och andra tillståndspliktiga åtgärder inom tillrinningsområdet för grundvattenförekomsterna. Kanske som generellt ställningstagande för varje avsnitt av bebyggelse? Förslag: Exploatering eller andra åtgärder som kan försämra grundvattnets kvalitet får inte ske.

I avsnittet för vatten finns det med skrivelser om grundvattnet i de stora åsarna men det behöver även säkerställas att de mindre grundvattenmagasinen inte försämras. Detta gäller framför allt i områden med enskilda anläggningar. Enligt lagändringarna i lagen om allmänna vattentjänster ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Därmed behöver det även säkerställas att de mindre grundvattenmagasinen skyddas.

De föreslagna LIS-områdena är belägna på sådana lokaliseringar inom kommunen att det kan vara förenat med oskäliga kostnader, som kan innebära en kraftig höjning av Va-taxan, för att förse områdena med allmänna vattentjänster om bebyggelsen skulle bli så stor att behov uppstår enligt §6 i lagen om allmänna vattentjänster. Det bör därför läggas till ett ställningstagande att ny bebyggelse inom LIS-områden ska i så stor utsträckning som möjligt begränsas så att VA-försörjning går att lösas genom enskilda anläggningar. En Va-utredning krävs för varje enskilt LIS-område där både befintlig och planerad bebyggelse tas med för att utreda vilken Va-lösning som är lämpligast utifrån varje områdes förutsättningar.

Det finns en avsaknad av ställningstagande kring brandvatten i ÖP. Lämpligtvis läggs det till ett ställningstagande att det bör eftersträvas alternativa lösningar till brandvattenförsörjning än det som nyttjas från ledningsnätet för dricksvatten.

Vi ser att det finns varierande mängd information för de olika föreslagna områdena för ändrad eller utvecklad markanvändning. Varje område bör ha liknande mängd och typ av information.

Efter förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar ansvarar Avesta Vatten för insamling av förpackningar från hushåll. Önskar förtydligande avseende insamlingen med tillägg av fraktionerna förpackningsavfall och restavfall i texten om avfall under kommunalt ansvar.

frågor ska tas med i en översiktsplan blir den alldeles för omfattande och överskådlig.

Text läggs till som generellt ställningstagande till de avsnitt i mark- och vattenanvändningsdelen som föreslår områden för ny exploatering, det vill säga Verksamheter och industri, Mångfunktionell bebyggelse och Sammanhängande bostadsbebyggelse.

Översiktsplanen ändras så att det framgår att det finns fler grundvattenmagasin än de större grundvattenåsarna.

För de LIS-områden som inte ligger inom, eller direkt intill, verksamhetsområden för vatten och avlopp nämns i text att behöver frågan beaktas. Men frågan om eventuellt ansvar för kommunen är inte enbart beroende av bebyggelsens omfattning utan fokus ska också läggas på om det är, eller kan bli, hälso- eller miljöproblem och om dessa i så fall riskerar att inte kunna lösas utan kommunalt ansvar för anläggning.

Frågor om vattentillgång och möjlighet att lösa hantering av spillvatten och dagvatten ska utredas, men det behöver inte per automatik innebära att en formell va-utredning behöver genomföras.

Denna fråga, liksom många andra frågor av stort värde att beakta i fortsatt planering och eventuella exploateringar, är inte i första hand en fråga för översiktsplanen.

Då de olika områden som pekas ut har stor variation i förutsättningar och i grund till varför de pekas ut finns det goda skäl till att de beskrivs olika detaljerat.

Text i översiktsplanen om förpackningsinsamling utvecklas något. Ansättande av ytor för detta är dock på en för detaljerad nivå för en kommunomfattande översiktsplan och hanteras bäst i detaljplaner.

Fastighetsnära insamling av avfall har i många avseenden en koppling till kommunens fysiska planering, exempelvis översiktsplan och detaljplaner. Vid planering för fastighetsnära insamling av förpackningar vilket är mer skrymmande och där ansvaret att ordna plats för kärt tillfaller fastighetsägaren. Den fysiska planeringen berörs även vid insamling av förpackningar på allmän plats, utveckling av masshanteringsplaner och etablering av verksamhet (exempelvis inom återbruk).

Avesta Vatten har två återvinningscentraler, en i Gruvgården och en i Horndal.

Verksamheter hänvisas att lämna sina förpackningar vid kommunens mottagningspunkt för verksamhetsförpackningar vilken är belägen vid CEAB:s anläggning alternativt via valfri entreprenör. Återvinningscentralerna hanterar förpackningsavfall från hushåll.

Översiktsplanen kompletteras med information om att det även finns en återvinningscentral i Horndal.

S 24. Avesta Industristad AB

Yttrande

Ställningstaganden i Översiktsplan Avesta 2040
Nedan följer fem ställningstaganden i förslaget till ny översiktsplan samt yttranden från styrelsen i Avesta Industristad AB.

Mark- och vattenanvändning

1. Mångfunktionell bebyggelse – Ställningstagande bebyggelse och stadsstruktur, s 32

"Koppardalen ska på sikt omvandlas till en mycket mer tydlig del av i stadens centrum, bland annat genom kompletterande byggnation och en stärkt koppling mellan området och nuvarande centrum. Detta ger i sin tur stärkta förutsättningar för att Hållplats Avesta och Dalälven blir mer integrerade i staden. Tankar på hur detta kan ske finns främst i Avesta stadsplan, men även i det lite äldre dokumentet Program för Koppardalen finns vissa tankar att arbeta vidare med."

"Inom skyddszonen kring industriområdet för Outokumpu Stainless AB får inte tillkommande bebyggelse eller verksamheter som kan störas av, eller medföra restriktioner för, områdets verksamheter"

2. Mångfunktionell bebyggelse - Ställningstagande ändrad eller utvecklad markanvändning, bostäder, s 33

"Fler bostäder behövs i Avesta centrum och detta kan åstadkommas genom olika former av förtätning utifrån tankar och illustrationer i Avesta stadsplan."

Bemötande/Beaktande

Yttrande Avesta Industristad AB på ställningstagande 1 och 2

Styrelsen anser att den omvandling som beskrivs i förslaget till Översiktsplan Avesta får allvarliga konsekvenser för Avesta Industristad AB. Detta då det i Stadsplan Avesta, som det hänvisas till, finns en illustration som innehåller 790 nya bostäder i Koppardalen, se nedan. *(notering: bilden har ej tagits med i denna samrådsredogörelse utan finns att se i det inkomna yttrandet samt i Avesta Stadsplan)*

Koppardalen är i dag ett väl fungerade område för företag och andra aktörer inom många olika branscher såsom kultur, idrott, näringsliv, vård och utbildning. Det gör Koppardalen till en spännande mötesplats som styrelsen anser att det finns stora möjligheter att utveckla, dock utan att bygga bostäder i området.

I illustrationen ovan har ca 30 företag motsvarande 20 000 m² tagits bort från området. Det innebär att många företag behöver nya lokaler någon annanstans i kommunen. Att flytta dessa, hitta lämplig planlagd mark, riva befintliga byggnader, sanera den förorenade marken, bygga ny infrastruktur, bostäder och lokaler är kostsamt. Styrelsens bedömning är att intäkterna vid en markförsäljning långt ifrån täcker ovannämnda kostnader. Därför anser styrelsen att det är av stor vikt att det finns en ide hur en sådan omvandling ska finansieras, innan ett beslut om en ny utvecklingsinriktning tas för området. Detta då ett beslut att omvandla området i enlighet med förslaget i Översiktsplanen får allvarliga, troligtvis ödesdigra, konsekvenser för Avesta Industristad AB.

De senaste tre åren har Avesta Industristad AB investerat 50 mkr i Koppardalen, och en stor del av investeringarna har skett i den östra delen av området där det i illustrationen ovan företrädesvis finns bostäder. Det är investeringar som har genomförs dels för att skapa tillväxt genom att tillgodose näringslivets behov av ändamålsenliga lokaler, dels för att tillgodose kommunens behov av nya lokaler. Vidare har dessa satsningar bidragit till att stärka områdets attraktivitet och långsiktiga utveckling. Investeringarna är dock långsiktiga och läggs upp som tillgångar i bolagets balansräkning. Och om det beslutas att Koppardalens fortsatta utveckling ska ske i en ny riktning blir det inte ekonomiskt försvarbart för Avesta Industristad AB att fortsätta investera i befintliga byggnader som eventuellt inte ska finnas kvar.

I program för Koppardalens utveckling som kommunfullmäktige antagit år 2016 framgår att stora delar av området har utretts vad gäller föroreningar i mark, något som då visat sig förekomma i samtliga provtagningspunkter. Vidare konstateras det att det är sannolikt att marken är förorenad även i de områden som ännu inte utretts. En omvandling av området från nuvarande markanvändning till

Översiktsplanen följer de redan politiskt beslutade tankarna om utveckling av området till mer av en stadsdel enligt det gedigna arbete, och omfattande medborgardialog, som ligger bakom framtagandet av Avesta Stadsplan som år 2021 godkänkts av kommunfullmäktige som plan och inriktning för Avestas stadsmässiga utveckling framöver.

Kommunfullmäktige har inte fattat något beslut om att upphäva det tidigare beslutet om att godkänna stadsplanen för en sådan inriktning.

I sammanhanget ska också nämnas att i den omfattande medborgardialog som var en del i framtagandet av Avesta Stadsplan ville en absolut majoritet av den allmänhet och övriga som deltog ha inriktningen att Koppardalen utvecklas mer till en älvnära stadsdel.

Avestas närhet till Dalälven är en stor kvalitet som måste nyttjas bättre för att både invånare och besökare ska kunna få en stad med ännu högre kvalitet, trivsel och utveckling.

Det finns inte heller något som motsäger att verksamheter som finns i området idag fortsatt kan finnas i område när en stadsdel med blandning av verksamheter, handel, bostäder, allmänna platser med mera skapas. Det går även att påbörja omvandlingen i beslutad riktning på ett sätt som under ganska lång tid ändå möjliggör att befintliga verksamheter kan finnas kvar i dagens lokaler och nyttja den mark de behöver. Undantag i detta är tung industri som redan idag måste anses vara olämplig i ett så centrumnära område som Koppardalen utgör.

markanvändning bostäder är med dom förutsättningarna oerhört kostsamt.

Vidare har man i stadsplanen föreslagit att mark i direkt anslutning till de byggnader som finns kvar ska bli bostäder. Marken används dock i dag, och är en förutsättning för att företagens verksamhet i byggnaden ska fungera. Konsekvensen av en sådan utveckling blir därför att det flertalet av dessa företag får det svårt att fortsatt bedriva sin verksamhet på platsen. Det finns också företag som får det svårt att fortsatt bedriva sin verksamhet då bostäder i direkt anslutning till deras verksamhet innebär restriktioner för deras verksamhet/tillstånd.

Avslutningsvis är tidsperspektivet viktigt. För även om Översiktsplanen är långsiktig så är processen att omvandla i området i den föreslagna riktningen också långsiktig vilket innebär, att om ett beslut att området ska omvandlas tas, behöver ett sådant arbete startas omgående.

3. Mångfunktionell bebyggelse - Ställningstagande ändrad eller utvecklad markanvändning, tätortsnära grönområde, s 34

"Älvpromenaden ska värnas, skötas och kunna utvecklas. Bland annat behöver dess sträcka genom Koppardalen utvecklas, med början vid Döda fallen i öster fram till Polervägen, gränden närmast älven i västra delen av Koppardalen. Detta för att ge en mer trivsamt och trafiksäker miljö för friluftsliv samtidigt som kontakten med älven förbättras. Tankar kring hur detta kan ske finns i både Avesta stadsplan och Program för Koppardalen. Älvpromenaden kan även utökas från Kyrkbrons norra fäste i riktning västerut mot Strandbacken."

Yttrande Avesta Industristad AB på ställningstagande 3
Styrelsen för Avesta Industristad ser Älvpromenaden som ett viktigt inslag som bidrar positivt till attraktionskraften för Koppardalen. Dock vill styrelsen tydliggöra att man, även om delar av Älvpromenaden går på bolagets mark, inte anser att investeringar och drift kopplat till den föreslagna utvecklingen ska bäras av Avesta Industristad AB.

Riksintressen

4. Riksintresse Kulturmiljövård - Avesta (Gamla Byn med mera) s 10

"Utvecklingen av västra Koppardalen ska fortsätta i enlighet med de intentioner som lagts fast i olika projekt för bevarande i samklang med utvecklig, vilket bland annat innebär att kvarvarande delar av den historiska bebyggelsen, dammar, kanaler mm ska bevaras. Kommunen avser fortsätta att trycka på om byggnadsminnesförklaring av området men kommer samtidigt att se över behovet av ytterligare skydds- och verksamhetsbestämmelser för området när gällande detaljplan för området ersätts."

Då Älvpromenaden ska vara en värdefull tillgång för både invånare och besökare är det rimligt att ansvaret inte ligger ensamt på bolaget. Denna fråga är dock inte något som översiktsplanen kan hantera.

Yttrande Avesta Industristad AB på ställningstagande 4
Styrelsen för Avesta Industristad delar Översiktsplanens intentioner vad gäller utvecklingen av det västra området i Koppardalen. Det är dock förenat med stora kostnader som bolaget har utmaningar att bära redan idag. Därför är det av vikt att koncernen tar ett gemensamt, även ekonomiskt, ansvar för riksintresset.

Övrigt

Styrelsen anser att Översiktsplan Avesta 2040 är oerhört viktig då den visar en riktning för hur Avesta kommun ska utvecklas på lång sikt. Som det framgår i Översiktsplanen så ger den en vägledning för hur mark- och vattenområden och bebyggd miljö ska användas, utvecklas och bevaras i framtiden, exempelvis när detaljplaner eller bygglov tas fram. Om Översiktsplanen antas, med en föreslagen utveckling med bostäder i området, kommer det att påverka bygglov som bolaget söker redan i nutid, eftersom översiktsplanen är vägledande. Styrelsen tycker därför att det är viktigt att ha i beaktande att även om Översiktsplanen är långsiktig så påverkar innehållet i den hur bolaget kan agera här och nu.

Denna fråga är en av flera av stor vikt för översiktsplanens långsiktiga genomförande. Men ställningstagande i denna del kan inte hanteras inom översiktsplanens ramar.

S 25. Miljöpartiet Avesta

Yttrande

Vi tycker att det ekologiska aspekter ska lyftas fram ännu mer i planen. Detsamma gäller miljöaspekterna.

Kulturen är en omistlig del av våra liv så det är viktigt att fortsatt satsa på biblioteken och olika kulturevenemang samt skapa nya scener för människor att delta inom kulturen.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel och bör därför ha en särställning inom alla områden.

Det är viktigt att våra skolor upplevs som säkra och fria från biltrafik.

En grönare centrumkärna med fler träd och buskar med ätbara bär och olika frukter.

Fler odlingslotter med tanke på beredskapsplanen. Vi måste ge människor chansen att odla sina egna grönsaker och bär.

Avgiftsfri kollektivtrafik. Det är dags att kommunen jobbar mer mot regionen för att möjliggöra en avgiftsfri kollektivtrafik.

Det är viktigt att alla kommundelar utvecklas och att det är möjligt att bo kvar i sin hemmiljö.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser att båda dessa aspekter behandlas i den utsträckning som är relevant för översiktsplanen.

Även om dessa frågor är viktiga är de inte frågor att hantera i översiktsplanen.

Lite mer text om skydd av grundvattenmagasin läggs till i översiktsplanen, bland annat i syfte att värna dricksvatten.

Denna fråga hanteras bäst i olika trafikplaner som sedan kan utgöra underlag till översiktsplanen.

Denna fråga hanteras bäst i en grönstrukturplan och arbete med en sådan pågår.

Att peka ut platser för detta blir på en lite för detaljerad nivå för översiktsplanen. Om fördjupningar av översiktsplanen tas fram kan det vara en del i sådana.

Detta är i första hand en politisk fråga och översiktsplanen inte är rätt plats att ta ställning för agerande i frågan.

Åsikten delas och översiktsplanen utformas för att skapa förutsättningar för utveckling i alla delar av kommunen.

S 26. Vänsterpartiet Avesta

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Sammanfattning av Vänsterpartiets förslag till förändringar</p> <ul style="list-style-type: none">• Att förslaget till Översiktsplan kompletteras med ett övergripande mål om social hållbarhet och att de angivna åtta Agenda 2030 målen skall ingå i den framtida planeringen för kommunen• Att det reviderade förslaget presenteras för medborgarna med möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. <p>• Att genomföra satsningar för att skapa en social sammanhållning och gemenskap för att skapa ett tryggt och hållbart Avesta.</p> <p>• Att aspekter kring sociala värden ska tillföras och tydliggöras i översiktsplanen.</p> <p>• Att de statistiska uppgifterna om befolkningen ska vara köns- och åldersuppdelade.</p> <p>• Att en fördjupad översiktsplan framtas för de tre prioriterade serviceorterna och landsbygden och att denna fördjupning sker i samarbete med de boende, den ideella sektorn och näringslivet.</p> <p>• Att två tematiska tillägg ska presenteras för att få en fördjupning dels av det ekologiska perspektivet och hur klimatomställningen av kommunen skall tillgodoseas inom den fysiska planeringen dels att barnens Avesta skall behandlas utifrån bestämmelserna i lagen om barnkonventionen (SFS nr: 2018:1197).</p> <p>• Att införa en rutin om social- och barnkonsekvensanalyser är för att systematiskt förbättra planeringsunderlaget.</p> <p>• Att presentera en välutbyggd struktur för framtida kommunikationsstråk där en turtät och avgiftsfri busstrafik till samtliga serviceorter, samt utveckling av promenad- och cykelbanor utgör viktiga delar.</p> <p>• Att en offensiv utvecklingsstrategi presenteras för att uppnå målet om ett fossilfritt samhälle senast 2035</p> <p>• Att skapa en grönområdesstruktur genom att bevara och utveckla grönområden för en biologisk mångfald i hela kommunen.</p> <p>• Att införa ett beredskapsperspektiv där trygghetspunkter utmärks i serviceorterna och i tätorten.</p> <p>• Att skapa gemenskap och samanhållning i kommunen genom att på ett tydligare sätt länka samman centralorten, serviceorterna och landsbygden.</p> <p>• Att vid planläggningen ställa krav på klimatsmart byggande både vid nyproduktion och vid renoveringar av bebyggelse.</p> <p>• Att en framtida byggnation ska ha ett nytänkande utifrån den teknik som forskningen utvecklar för energieffektivitet</p>	<p>De mål som redovisas i översiktsplanen är den styrande majoritetens beslutade kommunala mål. Sociala frågor och social hållbarhet vägs dock alltid in i planarbete.</p> <p>Arbetet med att ta fram översiktsplanen följer den process som plan- och bygglagen anger, vilket gör att ett ändrat planförslag kommer att presenteras för allmänheten vid kommande granskning.</p> <p>Översiktsplanen har många förslag som ska bidra till att detta kan åstadkommas. Men det kan inte lösas enbart genom de olika delar kring mark- och vattenanvändning som översiktsplanen hanterar utan kräver fortsatt arbete. Översiktsplanen hanterar förslag för den fysiska miljön inom kommunen, men den är inte ett strategidokument för alla frågor som kommunen kan arbeta med.</p> <p>Då fakta snabbt blir inaktuell har enbart en liten mängd bakgrundsfakta tagits med i översiktsplanen.</p> <p>För Avesta finns en stadsplan och för Krylbo finns ett program, som båda antagits av kommunfullmäktige. Dessa fyller samma funktion som fördjupning av översiktsplanen skulle ge. I nuläget ser inte kommunen ett behov av djupare utvecklingsstudier av vare sig Fors eller Horndal.</p> <p>Kommunen ser inte att detta är något som ska hanteras som teman i översiktsplanen. Då barnkonventionen är en del av lagstiftningen ska den alltid beaktas. Övriga delar ingår i andra arbeten, som till exempel klimatanpassningsarbete och grönstrukturplan.</p> <p>Konsekvensanalyser av planarbete utförs alltid för de frågor som är relevanta i just det arbete som pågår.</p> <p>Kollektivtrafikplanering och avgifter är inte en fråga för översiktsplanen. Förändringar för gång- och cykelbanor finns med i en större skala. Mer detaljerade förändringar, underhåll med mer hanteras i särskilda planer för detta. I översiktsplanen, liksom i annan stadsplanering, ges förutsättningar för sådana förändringar utifrån hur mark- och vattenanvändning planeras.</p> <p>Ett arbete med en grönstrukturplan, i bland annat detta syfte, har påbörjats av kommunen.</p> <p>Detta är inte en fråga att hantera i översiktsplaner.</p> <p>I översiktsplanen finns flera förslag på åtgärder som syftar till att länka samman tätorter och landsbygd.</p> <p>Detta kan inte styras av översiktsplanen och kommuner får inte ställa högre krav än vad lagstiftningen gör. Möjligen kan vissa krav ställas vid försäljning av kommunal mark.</p>

och att använda utveckling av solceller för alternativ elproduktion.

- Att en infrastruktur för laddare till elbilar ska tillföras i planeringen vilket är särskilt viktigt i områden med stads- och tätortskaraktär.
- Att en fördjupad konsekvensanalys genomförs utifrån sociala, ekonomiska, ekologiska och fysiska aspekter gällande 24 LIS-områden samt att området, Ryttnäset, utgår som LIS-område.
- Att Krylbo skall fortsätta att utvecklas mot en ekostadsdel. Satsningar behöver göras för att skapa en social sammanhållning och gemenskap för att skapa ett tryggt och hållbart samhälle.
- Att utveckla områden med positiva flyttkvoter som Skogsbo, Folkärna, Nordanö och By.
- Att utveckla centrum för handel och gemenskap för att utnyttja de ytor som redan finns och begränsa utvecklingen av handeln i ytterområdena.

Övergripande synpunkter

Översiktsplanen är ett viktigt dokument som skall visa vilken inriktning den framtida utvecklingen av Avesta kommun skall ha. Planeringen ska vara långsiktig och strategisk vad gäller såväl den befintliga bebyggelsen som nybebyggelse samt hur den fysiska miljön ska medverka till en god livssituation för nuvarande och kommande generationer. Planen skall visa hur utvecklingen av Avesta kan leda till en attraktiv kommun att leva och verka i.

Översiktsplanen skall visa hur kommunen vill använda mark och vattenområden i framtiden där de intentioner som framkommer skall vägleda framtida detaljplaner.

Vänsterpartiet delar inte den nu rådande majoritetens devis att plikt och rättvisa skall prägla kommunens inriktning de närmaste åren. Vänsterpartiet har andra målsättningar med kommunens framtid. Vi vill att det framtida Avesta skall vara ett jämlikt och rättvist samhälle som präglas av solidaritet och gemenskap där alla människor är lika mycket värda oavsett kön, bakgrund och härkomst.

Svårt att överblicka konsekvenser av förslagen

Vänsterpartiet vill framhålla att det är svårt att överblicka eventuella konsekvenser av de olika förslag som framkommer i översiktsplanen. Ytterligare underlag för analys av sociala, ekonomiska, ekologiska och fysiska konsekvenser behöver utarbetas.

Fördjupad översiktsplan för serviceorterna och landsbygden

En fördjupad översiktsplan bör utformas för de tre prioriterade serviceorterna och landsbygden.

Tematiska tillägg

Tematiska tillägg i planeringen behöver tillföras gällande det ekologiska perspektivet och hur klimatomställningen av kommunen skall tillgodoses genom den fysiska planeringen. Likaså skall barnens Avesta behandlas i ett tematiskt tillägg

Detta är frågor som kommuner vare sig kan, eller får reglera, i översiktsplaner eller detaljplaner. Inte heller i detta får kommuner ställa högre krav än vad lagstiftningen anger.

Detta är inte en fråga för översiktsplanen. Det finns dock flera lagkrav på laddningsinfrastruktur idag som måste följas.

Den miljökonsekvensbeskrivning som tagits fram som del av en hållbarhetsbedömning har analyserat översiktsplanens alla förslag utifrån detta, vilket anses tillräckligt. Ryttnäset tas bort som LIS-område.

Översiktsplanen hänvisar till Krylbo programmet som anger just en sådan utveckling och genomförandet av detta är en fråga om prioritering. Översiktsplanen är inte platsen för att ta ställning i dessa prioriteringar.

Översiktsplanen pekar ut olika områden för utveckling, men den kan inte styra att, eller när, åtgärder sedan sker.

I detta hänvisar översiktsplanen till Avesta stadsplan som anger inriktning för centrumutvecklingen. Översiktsplanen anger också restriktivitet mot ytterligare externhandel.

Översiktsplanen har att förhålla sig till gällande kommunala mål och dessa är då de som nuvarande politiska styre har beslutat.

Se tidigare svar vid punkt om detta ovan.

Se tidigare svar vid punkt om detta ovan.

Se tidigare svar vid punkt om detta ovan.

utifrån bestämmelserna i lagen om barnkonventionen (SFS 2018:1197), i det nuvarande förslaget finns endast grundprinciperna presenterade och speglar inte barnen som rättighetsbärare.

Komplettera med fler hållbarhetsmål

I översiktsplaneringen har fem av 17 hållbarhetsmål valts att ingå i planen. Dessa är viktiga och handlar om rent vatten (Mål nr 6), hållbar industri (mål nr 9), städer och samhälle (mål nr 11), bekämpa klimatförändringar (mål nr 13) och ekosystem och biologisk mångfald (Mål. Nr 15).

Vänsterpartiet anser att följande mål som framkommer i Agenda 30 även ska behandlas i Översiktsplanen:

1. Ingen fattigdom, mål nr 1
2. God hälsa och välbefinnande, mål nr 3
3. God utbildning, mål nr 4
4. Jämställdhet, mål nr 5
5. Hållbar energi för alla, mål nr 7
6. Minskad ojämlikhet, mål nr 10
7. Hållbara staden och samhället, mål nr 11
8. Hållbar konsumtion och produktion.

Dessa mål är av särskild vikt att behandla eftersom den översiktliga planeringens målsättning skall återspeglas i planeringsarbete på detaljnivå och har avgörande betydelse för Avestas framtid.

Flera av de ovan prioriterade målen kan inrymmas under begreppet social hållbarhet. Vänsterpartiet anser således att översiktsplanen skall tillföras de ovan angivna åtta målen. Vi föreslår också att tillföra ett avsnitt om social hållbarhet inom den fysiska planeringen, där även barnperspektivet och sociala aspekter finns med.

Ett tydligare barnperspektiv

Utvecklingen av det framtida Avesta ska ske utifrån ett barnperspektiv. Det är viktigt att dessa perspektiv tydliggörs och behöver bli belysta tidigt i planeringsprocessen. Social- och barnkonsekvensanalyser bör ske löpande och även finnas med i ett så strategiskt viktigt plandokument som översiktsplanen och även i kommande detaljplaner. Ett socialt hållbart Avesta innebär en god livsmiljö för alla Avestabor. I plan- och bygglagen (2020:900) kap.2 3 § anges hur en socialt god och tillgänglig livsmiljö för alla bör återspeglas i översiktsplanen. Det är viktigt att de sociala aspekterna tillförs planeringsprocessen speciellt då riksdagen har antagit en ny socialtjänstlag (2025:000) som skall träda i kraft 1 juli 2025 där socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen återigen aktualiseras och där sociala frågor skall återspeglas i kommunens samhällsplanering.

I dokumentet är det väsentligt att förutsättningar skapas för en god och jämlik hälsa, dessa aspekter hör samman med en planeringsinriktning som bland annat skapar ett brett

Översiktsplanen fokuserar på hantering av den fysiska miljön och i detta har fem av hållbarhetsmålen setts som de mest relevanta. Det betyder då på inget sätt att de andra ses som oviktiga utan de anses inte ha samma koppling till användande, utveckling eller bevarande av den fysiska miljön i kommunen.

Översiktsplanen fokuserar på hantering av den fysiska miljön och är inte avsett att vara ett strategidokument i olika temaområden.

Översiktsplanen har utformats så att inga utvecklingsförslag ska ha uppenbart negativ påverkan på barnens perspektiv i den nivå som översiktsplaner hanterar. I kommande skeden, med mer detaljerad styrning av områdenas utformning, kommer frågan analyseras mer på djupet om behov finns.

Majoriteten av översiktsplanens utvecklingsförslag tas fram för att på något sätt skapa förbättringar i samhället och anses därför vara positiva utifrån sociala aspekter. Dessa konsekvenser hanteras också i den hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning som tagits fram.

utbud av olika fritidsaktiviteter och lokaler, speciellt för barn och ungdom.

Utvecklad nulägesanalys och bättre statistik
Vänsterpartiet anser att avsnittet "korta fakta om Avesta" behöver omarbetas och utvecklas. Vilka som bor i kommunen – och var de bor – är viktig kunskap för att planera kommunens utveckling.

De statistiska uppgifterna om befolkningen bör vara köns- och åldersuppdelad. En viktig förutsättning för den framtida planeringen är den demografiska utvecklingen och hur den förmodas se ut fram till 2040. Statistiska uppgifter om antalet barn, ungdomar, personer i arbetsför ålder samt äldre är viktigt för att planera ett framtida samhälle för alla kategorier medborgare. Avesta kommuns befolkning har legat relativt stabil runt 22–23 000 invånare de senaste 25 åren, och den troliga utvecklingen är att vi ligger kvar på den nivån, alternativt minskar ytterligare. Det finns få underlag som stödjer att det är realistiskt att nå målen om att befolkningen ska växa i någon stor utsträckning. Stabil folkmängd är egentligen en god planeringsförutsättning – men blir negativ om vi bygger för att växa. Ett exempel: Att expandera till fler områden utan att faktiskt växa riskerar att leda till att områden som tidigare varit intensivt använda blir övergivna, till förmån för de nya, expanderade områdena. Det gör kommunen som helhet mindre attraktiv. Att folkmängden är stabil behöver naturligtvis inte betyda inte att ingenting ska byggas. Till exempel behöver förändrade behov i en förändrad demografi tillgodoses. Vi vill dock lyfta att ny bebyggelse bör ske med noggranna konsekvensbedömningar och med säkerställda behov i fokus.

Färre personer i förvärsåldern kommer att behöva försörja en växande andel äldre vilket kommer att påverka utvecklingen i kommunen. Demografiska förändringar och den framtida prognosen är viktiga uppgifter att återfinna i en översiktsplan eftersom dessa påverkar möjligheterna att utveckla Avesta till att bli en än mer attraktiv kommun.

Utvecklingsinriktning -Fördjupad översiktsplan för serviceorterna

I avsnittet utvecklingsinriktning bör det framkomma vilka utvecklingsinsatser som skall prioriteras fram till 2040.

Under avsnittet bebyggelse finns tre prioriterade serviceorter Horndal, Fors och By. Dessa orter ska även förmedla service till landsbygden och det finns goda utvecklingsmöjligheter speciellt då många människor värdesätter en naturnära boendemiljö.

Vänsterpartiet anser att särskilda satsningar genomförs för att dessa serviceorter skall utveckla och behålla lokala servicelösningar och att en fördjupad översiktsplan

Översiktsplanen har ej som syfte att vara en faktasamling och när det gäller efterfrågad statistik är den sådan som snabbt kan bli inaktuell. Detta underlag finns att ta del av på annan plats där det hålls uppdaterat.

Översiktsplanen pekar ut var utveckling lämpligast bör ske i olika delar av kommunen när efterfrågan finns. Kommande steg mot en sådan utveckling, till exempel framtagande av detaljplaner, kommer inte att ske förrän efterfrågan finns, eller bedöms kunna uppstå.

Utvecklingsinriktningen anger en riktning för olika områden och utvecklingsinsatser behöver kunna ske parallellt inom alla dessa delar i olika former av projekt när de blir aktuella. Utifrån detta är det inte lämpligt att prioritera någon av inriktningarna för de andra.

Se tidigare svar vid punkt om detta ovan.

(utvecklingsplan) för bebyggelsen genomförs tillsammans med de boende, den ideella sektorn och näringslivet. Vänsterpartiet anser att möjligheter för kommunikationer mellan de olika orterna och centralorten behöver utvecklas genom en välutbyggd struktur för cykelbanor och utvecklad busstrafik. till samtliga serviceorter samt By. Krylbo skall fortsätta att utvecklas mot en ekostadsdel. Satsningar behöver göras för att skapa en social sammanhållning och gemenskap för att skapa ett tryggt och hållbart samhälle. Vänsterpartiet anser att det är strategiskt viktigt för en befolkningsutveckling att utveckla områden med positiva flyttkvoter som Skogsbo, Folkärna, Nordanö och By. För att bibehålla Avesta som en handelsstad behöver centrumkärnan vara levande och de ytor som redan finns för handel bör utnyttjas likaså behöver ytterligare satsningar göras för att få en levande miljö som stimulerar till samtal och gemenskap. Att utveckla centrumkärnan innebär att begränsningar behöver göras vad gäller utveckling av handel i ytterområdena.

Rättvis klimatomställning och robusta samhällen
Vänsterpartiet anser att skrivningen "stor hänsyn tas till minskade klimatutsläpp" är en för defensiv utvecklingsstrategi för att skapa en omfattande och nödvändig klimatomställning till ett fossilfritt samhälle senast 2035. Genom tillgång till nära service, infrastruktur, skola, kollektivtrafik i hela kommunen blir omställningen mer rättvis. Vidare är det viktigt att skapa en grönområdesstruktur genom att bevara och utveckla grönområden för en biologisk mångfald i hela kommunen. I utvecklingsstrategin bör även ett beredskapsperspektiv finnas med där trygghetspunkter utmärks i serviceorterna och i tätorten. Vänsterpartiet anser att det är särskilt viktigt att skapa gemenskap och sammanhållning i kommunen genom att på ett tydligare sätt länka samman centralorten, serviceorterna och landsbygden. Detta kan ske genom bebyggelseutveckling och utveckling av kommunikationsstråk där en avgiftsfri busstrafik och utveckling av promenad- och cykelbanor utgör viktiga delar.

Vänsterpartiet anser att vid planläggningen ska krav på klimatsmart byggande ställas både vid nyproduktion och vid renoveringar för minskad miljöpåverkan. Detta inkluderar även strategier för uppvärmning av byggnaderna där en framtida byggnation ska ha ett nytänkande utifrån den teknik som forskningen utvecklar för energieffektivitet och utveckling av solceller.

Under avsnittet generella ställningstaganden för mångfunktionell bebyggelse anser Vänsterpartiet att aspekter kring sociala värden ska tillföras och tydliggöras. En infrastruktur för laddare till elbilar ska tillföras i planeringen. Vänsterpartiet anser att "målbild" vad gäller centralort, tätorter samt landsbygder skall innehålla aspekter kring

Se tidigare svar vid punkter ovan om detta.

Se tidigare svar vid punkter ovan om detta.

Se tidigare svar vid punkter ovan om detta.

social hållbarhet, och att frågan om klimatanpassning till ett fossilfritt samhälle 2035 skall tydliggöras.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Vänsterpartiet anser att landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) skall göras utifrån en bedömning av långsiktiga effekter för utpekade områden både vad gäller strandskyddet och andra omständigheter som är viktiga för de som på olika sätt disponerar området. I översiktsplanen finns 25, LIS områden utmärkta. Vänsterpartiet anser att en fördjupad analys behöver genomföras för att överblicka eventuella konsekvenser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Ett område är redan ifrågasatt, Ryttnäset, som disponeras som ett viktigt område för lantbruk, fritidsaktiviteter och rekreation.

Vänsterpartiet vill att en fördjupad konsekvensanalys genomförs utifrån sociala, ekonomiska, ekologiska och fysiska aspekter gällande 24 LIS-områden samt att ett område, Ryttnäset, utgår som LIS-område.

Fler bilder – från hela kommunen

De bilder som illustrerar översiktsplanen i inledningen är båda från centralorten – men Avesta är så mycket större. Fler bilder behövs, för att visa på helheten och mångfalden i kommunen.

De LIS-områden som pekas ut har utretts, och konsekvenser har analyserats, i den omfattning som är motiverad i en nivå för översiktsplaner. LIS-området vid Ryttnäset tas bort.

Bilderna ersätts av en kartbild som visar kommunen och ett kollage av bilder från olika delar av kommunen.

S 27. By Utvecklingsgrupp

Yttrande

Yttrandet speglar perspektiv och behov från invånare i södra By socken. Med "By" avses här hela socknen, inte enbart den del som i planen benämns som tätort.

Översiktsplanens nuvarande utformning uppvisar brister i både geografisk och tematisk balans. Trots att By är en erkänd serviceort saknas strategier för utveckling, vilket motverkar kommunens mål om flerkärnighet, landsbygdsutveckling och likvärdig service.

Sammanfattning – BUG föreslår att kommunen:

- Erkänner By som en naturlig och strategiskt viktig del av kommunens flerkärniga struktur. By ska ges ett tydligt utrymme med konkreta framtidsplaner.
- Tar fram en fördjupad utvecklingsplan för By socken i samspråk med BUG och organisation med expertis inom landsbygdsutveckling.
- Säkerställer trygg och jämlik infrastruktur och service i By, i likhet med resterande orter i kommunen.
- Inkluderar saknade perspektiv i planeringen. Se punkt 6.
- Harmoniserar översiktsplanen med landsbygdsprogrammet.

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen anger att By och Näs Bruk är viktiga orter i kommunen och de möjliga planer för utveckling som kommunen har kännedom om redovisas i Mark- och vattenanvändningsavsnittet för området.

För att ett arbete med en sådan strategisk plan ska vara relevant bör det finnas ett större behov av att samordna olika delar av mark- och vattenanvändningsfrågor. Hittills har kommunen inte sett ett sådant behov i By eller Näs Bruk.

Kommunen ser inte att det finns några skillnader i hur dessa frågor prioriteras i området mot andra områden i översiktsplanen.

Se svar vid punkt 6 nedan.

Utifrån de aspekter av utveckling som en översiktsplan ska hantera ser kommunen inga motsättningar mellan översiktsplanen och landsbygdsprogrammet.

- Ser över vindkrafts-situationen samt uppdaterar av den nuvarande vindbruksplanen.

Vi ser fram emot fortsatt dialog och samverkan kring vår framtid.

1. Övergripande planeringsstrategi - Obalanserad ortsstruktur

Planen prioriterar vissa orter (Avesta, Kyrilbo, Fors, Horndal) med egna utvecklingsinriktningar, medan By nämns kortfattat och utan strategisk tyngd. Detta skapar en strukturell obalans.

BUG föreslår:

- Att By tilldelas en tydlig utvecklingsinriktning i nivå med andra serviceorter.
- Att hela södra By Socken inkluderas i planeringsunderlaget – inte enbart områden utmed vägutsträckningarna markerade i lila på kartorna (vilket är genomgående i hela ÖP).
- Att kommunen tar fram en fördjupad översiktsplan eller ett tematiskt program för By, i samverkan med exempelvis Hela Sverige ska Leva och lokala aktörer som BUG.

2. Bebyggelseutveckling - Avsaknad av lokal bebyggelsestrategi

ÖP prioriterar tätortsnära utveckling men saknar initiativ för By, trots dess roll som serviceort. Det försvårar generationsväxling och inflyttning. (Se även punkt 4.)

Vi efterfrågar:

- Att By ges likvärdig planeringsstatus som andra orter.
- Att nybyggnation i By utgår från befintlig struktur och tar hänsyn till fornlämningar, jordbruksmark och kulturmiljö.
- Analys av det anvisade området för nybyggnation: NBB2, då det går över kulturhistoriskt viktiga marker i form av fornlämningar, samt strandnära betes- och odlingsmark.

3. Infrastruktur och kommunikationer - Otillräcklig tillgänglighet för landsbygden

Infrastrukturen i By är eftersatt, vilket negativt påverkar säkerhet, mobilitet och attraktivitet.

BUG vill särskilt lyfta:

- Behovet av en säker skolväg mellan By och Näs (medborgarförslag inlämnat hösten 2024).
- Farliga busshållplatser i socknen som kräver åtgärd – särskilt ur barn- och trygghetsperspektiv. Kommunen har informerats flertalet gånger.
- Avsaknad av kollektivtrafik på helger, i strid med planens mål om tillgänglighet i alla väderstreck.
- Att kommunen säkrar förbindelser mot viktiga pendlingsorter som Sala, Uppsala och Västerås – avgörande

Avsnittet om vindkraft ses över inför översiktsplanens granskningsskede.

By och Näs har ett mindre serviceutbud varför de inte ligger i samma markanvändningskategori, eller benämns lika i utvecklingsinriktningen, som till exempel Horndal.

Kommunen har inte noterat att det finns efterfrågan på utveckling i större skala i By eller Näs och därför ser området annorlunda ut i utvecklingsinriktningen. Kartan till avsnittet Transportinfrastruktur visar de två större vägarna (riksvägar) och de båda järnvägsstråken, samt tänkta förändringar vid dessa, lite tydligare än övriga vägar.

För att ett arbete med en fördjupning av översiktsplanen för ett visst område ska fylla en funktion behöver det finnas ett större behov av att samordna olika delar av mark- och vattenanvändning. Om så inte finns rör detta en annan typ av strategidokument.

I By finns både planlagd mark och områden för utveckling utpekade i översiktsplanen. By-bygden berörs även av landsbygd där översiktsplanen är positiv till utveckling, dock utan att peka ut var sådan ska ske.

Översiktsplanens förslag i fråga om utveckling baseras på den efterfrågan som råder och bedöms råda framöver. Sådan hänsyn ska alltid ske, inte minst utifrån gällande lagkrav, men detaljutredningar sker inte i översiktsplanen. Djupare analyser av olika förutsättningar sker i samband med framtagande av detaljplan eller vid eventuell prövning av bygglov.

Underhåll av de delar kommunen ansvarar för är viktigt, men att så sker styrs inte av översiktsplanen.

Utvecklad gång- och cykelväg mellan By och Näs läggs in som ett ställningstagande i avsnittet Transportinfrastruktur. Utmed statliga vägar varken kan eller får kommunen göra åtgärder i detta utan det ska skötas av Trafikverket.

Kommunen ser positivt på ett brett och väl fungerande utbud av kollektivtrafik, både inom kommunen och mot större målpunkter. Detta återspeglas i översiktsplanens

för dem som vill bo på landsbygden och arbeta i andra regioner.

Vi föreslår:

- Att kommunen prioriterar driftssäkerhet för Näsbron och Hovnäs färja för att säkerställa kritisk infrastruktur. För Hovnäs färja – se även punkt 9.
- Att kommunen aktivt driver på Trafikverket för att förbättra kvalitet och vägunderhåll i Södra By Socken.

4. Service och samhällsfunktioner - Brist på stöd för lokal service och bostadskedja

Planen saknar strategi för att säkra och utveckla service i By, trots att detta lyfts fram som viktigt i kommunens landsbygdsprogram. Särskilt allvarligt är avsaknaden av serviceboende för äldre.

Detta skapar en låst bostadskedja: Äldre personer blir kvar i sina bostäder trots ökade behov av tillgängliga och anpassade boenden, eftersom det inte finns alternativ inom närområdet. Samtidigt vill barnfamiljer flytta till By, men det saknas tillgängliga hus. Resultatet blir en inlåsningsseffekt som hämmar både generationsväxling, inflyttning och lokal utveckling.

Vi föreslår:

- Att kommunen skyndsamt planerar för ett tryggt och tillgängligt boendialternativ för äldre i By – exempelvis ett serviceboende eller trygghetsboende.
- Att detta ses som en nyckelfråga för att främja både god livskvalitet för äldre och en fungerande bostadsmarknad på landsbygden.

5. Trygghet och social hållbarhet - Otillräckligt barnperspektiv

Barnkonventionen är svensk lag och ska genomsyra all offentlig planering.

Vi efterfrågar:

- En representativ barnkonsekvensanalys kopplad till översiktsplanen.
- Redovisning av hur barn och unga involverats i dialogprocessen för samtliga av kommunens delar.
- Att barns trygghet och rörelsefrihet, inklusive trafiksäkerhet, beaktas. I linje med medborgarförslaget (BUG 2024).

6. Saknade perspektiv

Förutom barnperspektivet saknas flera andra viktiga samhällsperspektiv i planen:

- Äldres livsvillkor: Ingen analys av tillgänglighet, trygghet eller servicebehov.
- Balanserad utveckling: ÖP prioriterar vissa orter utan att redovisa konsekvenserna för övriga delar av kommunen,

ställningstaganden. Men det faktiska utbudet styrs främst av förhållandet mellan efterfrågan och kostnader.

Bron i Näs tillhör Trafikverket, som då ansvarar för den. Avesta kommun är en av de parter som ansvarar för Hovnäs färja. Dalälvens vattenföring är dock svår att påverka då den styrs av vattenkraftbolagens regleringar. Kommunen lyfter frågan om vägunderhåll vid möten med Trafikverket. Det är dock Trafikverkets fråga att hantera och kommunens åsikter har minimal betydelse i det.

Översiktsplanen möjliggör för sådan utveckling. Men att det ska ske är något som översiktsplanen varken kan eller ska försöka styra. Översiktsplanen ser till utveckling, användning och bevarande av mark och vatten.

Det möjliggörs för olika boende med mera i området, men tillkomst av sådana varken kan eller ska styras av översiktsplanen.

Inte heller mer underlag till lokal service kan kommunen påverka mer än att möjliggöra mark för att fler ska kunna bo och arbeta i området om intresse av exploatering finns.

Detta är inte en fråga att lösa i översiktsplanen.

Se tidigare svar här ovan.

Separat barnkonsekvensanalys görs inte för översiktsplanen men frågan finns lyft i hållbarhetskonsekvensbeskrivningen och vägs alltid in i tankar om utveckling. Detta framgår av dialograpport från tidig dialog och kommer att framgå av dialograpport för samrådet. Detta är frågor som alltid ska beaktas vid utveckling och görs inte mer av att det skrivs in i översiktsplanen.

Olika analyser, och eventuella handlingsplaner baserat på dessa, utgör underlag för översiktsplanen. De utförs inte i översiktsplanen.

Kommunen anser inte anse att översiktsplanen prioriterar några orter. Däremot finns större behov av att peka ut

vilket riskerar att förstärka befintliga obalanser och motverkar ett likvärdigt utrymme för utveckling.

- Personer med funktionsvariation: Inga konkreta mål för tillgänglighet och inkludering.
- Civilsamhällets roll: Föreningslivet i By nämns inte, trots dess avgörande roll.
- Landsbygdsnärings och turism: Ingen strategi för lokal näringsutveckling.
- Lokal matproduktion: Saknas plan för att främja lokal livsmedelsförsörjning, vilket är viktigt ur både resiliens- och beredskapsperspektiv.
- Skolans roll i samhällsplaneringen: Översiktsplanen saknar strategi för hur skolor och förskolor ska utvecklas – både i centralorten och på landsbygden. Det försvårar långsiktig planering för barnfamiljer, påverkar inflyttning och försvagar möjligheten att skapa trygga uppväxtmiljöer. I andra kommuners översiktsplaner och landsbygdsprogram, exempelvis Uppsala kommuns, lyfts skolor fram som avgörande för landsbygdens attraktivitet och framtid (detta har även påpekats i diverse möte med politiker och tjänstemän map på By Skola). Säker skolväg och tillgång till närliggande skola är centrala barnrättsfrågor, som även påverkar bostadsplanering och kollektivtrafik.

Vi föreslår att Avesta kommun:

- Redovisar hur behov av skola och förskola beaktats i planeringen.
- Utreder hur skolverksamhet ska stärkas i landsbygdsområden.
- Säkerställer samverkan mellan skolplanering, bostadsutveckling och barnens trygghet.

7. Landsbygdsutveckling – behov av bättre samordning med kommunens egna program. Översiktsplanen står i kontrast till kommunens landsbygdsprogram.

Avesta kommuns landsbygdsprogram pekar tydligt ut vikten av levande serviceorter och nämner behovet av strategisk samordning mellan butiker, mackar och andra servicepunkter. Trots detta nämns By endast kortfattat i översiktsplanen – utan strategi för hur ortens funktion som servicecentrum ska utvecklas.

Kommunens mål om att alla ska kunna välja boende utifrån geografisk plats och livsstil motsägs i praktiken. By ges inte samma planeringsmässiga tyngd som andra orter, vilket bidrar till en strukturell obalans.

Vidare uttrycker landsbygdsprogrammet ambitionen att stärka ungas förankring i sin hembygd – exempelvis genom att skapa möjligheter att återvända efter studier. Ungdomsrådet har aktivt pekat på behovet av kollektivtrafik, digital infrastruktur och ett basutbud av service. Allt detta saknas i översiktsplanens avsnitt om By.

områden för utveckling i orter där det finns stor efterfrågan redan idag.

Tillgänglighet styrs genom lagstiftning och arbete med inkludering är inte något översiktsplanen kan hantera. Översiktsplanen är inte en faktasammanställning, eller en historierapport, varför beskrivande texter minimerats. Inte en fråga för översiktsplanen utan en sektorsfråga för kommunstyrelsen och Tillväxtenheten.

Planer och strategier för livsmedelsförsörjning ska utgöra underlag till översiktsplanen, och det finns sådan på nationell nivå som skrivs in som underlag i översiktsplanen. Det finns även ett politiskt beslut i Avesta kommun att ta fram en kommunal livsmedelsstrategi.

Detta är sektorsfrågor för Bildningsstyrelsen att hantera och inte frågor för översiktsplanen som fokuserar på mark- och vattenanvändning. Att nämna att skolor är viktiga är att slå in öppna dörrar och att skriva med detta skulle enbart ge sken av att det tas med bara för att det ska se bra ut.

Dessa två punkter är sektorsfrågor för Bildningsstyrelsen att hantera och inte frågor för översiktsplanen som fokuserar på mark- och vattenanvändning.

Samverkan mellan bebyggelseutveckling och skolans planering sker hela tiden. Trygghet för barn är oftast på en så detaljerad nivå att det inte kan hanteras i översiktsplan.

Översiktsplanen är inte ett strategidokument för olika frågor, som till exempel service genom äldreboende, utan ska för detta ange lämpliga platser för utveckling där efterfrågan bedöms finnas.

Olika boendeformer och byggande av olika bostäder, till exempel serviceboende, är möjligt på många platser enligt översiktsplanen. Men tillkomst av olika boenden är inte något översiktsplanen styr.

Ämnesfrågor utan direkt koppling till användning av mark och vatten är inte med i översiktsplanen. Kommunen har ett väl utbyggt nät med noder för fiber. Utbud av service är beroende av olika aktörers initiativ. Kollektivtrafikutbud hamnar alltid i en avvägning mellan efterfrågan och kostnader.

BUG föreslår:

- Att översiktsplanen revideras så att den stöder och följer kommunens landsbygdsprogram.
- Att mål och strategier för By tydligt formuleras, i nivå med övriga serviceorter.
- Att behov hos unga, äldre och lokalt näringsliv tydligt lyfts fram – särskilt vad gäller bostäder, digital och fysisk infrastruktur samt samhällsservice.

8. Natur- och kulturmiljö - Otillräcklig synliggörande av riksintressen och lokala värden i By socken

By socken rymmer flera skyddade och utpekade miljöer – som Bysjön, Kyrkbyåsen och det industrihistoriska arvet i By/Näs – vilka omfattas av riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljö.

Vi föreslår:

- Att dessa miljöer lyfts fram som tillgångar i kommunens planering för turism, friluftsliv och näringsliv.
- Att kommunen tar fram aktuella riktlinjer för bevarande och användning av dessa områden, i samråd med berörda föreningar.
- Att inga vindkraftsetableringar tillåts där de hotar landskapsbild, kulturvärden, biologisk mångfald, kulturvägar eller boendemiljö i By socken. Vilket tydligt är fallet med planer för vindkraft i Skansen.
- Att kommunen tydligare redovisar hur riksintressena påverkar planläggningen i By.
- Att kommunen integrerar Bys specifika natur och kulturmiljö-värden i dess övergripande miljöstrategi och planering.

9. Vattenmiljö och reglering – behov av ansvarstagande

Vattennivåerna i Nedre Dalälven påverkas kraftigt av korttidsreglering nedströms By kraftstation. By Fiskeförening har länge uppmärksammat problemen med låga vattennivåer, vilket påverkar ekosystem, fiske, friluftsliv, och landskapsbild. Korttidsregleringen bidrar även till kraftig myggtveckling som tidvis skapar stora problem för boende och besökandes i området.

BUG instämmer i fiskeföreningens remissvar på ÖP angående att kommunen bör:

1. Utredda effekterna av dagens korttidsreglering nedströms Näs kraftstation.
2. Tydligt tar ställning i översiktsplanen eller andra strategiska dokument för att påverka framtida reglering.
3. Initierar eller intensifierar samarbete med Länsstyrelsen, kraftbolag och angränsande kommuner längs Dalälven för en långsiktigt hållbar vattenförvaltning.

Sammanfattning – BUG föreslår att kommunen:

- Erkänner By som en naturlig och strategiskt viktig del av kommunens flerkärniga struktur. By ska ges ett tydligt utrymme med konkreta framtidsplaner.

Kommunen inga motsättningar mellan översiktsplanen och landsbygdsprogrammet utifrån de aspekter av utveckling som en översiktsplan ska hantera.

Vissa orter har konstaterat större efterfrågan kring olika former av utveckling vilket ger genomslag i översiktsplanen, till exempel på hur utvecklingsstrategin utformats. Se svar på samma synpunkt ovan.

Inte en fråga att hantera i översiktsplanen. Kan vara ett tips för kommunens organisation i turism.

För vissa områden finns beslutade regler, t.ex. för naturreservat. Kommunen överväger om skydd genom områdesbestämmelser eller detaljplan kan vara aktuellt. Vid miljöprövning sker avvägningar mot dessa värden och kommunen kan lämna sitt veto i varje ärende. Avsnittet om vindkraft ändras relativt omfattande till granskningen. Riksintressen vägs in i allt planarbete och i översiktsplanen anger kommunen sin syn på hur de ska beaktas. I senare skeden med detaljplaner, prövning av bygglov med mera vägs sedan deras värden slutligt mot alla andra intressen.

Kommunen delar uppfattningen att korttidsregleringen behöver ses över och stöttar detta, i den mån det går, vid påtryckningar mot ansvariga vattenkraftbolag och i dialoger med länsstyrelsen. Översiktsplanen kompletteras med ett tydligt ställningstagande från kommunen i frågan.

Se tidigare bemötande ovan.

- Tar fram en fördjupad utvecklingsplan för By socken i samspråk med BUG och organisation med expertis inom landsbygdsutveckling.
- Säkerställer trygg och jämlik infrastruktur och service i By, i likhet med resterande orter i kommunen.
- Inkluderar saknade perspektiv i planeringen. Se punkt 6.
- Harmoniserar översiktsplanen med landsbygdsprogrammet.
- Ser över vindkrafts-situationen samt uppdaterar av den nuvarande vindbruksplanen.

För att kommunen ska arbeta med en strategisk plan för ett visst område ska det finnas ett större behov av att samordna olika delar av mark- och vattenanvändning. Om så inte finns rör detta en annan typ av strategidokument.

Se tidigare bemötande ovan.

Se tidigare bemötande ovan.

Se tidigare bemötande ovan.

Avsnittet om vindkraft ändras inför granskningskedet. Det innebär dock inte att kommunen säger nej till vindkraft generellt utan konstaterar att med det som redan byggts och nu projekteras/miljöprövas inte bedöms finnas plats för särskilt mycket mer vindkraft inom Avesta kommun.

S 28. Trelänsleden, Hovnäs färja och By Utvecklingsgrupp

Yttrande

Trelänsleden är en ideell förening som driver färjan över Dalälven mellan Hovnäs på dalasidan och Botebo på västmanlandssidan. Hovnäs färja är idag den enda kvarvarande linfärjan i Dalälven/Mellansverige. För att utveckla vår verksamhet och Hovnäs färja satsar vi på turism och naturupplevelser genom uthyrning av båtar, båtplatser samt stugor, som vi förfogar över i och omkring Dalälven. "Färjeterminalen" är en mötesplats där boenden och turister kan mötas och köpa enklare förtäring samt bara sitta och njuta av den vackra älven med omgivningar. Vår största naturattraktion är Färnebofjärdens nationalpark med dess möjligheter till naturupplevelser och fiske. Även fiske i By fiskevårdsområde uppströms Hovnäs färja är populärt, kommunens näst största besöksmål. Vi har under 2024 transporterat 6 338 fordon och 10 441 personer över älven.

Vi vill naturligtvis även främja möjligheterna till boende och inflyttning på båda sidor om Dalälven genom att möjliggöra för människor att ta sig till olika bygder och tätorter utan att behöva åka en omväg på ca 3 mil. Om färjan skulle bortfalla skulle det även innebära, förutom extra pendlingstid för boende och arbetstid för lantbrukare, ökade utsläpp i form av avgaser och ökat vägslitage. Vi värnar och bevarar en kulturhistorisk transportled som fyller 109 år 2025.

By Utvecklingsgrupp startade 1995 i syfte att utveckla södra By till en ort där människor kan verka, bo och trivas, att upprätthålla och öka servicen samt skapa förutsättningar för ökad sysselsättning. Gruppen har inget vinstsyfte utan är enbart en drivande kraft för att ta tillvara goda idéer och sätta i gång verksamheter. Medlemmar är bygdens folk och deltar gör man så länge det finns frågor som engagerar. Utvecklingsgruppen är även huvudman för By Slänk-vickukommitté, som är en självständig arbetsgrupp med egen ekonomi.

Här är några exempel på BUG:s omfattande verksamhet under årens lopp: Skapandet av kanotled i Årängsån; By

Bemötande/Beaktande

marknad sedan 1997; turismutveckling i By-/Tyttboområdet; karta över cykelleder, paddlingsleder och vandringsleder samt turistmål runt Färnebofjärdens nationalpark och Bysjön; skrivelser angående vindkraftsprojekt Skansen.

Synpunkter

Våra synpunkter nedan fokuserar i första hand på den för bygden och kommunen tveksamma och ryckiga vindkraftspolitik, som alltför länge har varit dominerande. Detta har skapat en stor oro och frustration hos stora delar av kommunens invånare, inte minst i By-bygden, där frågan sedan länge är mest påtaglig och aktuell. Situationen känns plågsam för många kommuninvånare. Oron och osäkerheten har pågått alltför länge, och har ökat allteftersom p.g.a. kommunledningens otydlighet och ovilja att föra en konstruktiv dialog med Orts-befolkningen i frågan. Nedan relaterar vi därför vindkraftsfrågan till den aktuella översiktsplanen (ÖP) och kommenterar, där så känns befogat, de formuleringar i ÖP-texten där den rådande vindkraftspolitiken rimmar illa med de målbilder och ställningstaganden som görs avseende värnandet av natur, kulturmiljöer, friluftsliv etc.

Vi kommenterar också de besvärande korttidsregleringarna av Dalälven uppströms Näs, vilka påverkar Dalälven med Bysjön och Österviken negativt, en fråga som engagerar många i södra By. Här har dock vattenkraftsbolagen hittills intagit en kallsinnig hållning.

Vi uppmärksammar även de av länsstyrelsen utsedda s.k. kulturvägarna i Avesta kommun, kulturhistoriska vägmiljöer av högt värde, som verkar vara borttappade i ÖP.

Vi berör även LIS-områdena något, framför allt de områden där de äldre bytomterna ingår.

Vi vill också uttrycka vår belåtenhet med att det viktiga med att bevara driften av Hovnäs färja uttrycks klart på flera ställen i ÖP, och även för det mångåriga stödet från kommunens sida. Men för att driften av färjan ska kunna säkerställas på längre sikt framhärdar vi i vår uppfattning att det förutsätter att planerade vindkraftsverk stoppas en gång för alla.

Vindkraften

Den nuvarande vindkraftshållningen från kommunledningens sida innehåller alltför många oklara budskap. Ekonomisk kompensation till kommunen verkar för närvarande dock vara viktigare än att bevara de värden som man säger sig förespråka avseende vackra bygder, där befolkningen trivs, värnandet av skyddade naturområden och stöd för besöksnäring och turism, som gynnar bygdens entreprenörer.

De positiva målbilder avseende bygd, natur och kultur, som genomsyrar stora delar av den nu aktuella översiktsplanen,

Avsnittet om vindkraft ändras inför granskningskedet. Det innebär dock inte att kommunen säger nej till vindkraft generellt utan konstaterar att med det som redan byggts och nu projekteras/miljöprövas inte bedöms finnas plats för särskilt mycket mer vindkraft inom Avesta kommun.

Kommunen delar uppfattningen att korttidsregleringen behöver ses över och stöttar detta, i den mån det går, vid påtryckningar mot ansvariga vattenkraftbolag och i dialoger med länsstyrelsen.

Inventeringen av kulturvägar finns tillgänglig hos kommunen genom det regionala underlagsmaterial som tillhandahålls av länsstyrelsen och används som underlag till planering, bygglov mm.

Översiktsplanering är alltid avvägningar mellan många olika allmänna intressen där boendemiljöer, naturvärden, turism, landskapsbild och energiproduktion är några.

står i tydlig kontrast mot den hållning som den nuvarande kommunledningen intar avseende vindkraften. Om flera vindkraftsparkar skulle godkännas inom kommunens gränser (mest akut är Skansen för närvarande), förutom de redan befintliga (Skallberget-Utterberget och Målarberget), får vi en situation där befolkningens hem- och rekreationsstigar föröds, liksom den tilltalande landskapsbilden, som för närvarande är Bybygdens signum. En sådan hållning från kommunens sida är kontraproduktiv i relation till de värden som genomsyrar hela översiktsplanen, där man säger sig vilja värna natur- och kulturvärden, stödja besöksnäring och friluftsliv.

Det är svårt att se några andra frågor som skulle innebära en så drastisk förändring av landskapet som att bygga ut vindkraften ytterligare, vilken skulle hota de natur- och kulturvärden som man säger sig vilja värna, försämra delar av landsbygdsbefolkningens ekonomiska bärkraft p.g.a. sänkta fastighetsvärden, minska den glädje för många som det innebär att bo i en vacker bygd, och som sannolikt skulle öka utflyttningen från och minska inflyttningen till kommunen ytterligare. **En fortsatt satsning på vindkraftsutbyggnad skulle också försvåra och motverka det arbete som entreprenörer bedriver, vilket även skulle inbegripa Trelänsleden, By utvecklingsgrupp och flera andra föreningar.**

Eftersom vindkraftens vara eller inte vara, i den areellt sett lilla kommunen Avesta, har en så avgörande betydelse för kommunens fortsatta utveckling, anser vi att det är djupt oroande att kommunen inte verkar ha några planer på en revidering av den, helt uppenbart, föråldrade och idag föga relevanta vindbruksplanen från 2011. Alla andra kommunala frågor, mål, behov och förändringar, stora som små, ventileras och ses över i arbetet med den nya översiktsplanen, men den fråga som kanske mest påverkar kommunens invånare framöver, vindkraften, har man inte tänkt sig att redovisa i den nya översiktsplanen. Motiveringen är att: *"... materialet [i vindbruksplanen från 2011] är så informationsfyllt och genomarbetat att det, för tydlighetens skull, inte bör reduceras/krympas för att inarbetas i översiktsplanen. Att ta in materialet i sin helhet skulle i nuläget ge ett för stort omfång på översiktsplanens huvuddokument"*.

Vindbruksplanen kan förvisso vara informationsfylld och genomarbetad, men vad hjälper det när de förslagen för "lämpliga" vindkraftsområden i planen antingen är genomförda idag (Skallberget-Utterberget), eller har visat sig vara helt orealistiska. Att förslagen inte är relevanta framgår framför allt av området Vi3, som sträcker sig från Skissen-sjöarna (natur-reservat och Natura 2000-område) i norr ända ned till Tyttboforsarna i direkt anslutning till Färnebofjärdens nationalpark och ett antal Natura 2000-områden, riksintressen för naturvård och friluftsliv m.m. Att

Avsnittet om vindkraft ändras inför granskningsskedet. Det innebär dock inte att kommunen säger nej till vindkraft generellt utan konstaterar att med det som redan byggts och nu projekteras/miljöprövas inte bedöms finnas plats för särskilt mycket mer vindkraft inom Avesta kommun.

Kommunen har konstaterat att större delen av de ställningstaganden som finns i översiktsplanen från år 2007 fortfarande håller och är därför desamma i förslaget till ny översiktsplan.

I den miljöprövning som sker för vindkraft vägs alla andra allmänna intressen mot det allmänna intresset av energiproduktion.

ett sådant förslag är helt uppåt väggarna i dagens perspektiv, med vindkraftverk som numera är 260–300 meter höga, borde vara självklart i dag, inte minst för kommunens politiker.

Detta insåg det dåvarande kommunalrådet, och enligt uppgift hela ledningen, när man i början av 2021 bestämde sig för att lägga in det kommunala vetot för projekt Skansen: *”Det som markant förändrats sedan 2011 är höjden på vindkraftverken. Det var inget tal om 260 meter i höjd då. Vi är därför helt eniga om att det här [Skansen] inte är en bra placering. Det ligger för nära biosfärområdet, nedre Dalälven, som vi är stolta över och borde lyfta fram ännu mer”* (dåvarande kommunalrådet L. I. i Avesta tidning 2021-01-18). Till saken hör också att **den norra delen av området Vi3, som nu är aktuell i form av vindkraftsprojekt Skansen, redan år 2013 togs bort som riksintresse för vindkraft i samband med Energimyndighetens översyn av sådana riksintressen**. Huvudanledningen var sannolikt närheten till de många skyddsvärda områdena i närområdet, och inte minst den rumsliga kopplingen till Nedre Dalälvsområdet med Färnebofjärdens nationalpark som kronjuvel.

Trots detta numera otidsenliga planeringsunderlag (vindbruksplanen 2011), där dessutom Avesta kommun i ett dalaperspektiv redan nu ligger på en överetablering av vindkraftverk i relation till sin areal, verkar kommunen inte hysa några planer i närtid på en revidering av den inaktuella planen. Man väljer i stället att luta sig tillbaka med ord som ”informationsfyllt” och ”genomarbetat” vad gäller den gamla vindbruksplanen. Man kan här få anledning att misstänka att kommunledningen helt enkelt vill ”ha fria händer” att säga ja till vindkraftsprojekt Skansen, och troligen även de verk i projekt Stormossen som berör Avesta kommun. Då kommer formuleringar i den nya översiktsplanen som *”främja människors möjlighet till att vistas i naturen”, att ”naturen ska vara tillgänglig för alla”, att ”friluftslivet ska bidra till landsbygdsutveckling”, och att ”skyddade naturområden ska ses som en resurs för friluftslivet”* (s. 14) att eka ganska tomt.

Vår uppfattning är att det redan är färdigbyggt i kommunen avseende vindkraften, vilket är visat i flera yttranden till kommunstyrelsen under år 2024, samt insändare i Avesta tidning (2024-10-09). **Avesta kommun är den tredje minsta i Dalarna till arealen och tål därför inte fler arealkrävande vindkraftparker. I dagsläget ligger Avesta kommun på fjärde plats (drygt 4 procent) i Dalarna vad gäller antalet uppförda och beviljade vindkraftsanläggningar i relation till landarealen. Om verk under projektering även inräknas, skulle kommunen inneha ca 9 procent av vindkraftverken i länet med endast ca 2 procent av länets landareal.**

Alla utpekade områden var ursprungligen möjliga riksintresseområden, men bara ett i Avesta kommun blev så i slutänden. Att de inte pekats ut som riksintressen är dock inte samma sak som att de inte har gynnsamma förutsättningar för vindkraft. Den minskning av antalet riksintresseområden som skedde berodde sannolikt på att områdena då inte hade så gynnsamma värden för vindkraft att de klassade in som nationellt viktiga, med ett undantag då.

Kommunalt veto rörande vindkraftsetableringar är en politisk fråga och även om det skulle stå uttryckligt nej i översiktsplanen är den inte juridiskt bindande för någon.

Det är inte så att olika värden inte kan samexistera med vindkraft, även om de oftast påverkas.

Av detta skäl anser vi att den föråldrade vindbruksplanen från 2011 inte längre fyller sin funktion, utan snarare utgör ett hinder för kommunens fortsatta planering. De fyra områden som redovisas som "lämpliga" i planen från 2011 är, av olika anledningar, inte längre relevanta. I områdena Vi1 och Vi2 har redan 12 vindkraftverk uppförts (Utterberget 9 verk och Skallberget 3 verk), som är i drift. Märkligt nog finns dessa inte redovisade som befintliga anläggningar i PDF-versionen av översiktsplanen, utan endast som föreslagna områden utifrån vindbruksplanen från 2011 (kartorna s. 27 och s. 65). Ett av de övriga föreslagna områdena, Vi11, som ansluter till Garpenbergs socken i Hedemora kommun, är i praktiken redan avfärdat enligt följande i ÖP: "Inom område Vi11 kan dock kommunen konstatera att det finns motstående intressen av vikt i form av höga naturvärden och skyddsvärda djurarter, främst en större population av Nötkråkor, vilket gjort att tidigare vindkraftsprojekt avbrutits" (s. 66). Beträffande område Vi3 slutligen kan vi läsa att: "Inom område Vi3 har tidigare vindkraftsprojekt mötts av stort motstånd från boende, föreningar mm i närområdet, vilket även det gjort att projekt avbrutits" (s. 66).

Det som åsyftas i citatet ovan är Tekniska verkens tillståndsansökan år 2021 för projekt Skansen, en ansökan som drogs tillbaka då den dåvarande kommunledningen i januari 2021 deklarerade att man tänkte använda det kommunala vetot mot projektet. "Det finns en unik natur och besöksnäring som kan bli ännu starkare ... det argumentet väger över nyttan." (kommunalförbundsstyrelsen L. 1. i AT 2021-01-18.) Bolaget kom dock senare igen med en modifierad ansökan, där den norra halvan av området återstod med ett färre antal verk. Det är denna andra tillståndsansökan som nu utgör ett pågående ärende. Den nuvarande texten i ÖP (s. 66) är således inte uppdaterad.

Tyvärr har den nuvarande kommunledningen, överraskande nog, en annan syn på projekt Skansen och låtsas i praktiken inte om de tydliga deklARATIONER för ett kommunalt veto som anfördes 2021. Det förefaller osannolikt att ansökningar om vindkraftsetableringar söder om vägen Österviken-Österfärnebo, och ned mot Dalälven och nationalparken, kommer att bli aktuella inom område Vi3 med tanke på de protester och det som hittills har framkommit avseende projekt Skansen. **Utifrån våra bestämda krav på att kommunen bör säga nej till även denna andra version av Skansenprojektet, och där vi fortfarande utgår ifrån att kommunledningen tar sitt ansvar och säger nej till projektet, så återstår därmed i praktiken inga områden som är aktuella med utgångspunkt i planen från 2011.**

Om ledande politiker kunde inse att det inte rymmer flera vindkraftsanläggningar i Avesta kommun än de idag befintliga (Skallberget 3, Utterberget 9 och Målarberget 6),

En översiktsplan pekar ut mark- och vattenanvändning för områden i kommunen och det görs i detta fall ingen skillnad på om exploatering skett eller inte.

Texten i översiktsplanen beskriver vad som skett. Att beskriva vad som sker just nu är oftast inte lämpligt då det tenderar att snabbt bli inaktuellt/vara överspelat.

för att inte tala om de 21 befintliga verken inom Målarberget i Norbergs kommun i anslutning till gränsen mot Avesta, vore det mera logiskt och praktiskt att integrera ett aktuellt och mera nulägesbaserat resonemang i ÖP avseende vindkraften. Om även vindkraftsprojektet Stormossen skulle realiseras, där samtliga verk är föreslagna inom Gävleborgs län, förutom tre som är planerade inom Avesta kommun, står vår kommun inför en infernoliknande situation, där **inflyttning till kommunen blir ännu svårare att förverkliga än vad fallet är idag. Nya jobb som skapas riskerar att bestå av personer som arbetar i Avesta kommun, men som väljer att bo i grannkommunerna.**

Vi förordar således att kommunledningen snarast gör en översyn av vindkraftssituationen i kommunen och i praktiken släpper den föråldrade och inaktuella vindbruksplanen enligt ovan gjorda genomgång. Att i praktiken avstå från att tills vidare upprätta en aktuell vindkraftsstrategi är inte förenligt med ett ansvarsfullt åtagande baserat på en relevant verklighets- eller nulägesanalys.

Det ovan sagda innebär också att kartorna på s. 27 och s. 65 i ÖP, där de fyra vindkraftsområdena utifrån vindbruksplanen från 2011 redovisas, måste ses över. Områdena Vi1 och Vi2 är ju inte längre på planeringsstadiet, vilket man kan förledas att tro, utan dessa måste ju redovisas som befintliga i den nya ÖP:n. Detta gäller även de sex vindkraftverk inom Målarberget, som står inom gränsen för Avesta kommun. Dessa verkar inte heller finnas redovisade för närvarande.

Över huvud taget saknas en uppdaterad omvärldsanalys för vindkraften. Om en sådan hade gjorts, eller görs, skulle man finna att de landskapszoner där normalt vindkraftsparker brukar etableras saknas i Avesta kommun, vilket beror på att kommunen är för liten areellt sett för att hysa dessa lämpligare zoner. Eftersom det framgår i förordet till ÖP att man vill "skapa en hållbar och trivsam livsmiljö för alla" är förutsättningen för detta att man tänker om beträffande vindkraften. I förordet framgår också att man inser att genomtänkta, balanserade och väl förankrade idéer för vår kommande utveckling är nyckeln till en stark och livskraftig kommun". Då duger det inte att fortsätta med en slags "laissez faire-politik" avseende vindkraften. **Att invänta närmare information om en statlig ersättning till kommunerna avseende vindkraftverken är inte relevant eftersom kommunen inte tål flera vindkraftverk. Däremot kan ersättning naturligtvis erhållas för de redan befintliga verken.**

Natur och friluftsliv

Enligt den övergripande målbilden ska definierade områden med höga värden avseende natur och friluftsliv "bevaras samtidigt som de lyfts fram och synliggörs" (s. 70). Även under Generella ställningstaganden betonas att "områden

Se ovan om hur områden pekats ut.

Omvärldsanalysen är väl att mer energi behövs. Det kan också konstateras att vindkraftsparker även har negativa konsekvenser och att de i första hand bör placeras där elproduktion saknas, eller är liten, idag.

En mycket seriös och noggrann landskapsanalys gjordes i arbetet med att ta fram tidigare tillägg till översiktsplanen för vindkraft.

med höga naturvärden ska, liksom det öppna odlingslandskapet, värnas och bevaras" (s. 70). Eftersom avsikten är att kommunen "ska samarbeta med föreningar, markägare och entreprenörer i syfte att få till stånd goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation inom Avesta kommun" (s. 70), så **utgår vi ifrån att kommunledningen säger nej till flera vindkraftsetableringar eftersom sådana utgör det största hotet mot de värden som kommunen i ÖP säger sig vilja värna.**

För att kunna leva upp till det omnämnda samarbetet ovan, så var det ingen bra idé att på kommunstyrelsen resp. kommunfullmäktige (oktober/november 2024) ignorera alla de skrivelser och yttranden som då hade inkommit avseende Tekniska verkens tillstånds-ansökan för vindkraftsprojekt Skansen. På kommunfullmäktige 2024-11-25 nämndes inte dessa skrivelser med ett ord från kommunledningens sida under debatten, ej heller namnet Skansen trots att det var detta projekt som ärendet gällde. Ändå utgjorde yttranden från By utvecklingsgrupp m.fl. en försvarlig del av handlingarna som ingick i ärendet. Beteendet kan inte kallas för ett samarbete, snarare ett ignorerande.

Värnandet av naturvärden och värden för friluftslivet och besöksnäringen gäller inte minst det nedre Dalälvsområdet med omgivande marker. Även här har kommunen tänkt sig att "även fortsatt verka aktivt för att bevara och utveckla Nedre Dalälvsområdets unika natur- och kulturvärden, bland annat som en tillgång för det rörliga friluftslivet" (s. 72 i ÖP).

Den skogliga värdetrakten Skissen i kommunens nordöstra del berörs delvis av det planerade projektområdet för Skansen. Här skriver kommunen i ÖP att: "Etableringar inom området, till exempel av vindkraftsanläggningar, ska så långt det är möjligt ske på sådant sätt att ekologiska samband inom värdetrakten blir kvar" (s. 74). Att det verkligen är frågan om vindkraftsanläggningar kan vi vara ganska säkra på, inte bara som exempel. Den handfull verk som kan komma i fråga kommer i alltför hög grad dela upp den skogliga värdetrakten i två delar, en nordlig och en sydlig, eftersom värdetraktens utsträckning är utpräglad långsmal. Uttrycket "så långt det är möjligt" är ett av de mest missbrukade uttrycken i planeringssammanhang. Tekniska verken vind har blivit kritiserade för just detta avseende sin Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Skansen, och blivit ombedda att precisera och förtydliga sig i vissa avseenden av såväl länsstyrelsen i Dalarna som av Miljöprövningsdelegationen, som handlägger ärendet. Detsamma gäller vindkraftsföretaget WPD i sin MKB för det angränsande Stormossen. Det är olyckligt att inte berget Skansen med sina magnifika klapperstensvallar och stentorg, intill och väster om den skogliga värdetrakten, inte

Detta ställningstagande i översiktsplanen rör alla möjliga etableringar som skulle kunna komma att ske i området, till exempel bergtäkt eller om någon markägare vill starta upp ett större företag. En översiktsplan utformas inte för att ta ställning i en enskild fråga om etablering.

Prövning av olika former av utveckling är alltid en fråga om avvägningar mellan olika intressen och ibland finns det vissa som väger tyngre än till exempel fredande av värdetrakten för tall. Miljöprövningen får hantera detta i just frågan om vindkraft på platsen.

har erhållit skyddsstatus utifrån geologiska och upplevelsemässiga aspekter.

Landsbygd

Vi föreslår att ni hoppar över den inledande definitionen av landsbygd eftersom den är helt obegriplig och intetsägande, och i stället går direkt på Beskrivning, där det mycket bättre framgår vad som avses. I beskrivningen av begreppet landskap skriver man mycket klokt: *"De öppna landskap som brukad mark, ängar, hagar med mera skapar är mycket värdefulla för kommunens varierade landskapsbild, höga upplevelsevärden, och är ofta mycket viktiga för den biologiska mångfalden."* (s. 76). **Eftersom man i ÖP anser att de öppna jordbruksbygderna med den brukade marken av agrar karaktär är mycket värdefulla genom att de skapar en varierad landskapsbild med höga upplevelsevärden, så borde man inom ramen för den kommunala planeringen och beslutsfattandet inse att 260–300 meter höga, ständigt blinkande vindkraftverk inte kan ta över sådana värdefulla miljöer.** Det är knappast den variationen i landskapsbild som avses ovan tror vi.

Under Målbild läser vi följande: *"Kommunens landsbygd ska vara välmående områden där såväl boende som väl fungerande jordbruk, skogsbruk och andra verksamheter kan fortgå och utvecklas jämsides med värdefulla naturmiljöer, kulturhistoriska miljöer och områden för friluftsliv."* (s. 76). Detta låter ju alldeles utmärkt, men om projekt Skansen realiserar kan ovanstående målbild inte betraktas som annat än en skönmålning.

Den del av landsbygdsbefolkningen som drabbas hårdast av närbelägna vindkraftverk kommer att få uppleva sjunkande fastighetsvärden och även i andra avseenden få en försämrad livskvalitet. **Entreprenörer inom besöksnäringen riskerar att få lägga ned sin verksamhet p.g.a. vikande besöksunderlag. Detta kan även bli ett problem för Trelänsleden/Hovnäs färja. Antalet inflyttningar minskar och antalet utflyttningar ökar,** vilket kan leda till en kris för driften av By skola och andra verksamheter. Det är den här typen av frågor som engagerar många i By utvecklingsgrupp och nyligen bildade några By-bor gruppen "Bo i By" för att på olika sätt försöka öka inflyttningen. **Det är viktigt att föreningar och företag i By-bygden känner ett stöd från kommunens sida, vilket definitivt inte innefattar en satsning på projekt Skansen, eller andra vindkraftsprojekt, som snarare skulle innebära nackdelar för bygden.**

Kulturhistoriska miljöer

Under Generella ställningstaganden (s. 78) skriver man: *"Eventuella historiska byvägars sträckningar bör bibehållas."* Detta låter ju bra, men är samtidigt lite väl allmänt hållet och även lite tveksamt framställt ("eventuella"). **Det finns en mycket klar bedömning gjord av länsstyrelsen avseende historiskt och miljömässigt värdefulla vägar för hela länet. Dessa vägsträckor finns**

Med undantag för den korta avslutande meningen följer definitionen Boverkets skrivning i beslutad föreskrift för översiktsplaner och kommer därför inte att ändras.

Omnämnd inventering av kulturvägar finns tillgänglig i det regionala underlagsmaterial som tillhandahålls av länsstyrelsen. Det finns även hos kommunen och används

samlade i boken "Kulturvägar i Dalarna. Kulturhistorisk inventering av allmänna vägar" (Länsstyrelsen Dalarna rapport 2002:21.) Denna information verkar hittills vara missad i den nya ÖP-planeringen.

Inom Avesta kommun finns hela sju sådana kulturvägar, varav fyra i By socken. Kommunens kulturvägar är: väg 698 genom Brovallen, väg 703 Bäsinge-Rosshyttan, väg 730 Grytnäs kyrka-Stora Dicka, väg 731 Mästerbo-Grytnäs-Stusshyttan samt i By väg 710 By kyrka-Storbyn/Smedsbo via norra Österviken-Grönsinka, väg 712 Storbyn/Smedsbo-Hovnäs-Tyttbo/Stadarna samt väg 717 Horndals bruk-Fornby-Smedsbo vid Österviken.

By-bygden: Väg 710 mellan By skola/By kyrka i söder via norra Österviken med bl.a. Storbyn, Åkersbyn och Smedsbo samt genom skogen fram till Grönsinka och länsgränsen i norr. Vägens sträckning är densamma sedan 1600-talet, men har säkert åtminstone medeltida anor. Den har utgjort allmän landsväg och har milstolpar från 1876, bl.a. där den löper i skogen norr om Smedsbo. Allén vid By kyrka och bort mot Rosse är karaktärsskapande och ligger inom riksintresse för kulturmiljövården (By-bygden). Vägsträckan har höga upplevelse-värden och löper såväl genom gammal jordbruksbygd som skog. I partiet ned i dalgången mot Storbyn vid norra Österviken och vidare genom Åkersbyn och Smedsbo löper kulturvägen genom såväl riksintresse för friluftslivet som för naturvården. **Härifrån kommer vindkraftverken i Skansenkomplexet vara synliga, om dessa skulle bli verklighet, vilket kraftigt skulle störa upplevelsevärden och utgöra en påtaglig kulturkrock. Ca 4 km av vägen är dessutom hotad av rätning och breddning inom Tekniska verkens planering för Skansen-projektet, som en av föreslagna sträckningar för transporter för vindkraftstornen och annat material. Detta får inte ske!**

Väg 712 Smedsbo/Åkersbyn vid norra Österviken utmed Östervikens östra sida via Hovnäs fram till Tyttbo och Stadarna. Vägen har i huvudsak samma sträckning som under 1600-talet. Vägen löper utmed hela sin sträckning inom eller i anslutning till riksintresse för friluftslivet och även riksintresse för naturvården. Från Gålsbo och österut ansluter vägen till ett Natura 2000-område utifrån habitatdirektivet (Färnebofjärden nordväst) och tillika till Färnebofjärdens nationalpark. **Vägen har även en särskild betydelse p.g.a. Hovnäs färja, som föreningen Trelänsleden driver. Färjans existens innebär att vägens betydelse ökar genom att underlätta en konnektion över älven från och till västmannasidan.**

Väg 717 Horndals bruk via Fornby och Vatebogränden till Smedsbo vid norra Österviken. Vägen går genom ett vackert kulturlandskap med omväxlande jordbruksbygd med mellanliggande skogspartier och vägen har en mycket gammal sträckning. Upplevelsevärden är stort.

som underlag till planering, bygglov mm. Då den ansetts som viktig i några olika yttranden kompletteras listan med övriga underlag med att den finns, även om den listan på långa vägar täcker in alla olika beslutsunderlag som finns.

De skrivningar som redan finns i ÖP om dessa kulturvägar bör således ses över utifrån vad vi ovan skrivit. Det gäller s.91 inom stråket K26 Björk-Djup-Born-Gålsbo (observera ordningsföljden) och s. 92 under Ställningstagande.

För övrigt är det mycket bra att färjan vid Hovnäs lyfts fram på ett positivt sätt på s. 91 och s. 92. **Det känns också bra att kommunen har planer på att ta fram ett nytt kulturmiljövårdsprogram**, något som omnämns på ett par ställen i ÖP.

Riksintressen

Riksintresse för naturvård, Bysjön -Tyttboforsen (s. 102). Här ställer vi oss frågande till följande meningar: "Den oexploaterade älven, med dess översvämningspåverkade och bitvis opåverkade strandvegetation utgör en tilltalande "vildmark", med naturupplevelser för både forskare och allmänhet och innehåller delvis art- och individrika växtsamhällen." Och: "Tack vare den bibehållna beteshävdens av de strandnära älvmarkerna och vattenståndets oförändrade periodicitet, med stora årstidsväxlingar, har villkoren för de gamla älvängarnas och dybottnarnas vegetation bevarats intakt." ... "Hela området ska värnas och eventuell utveckling av olika slag i området ska ske med stark hänsyn till den unika miljön."

Aktualiteten av ovanstående citat kan ifrågasättas. **Under de senaste åren har en påtaglig korttidsreglering uppströms av Dalälvens vatten blivit allt vanligare med oacceptabla variationer i vattennivån i Bysjön och Österviken** till förfång bl.a. för den känsliga ävjebroddsfloran utmed älven. Det här innebär även stora förluster för turismnäringen, när det inte finns någon fisk att fånga i Tyttboforsen och man inte kan ta färjan över älven p.g.a. alltför låga vattennivåer. Det innebär en förlust för lokalbefolkningen när älvens ekosystem förstörs eller skadas.

Under 2024 har en arbetsgrupp från By agerat gällande de här stora problemen, framför allt gentemot de stora bolagen Vattenfall och Fortum, som av ekonomiska skäl inte är särskilt intresserade av att "hela området ska värnas" enligt citatet från ÖP ovan, s. 102. **Här behövs mera uppdaterade formuleringar i ÖP framöver.** Det är dock bra att skrivningen om att värna området enligt ovan kvarstår i ÖP eftersom det är viktigt att så sker, men problematiken och de motsatta intressena bör tydliggöras.

Riksintresse friluftsliv, Nedre Dalälven. Enligt **Ställningstagande** för området i ÖP ska området "skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar friluftslivets intressen". I området ingår även Färnebofjärdens nationalpark. Ställningstagandet låter ju bra, men då kan inte vindkraftsprojektet Skansen komma till stånd om man ska kunna leva upp till denna ståndpunkt. I ÖP står att "Avesta

Texten som citeras är värdebeskrivningen till riksintresset från den statliga myndighet (nuvarande Naturvårdsverket) som pekat ut riksintresset och är då en beskrivning av områdets värden när det pekades ut.

Kommunens ställningstagande i detta görs något tydligare i översiktsplanen.

*kommun är en part i samarbetet i Nedre Dalälvens intresseförening som verkar för utveckling av friluftsliv och turism inom området". Detta är ju onekligen ett åtagande, tillsammans med övriga berörda kommuner, som kräver ansvar och insikt. Det är därför styrelsens skyldighet att inom ramen för intresseföreningen som den företräder, se till att projekt Skansen stoppas. **Detta p.g.a. att det projektet strider mot de grundläggande intentionerna vid inrättandet av nationalparken.***

Redan 1986 bildades Nedre Dalälvens Intresseförening av de då sex berörda kommunerna (i dag nio kommuner p.g.a. det tillkomna biosfärområdet). Syftet var bl.a. att tillvarata områdets unika naturvärden och göra dessa mer kända för att därigenom stimulera turismen och öka antalet besökare både på den nationella och internationella nivån. Det förväntas att **"utsikter och skönhetsvärden värnas och tillskapas", "estetiska värden befrämjas" samt "buller undviks". De berörda kommunerna, däribland Avesta, har således åtagit sig att skydda detta värdefulla område från olämpliga exploateringar. Det är uppenbart att projekt Skansen motverkar samtliga dessa aspekter utifrån citaten ovan.**

Bestämmelserna innebär således att riksdagen redan har tagit ställning till hur mark- och vattenanvändningen ska inriktas i Nedre Dalälvsområdet, dvs. till förmån för utvecklingen av turism och rörligt friluftsliv. I ett nationellt perspektiv har således redan avvägningar gjorts mellan olika tänkbara intressen och anspråk i området. **Värdena i området innebär dessutom försörjningsmöjligheter för en bofast befolkning inom besöksnäringen. Alla dessa värden och möjligheter är särskilt värdefulla med tanke på närheten till stora befolkningscentra, som Uppsala, Västerås och Stor-Stockholm med ca 1–2 timmars restid till våra områden.**

LIS-områden

Beträffande de aktuella LIS-områdena nöjer vi oss med att kort kommentera några av de i By tilltänkta områdena. Vi fokuserar på 9 Kyrkbyn, 11 Fullsta, 12 Lelnäs, 13 Sluttning ned mot Rudusjön, 15 Hovnäs-Gålsbo samt 16 Tyttbo. I samtliga dessa fall är gamla bytomter innefattade områdena, vilket innebär att äldre kulturlager kan förekomma. Detta förhållande innebär att arkeologiska utredningar och undersökningar kan bli aktuella vid en exploatering inom ramen för LIS. För 9 Kyrkbyn ingår den norra och mellersta delen av den gamla bytomten och i den nordligaste delen av området ligger tomten för Norrbyn, en från början utflyttad gård från Kyrkbyn. Även området för 11 Fullsta innefattar den gamla bytomten, vilket även är fallet med 12 Lelnäs. Istället för att Område 13 benämnas Sluttningen ner mot Rudusjön borde beteckningen vara Rudu analogt med övriga områden där de gamla bytomterna ingår. I området ingår nämligen den gamla

Utppekande av LIS-områden har gjorts efter inventering av förutsättningar för lämplighet, men fokus har legat på strandskyddets syfte. Det innebär att många andra frågor, till exempel förekomst av möjliga fornlämningar, återstår att utreda i efterföljande detaljplanarbeten eller prövning av bygglov.

LIS-områden är inte namnsatta utifrån gårdsnamn eller liknande utan från ortsnamn i Lantmäteriets karta som utgångspunkt. Då ortsnamnet Rudu inte finns nära område 13 i kartan har namnet Sluttningen ner mot Rudusjön valts.

bytomten till Rudu. Område 15 Hovnäs-Gålsbo utgör två delområden. Det västra området innefattar Hovnäs bytomt. Det östra området inkluderar merparten av bytomterna i Born och Gålsbo. Även område 16 Tyttbo utgörs av två delområden. Det östra området omfattar Tyttbo bytomt.

Konklusion

Ovanstående synpunkter har helt uppenbart en påtaglig förankring i vår oro för ytterligare vindkraftsetableringar i kommunen, vilket vi bedömer vore förödande för kommunens framtid, såväl beträffande landsbygdsbefolkningens väl och ve, som för de natur- och kulturvärden, inklusive friluftsliv och besöksnäring, som är värden som genomsyrar hela ÖP.

Vi får verkligen hoppas att ledande politiker till slut inser den destruktiva motsättningen mellan ytterligare vindkraftsutbyggnad och en önskan om en positiv framtid för kommunen och dess invånare. Vi vill ha en ökad inflyttning och en minskad utflyttning här i kommunen, inte tvärtom.

S 29. LRF Avesta

Yttrande

Nyligen antogs Livsmedelsstrategi 2.0, som ställer krav på att den totala livsmedelsproduktionen i Sverige ska öka och bli mer robust. Livsmedelsförsörjning ingår i det civila försvaret och en ökad livsmedelsproduktion leder till bättre beredskap för kris eller krig. Betänkandet *Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)*, omfattar flera förslag för att stärka livsmedelsberedskapen bl.a. ett stärkt kommunalt ansvar och ett ökat skydd av jordbruksmark.

Därför är det med förvåning vi konstaterar att, bland alla dessa olika mål, kommunala, regionala, nationella (Miljö kvalitetsmål, Friluftsmål, Arkitektur form & design, Transportpolitik och Folkhälsa) och globala (Agenda 2030), tar inte Avesta kommun alls upp den nationella och regionala livsmedelsstrategin.

Bevarande av åkermark är helt centralt för att vi ska kunna ha en någorlunda betryggande försörjning av livsmedel.

Nästan allt vi äter utom fisk och skaldjur har sitt ursprung i marken på ett eller annat sätt. Vi behöver säkert inventera vad som är brukningsvärd jordbruksmark och med nuvarande omvärldsläge och klimatförändringar i snabb takt måste vi inse även det vi tidigare kanske tyckt varit mindre brukningsvärt också är viktiga marker för betet. Levande boskap är en livsmedelsreserv samt att de håller landskapet öppet.

Med detta i åtanke så anser LRF Avesta att:

Bemötande/Beaktande

Översiktsplanen kompletteras med att den nationella Livsmedelsstrategin är ett av de viktiga måldokumenterna på nationell nivå för Avesta kommun. Utöver detta finns ett politiskt beslut i Avesta kommun ta fram en kommunal livsmedelsstrategi.

- Förslaget att göra Ryttnäset till ett LIS-område tas bort. Ryttnäset betas idag av djur som gör att markerna hålls öppna.
- Månsbo Gärde – riv upp det planprogrammet. Feltänkt från början på Avestas bästa jordbruksmark.

Bygga och bo på landsbygden.

LRF vill ha ett starkt skydd av åkermark men möjlighet att bygga ett hus på egna marken kan på sikt göra ett generationsskifte möjligt. LRF Avesta anser att även i Näckenbäck, Ingeborgbo och i bykärnan Grytnäs kyrkby bör man kunna tillåta kompletterande byggnation om det är en förutsättning för människor att kunna leva och försörja sig där. LRF Avesta ser också med bekymmer på regleringen av Dalälven och hur det påverkar Bysjön och nedströms Näs. Ett argument för att leva och bo på landsbygden är att kunna ha ett aktivt friluftsliv vid älven. Regleringen påverkar också i stor grad aktivt lantbrukande och företag med turism- och friluftsinriktning med vattennivåer som varierar så mycket.

((På s. 46 i öp står att området runt Bysjön är ett riksintresse för naturvård och friluftsliv. Detta borde kommunen ha i åtanke för att föra dialoger med kraftbolagen i frågan om vattenregleringen, även om kommunen inte har bestämmanderätt i frågan, men kommunkontorets åsikt i frågan borde kunna främja Bybor med omnejd.))

Gång- och cykelbanor

För att kunna bedriva modernt lantbruk är framkomligheten på allmänna vägar också mycket viktig. Gång- och cykelbanor är jättebra men de behöver planeras så att de inte hindrar brukande av åkermark. Vi ser nu Älvnäsleden som blivit kompletterad med gång- och cykelbana med räcke och bortbyggnad av vägren. Där kan inte moderna traktorekipage möta annan trafik obehindrat. Mötesplatser borde ha ordnats samtidigt.

- Här önskar LRF Avesta att kommunen för dialog med LRF i planeringsskedet för att undvika trafikfaror.

Broar

Broarna i kommunen behöver ha kontinuerligt underhåll, både de som kommunen ansvarar för och de som staten ansvarar för. Framkomlighet över Dalälven är en förutsättning för att driva företag i hela kommunen.

Dagvatten

Dagvattenfrågor är något LRF Avesta vill lyfta i Översiktsplanen. Flera av våra tätorter ligger i nära anslutning till jordbruksmark. Dikessystemen på åkrar riskerar att överbelastas av dagvatten från olika hårdgjorda ytor. Klimatförändringarna kan innebära ökade regnmängder som ska ut i landskapet och mängderna regn ökar riskerna för översvämningar i diken och på åkrar. Detta i sin tur påverkar täckdikningssystemen som tappar sin

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Kommunen anser att planprogrammet anger en lämplig utveckling och förtätning av Avesta inom det större område som utgör tätorten.

Även här gäller samma lag gällande byggande på åkermark som yttrandet hänvisar till tidigare, med den skillnaden att enstaka bostadshus inte kan anses utgöra ett allmänt intresse. Mycket av den bebyggelse som finns på landsbygden består dessutom av kulturmiljövärden som ofta väger tyngre än enskilda intressen av nybyggnation.

Kommunen delar uppfattningen att korttidsregleringen behöver ses över och stöttar detta, i den mån det går, vid påtryckningar mot ansvariga vattenkraftbolag och i dialoger med länsstyrelsen.

Se kommentar här ovan.

Frågor om utformning av vägar med gång- och cykelvägar är inte frågor som hanteras i översiktsplanen, men dialog med berörda vid olika infrastrukturprojekt är alltid viktigt.

Kommunen delar uppfattningen men det är inte frågor som hanteras i eller med hjälp av översiktsplanen.

funktion och därmed också påverkas produktionen på åkrarna.

LRF Avesta vill gärna se en dialog med kommunen om verksamhetsområden för dagvatten och vi tror att kommunen har mycket att vinna på att diskutera dagvattenfrågorna med berörda markägare.

Några frågor:

- Vi undrar också om det görs regelbundna rensningar av dagvattenbrunnar och vägtrummor.
- Finns områden som riskerar översvämmas dokumenterade?

Föroreningar

Vi vet att det finns en hel del förorenad industrimark i kommunen. Att sanera är kostsamt och innebär i sig risker att föroreningar sprids.

Vi har några frågor här:

- Kan det istället vara smart att använda sådan mark till elproduktion? Solceller eller annat?
- Räddningstjänstens övningsområde vid Myggbo – finns där undersökningar gjorda om eventuella förekomster av PFAS i marken och vattnet?
- Finns det någon dokumentation om eventuella mjältbrandsgravar i kommunen?

Slutord

En översiktsplan ska förutom att planera för boende och andra samhällsviktiga markanvändningsområden ge förutsättningar för kommande generationer att producera livsmedel och skogsprodukter.

Jord- och skogsföretagande drivs i Avesta som i många andra s.k landsbygdskommuner av familjer. Att äga och vårda jorden och skogen är viktigt. Hållbart brukande hänger ihop med rationellt brukande. Som företagare krävs en långsiktig planering då det är stora investeringar kopplat till att bedriva företag inom de gröna näringarna.

Verksamhetsområden för dagvatten är i första hand en fråga för planer hos Avesta Vatten och Avfall AB och de utgör enbart underlag för översiktsplanen. Vid detaljplanearbeten utreds dock alltid frågan om dagvattenhantering.

Skötsel av dagvattenanläggningar är en detaljfråga för berörd verksamhet och inte en fråga för översiktsplanen. Gällande dagvatten vid höga flöden så finns kartering av lågpunkter och flödesvägar för mer tätbebyggda områden i kommunen.

Mycket av den förorenade marken används och är bebyggd, oftast av olika verksamheter. Men för mark inte är bebyggd utreds olika användningar fortlöpande.

Kommunens miljöenhet har ett pågående ärende kring detta och där finns bland annat resultat av undersökningar. Det finns en kartläggning av möjliga mjältbrandsgravar i kommunen som utfördes av Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) år 2011.

S 30. Nävdens FVO

Yttrande

Rytnäset har ett kulturhistoriskt värde med åkermark. Lämningar från krutfabriken som var verksam under första och andra världskriget. Höga naturvärden norra delen med tät lövskog. Där är det ett rikt fågelliv, med fladdermöss och aspfjärilar som trivs i de höga aspträden.

Rytnäset norra och sydöstra del har en fin strandlinje med sten, resten är dybottnar med vass. Även om man följer strandlinjerna vidare åt båda håll utanför markerade önskade område är det dybotten med vass.

Bemötande/Beaktande

Rytnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

En stor del av Avestas befolkning når Ryttnäset inom 5 km avstånd. Nävdens FVO hyr ut roddbåtar och har fritt fiska för ungdomar och barn till och med 16 år.

På Avesta Kommuns hemsidas 75punktsprogram står det: Vikten av att bevara och stärka vårt kulturhistoriska arv, våra höga naturvärden och vårt rika friluftsliv. Tillsammans kan vi skapa en kommun där vi tillsammans bygger en framtid att vara stolta över, där alla har en möjlighet att växa och trivas och hållbarhet genomsyrar allt vi gör.

Att ha med Ryttnäset på LISområde 25 är tvärt emot vad ni skriver på hemsidan!
Rekommenderar att, igen, läsa igenom WSPs bedömning av Avesta kommuns översiktsplan.

S 31. Ingevallsbo Turridding och Ridskola

Yttrande

Yttrande Ryttnäset som LIS område.

Vi vill inte att det blir något LIS område vid Ryttnäset.

Med ett LIS område kommer bebyggelse, bostäder eller likn.

Vi äger fastigheten vid Smällav precis intill Ryttnäset och det skulle påverka oss negativt både som privatpersoner och våran verksamhet då vi ofta rider i området med våran turridding och ridskoleverksamhet.

Den fina och ostörda naturen skulle plötsligt kunna bli ett bostadsområde.

Det är dessutom ett mycket olämpligt område pga av flera anledningar som tex den förorenade marken i området intill, Det har dumpats gifter i sjön efter den sidan av Axelsboviken som gränsar mot Ryttnäsets östra sida.

Och dels pga djur och växter som finns och lever ostört där idag. Det finns både fridlysta djur som tex fåglar och grodor samt växter.

Dessutom så får ju ingen annan bygga på åker mark i den här kommunen verkar det som, varför skulle kommun själva få göra det.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Rådande restriktivitet kring byggande på åkermark är samma i hela landet och styrs av lagstiftning.

S 32. Styrelsen Axelsbo samfällighet

Yttrande

Natur och friluftsliv

Under natur- och friluftsliv konstateras i förslaget för samrådsplan att sjön Nävden med omgivande marker och i synnerhet den södra halvan av området är extra värdefullt. Naturvårdsåtgärder har vidtagits av kommunen bland annat

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

genom att avlägsna gran på Ryttnäset. Tack vare vår goda lokalkännedom känner vi till att den biologiska mångfalden så som växter, insekter och inte minst fåglar har en mycket god biotop för deras existens på Ryttnäset. Dessa värden skall enligt kommunen själv värnas i fråga om bevarande av landskapsbild, sjönära odlingslandskap och höga naturvärden.

Ryttnäset har även varit tänkt som en möjlig biotop för den utrotningshotade Vitryggiga hackspetten.

LIS-områden

I uppräknanden av LIS-områden är området Ryttnäset föreslaget för bostadsbebyggelse. I förslaget framgår att särskild hänsyn skall tas till dom höga naturvärdena, närliggande kulturvärden och landskapsbilderna mm.

Vår uppfattning är att dessa mål gällande bevarande av ovan nämnda värden och bostadsbebyggelse ej är förenliga med varandra.

Vidare kan tilläggas att det sannolikt är miljögifter i marken som härstammar från industrin som tidigare var belägen på platsen, med tanke på vägbyggen mm. som måste utföras om en bebyggelse skall kunna ske. Enligt hörsägen dog arbetarna innan fyllda 40 år, och deras tänder var kraftigt gulfärgade.

Mot bakgrund av detta motsätter vi oss planer på att bebygga Ryttnäset med bostäder.

S 33. Avesta Naturskyddsförening

Yttrande

Bostadsbyggande i Koppardalen.

När det gäller de centrala delarna av Avesta kommun hänvisas man i översiktsplanen till Stadsplan Avesta. Enligt denna skulle storleksordningen 800 bostäder byggas i Koppardalen och ända in i den kulturhistoriska delen som är av riksintresse för kulturmiljövård. Vi bedömer att Stadsplanen är orealistisk, då utgångspunkten är att befolkningen skulle öka med många tusen invånare. Vi anser därför att kopplingen mellan översiktsplanen och detaljplanen (stadsplanen) utgår vad gäller bostadsbyggande i centrala delar av Avesta tätort.

Älvpromenaden

Älvpromenadens sträckning genom Koppardalen behöver utvecklas och förtydligas på plats och i kartmaterial, Sträckningen bör vara så älvnära som möjligt och gå i direkt anslutning till de kulturhistoriskt intressanta byggnaderna. Idag saknas bra kart- och informationsmaterial om Älvpromenaden, bl.a. finns den inte med på informationsplatsen Naturkartan, som är Sveriges största informationsplats om leder.

Bemötande/Beaktande

Kommunfullmäktige i Avesta kommun har antagit stadsplanen som underlag för fortsatt planering och utveckling. Stadsplanen ger alltså en inriktning för framtida utveckling och även om det aldrig skulle komma att bli den skala av bostäder med mera som stadsplanen föreslår för Koppardalen ser kommunen ett mycket stort värde i ett arbete mot att Koppardalen omvandlas till en stadsdel vid älven. En stadsdel vid älven var också den utveckling som fick i särklass flest röster från allmänheten i de inledande dialoger som genomfördes i framtagandet av stadsplanen.

Kommunen delar uppfattningen att Älvpromenadens sträckning genom Koppardalen behöver utvecklas och förtydligas, både i praktiken och i informationsmaterial. Detta framgår av flera olika politiskt beslutade dokument, bland annat Program för Koppardalens utveckling.

Möjligheten att få in Älvpromenaden i informationsplatsen Naturkartan ska undersökas av kommunen.

LIS-områden – Ryttnäset

I förslaget pekas Ryttnäset i Nävden ut som "Målbild Område för ny bostadsbebyggelse i attraktivt läge.

Beskrivning

"Området utgörs av Ryttnäset, en udde i södra delen av sjön Nävden, och marken söder om denna. Strandskydd för sjön Nävden berör området. Passagemöjlighet finns längs stranden i nästan hela området. Området består huvudsakligen av betad mark som sedan omges av en skogsbård som följer hela uddens strandlinje. Denna strandskogsbård har stort inslag av björk och klibbal och är värdefullt för områdets fauna och flora. Åtskilliga fågelarter finner lämpliga häcknings- och provianteringsplatser i de skyddade vikarna och dess strandvegetation. Skogen i området sköts idag som friluftsskog med naturvärden enligt kommunens skogsskötselplan och den öppna marken på Ryttnäset betas ända ut på de lövskogsklädda stränderna. Betet är en förutsättning för att bevara det vackra öppna och, för dessa breddgrader, lite säregna landskapet."

Naturskyddsföreningens synpunkter

Vi håller inte med om att passagemöjligheter finns längs stranden i nästan hela området. Detta då stränderna till stor del består av tomtmark eller är av annan privat karaktär. Därtill är stora delar av stränderna låglänta, blöta, vassbeklädda eller består av annan strandvegetation.

Ryttnäset med stränder är däremot lättillgängligt för besökare både från land och vattnet. Inget område med så höga natur och friluftskvaliteter torde ligga närmare tätortsbebyggelsen i Skogsbo (ca 3 km). Istället för bebyggelse föreslås enkla åtgärder för tillgängligheten såsom något förbättrad väg närmast området och kanske en informationstavla. Viktigt är också med fortsatt bete i området.

Avesta Naturskyddsförening avstyrker sålunda förslag om LIS-område på Ryttnäset.

Vi tycker också att det är bra att Avesta satsar på cykel- och gångbanor. Exempelvis längs riksväg 68 mellan Fors och Avesta

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 34. Boende Sör Nävde

Yttrande

Undertecknade, boende i Sör Nävde, lämnar härmed in ett gemensamt yttrande gällande förslaget att peka ut Ryttnäset som ett LIS-område i kommunen vilket vi anser vore ett förödande beslut för en plats som har stor betydelse för så väl oss boende i närområdet som besökare.

Vi anser inte att området passar in i denna målbild "Nya bostadshus bör lokaliseras så att de bidrar till att förstärka

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

underlaget för befintlig kommersiell och social service och så att befintliga allmänna investeringar kan utnyttjas". Ryttnäset har ingen bebyggelse idag, det finns ingen kommersiell eller social service i närområdet och området har ett högt uppskattat natur- och kulturmiljövärde för oss i bygden.

Ryttnäset är idag ett område där människor rör sig så väl sommar- som vintertid. Både vi bofasta samt besökare på sjön sätter oss gärna i vindskyddet på den norra sidan eller i dess närhet och njuter av lugnet, grillar korv och umgås. Vi ser ofta besökare som går i land på den östra udden och äter sin medhavda fika, strosar efter strandlinjen i skydd av skogsbården och njuter av det sällskap som området bjuder på idag – lugn natur och djur.

Området bär även på kulturhistoria då det är i direkt anslutning till "Smäll ååv", där man tillverkade sprängämnet Carlsonit under första delen av 1900-talet. Att kommunen låtit området kring fabriken växa igen och inte bevarat och förvaltat området och fabriken historia på ett bättre sätt är för övrigt en annan sak som kan anses vara beklagligt. Vi som är uppvuxna i byn har alla vandrat där uppe och fått höra de spännande historierna/skrönorna om fabriken, hur man gömde sina misslyckanden på sjöbotten eller i djupa gravar bland annat ute på Ryttnäset.

Vindskyddet på den norra sidan av Ryttnäset bär även på en kulturhistoria för oss boende i byn där den äldre generationen som inte finns med oss längre byggde den av återvunnet material från en lada som man hjälpte till att riva på andra sidan sjön. Bengt-Ove Andersson som somnade in hösten 2024 var en av eldsjälarna i byn som investerade sin tid och sitt engagemang för att skapa något för oss andra att ha glädje av och som är en plats vi förknippar honom med och minns honom på. Kanske inte ett kulturhistoriskt minne för kommunen, men för oss boende är det en del av vår historia.

Sör Nävde är en landsbygd och jordbruket kommer alltid ha en viktig plats i våra liv och hjärtan. Här värnar vi om varandra, våra vackra omgivningar och det öppna landskapet som skapas av betesdrift, friluftsskog och tillgänglighet. Vi ber er att inte ta detta ifrån oss utan låta oss fortsätta med detta.

På Jordbruksverket står att läsa att jordbruksmark är en långsiktig resurs som vi aldrig kan ta tillbaks eller ersätta efter exploatering. Vidare i deras rapport "Stärkt skydd av jordbruksmark samt solelsproduktion i den gemensamma jordbrukspolitiken" skapad på uppdrag av regeringen, publicerad i mars 2025, konstaterar man att skyddet av jordbruksmark måste stärkas. Jordbruksverket rekommenderar så väl en ändring i miljöbalken som i plan-

och bygglagen för att skydda vår jordbruksmark och ge länsstyrelserna rätt att överpröva kommunala planer.

S 35. Privatperson 1

Yttrande

Synpunkter jag vill lämna gäller i första hand Ryttnäset.

I översiktsplanen nämns att det finns två vägar dit. Två befintliga "vägar" leder till Ryttnäset och slutar en bit söder om området. Den västra utgörs av en enklare körväg över åkermarker och ansluter till asfalterad väg vid Habborsbacken. Den s.k. enklare körvägen är ett traktorspår över åkermark.

Den östra utgör en "något mer traditionell grusväg", Men den första delen av den vägen, från avtagsvägen mot Axelsbo sett, är enklare än traditionell grusväg och klassas nog mer som obunden väg. Vägen fortsätter genom det tidigare fabriksområdet som är klassat som riskområde då enligt uppgift marken är kontaminerad sedan området använts för dynamitfabriken "Smällååv".

Vid den plats där vägen nu slutar fanns tidigare förråd till fabriken men området är igenvuxet med buskage strax innan Ryttnäset.

Området Ryttnäset utgörs av erosionsbenägen jordart, enligt Avesta översiktsplan 2040 och kan väl knappast anses som lämplig för bebyggelse.

Jag har bifogat två dokument med utdrag och kommentarer sammanfattningar med kommentarer dels från dokumentet Vårt framtida Avesta Översiktsplan 2040 samt från dokumentet Hållbarhetsbedömning,,, av Avestas Översiktsplan.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Stora delar av kommunens yta utgörs av erosionsbenägen mark då jordarten silt är mycket vanligt förekommande i kommunen. Detta gäller bland annat runt såväl Avesta som Krylbo och där kan byggnation ändå ske, även om det kräver mer utredning och kan kräva åtgärder vid grundläggning.

S 36. Privatperson 2

Yttrande

Trots att tung trafik genom Horndal kan vara jobbig är riksvägen en livsnerv för samhället, utan den tror jag att viktig service såsom bensinmacken, restaurangen och ICA får det betydligt tuffare att överleva.

Jag tycker inte att kommunen ska driva frågan om förbifart Horndal och att det ska tas bort ur ÖP.

Bemötande/Beaktande

Studier som gjorts i ämnet har inte påvisat några större effekter på orters serviceutbud när nationella eller regionala vägar flyttas så att de går utanför orter, bland annat har dåvarande Vägverket genomfört sådana studier som finns att läsa i rapporter.

Kommunen anser att fördelarna med minskade trafikfaror, inte minst för skolbarn, samt minskade störningar, till exempel trafikbuller, väger tungt i avvägningar kring denna fråga och förordar en förbifart.

S 37. Privatperson 3 & 4

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Vi vill lämna synpunkter till översiktsplan 2040, främst Ryttnäset som finns vid sjön Nävden.</p> <p>Ni skriver själva relevant fakta och kloka synpunkter i översiktsplanen. Vi hoppas att ni alla läser den och tar till er det som står där.</p> <p>Vi citerar:</p> <p>” Den södra halvan av området (Nävden, min kommentar) är extra värdefull då det här finns en mängd uddar och vikar och några mindre öar som ger sjön en vindlande strandkontur här. Området är till stor del uppodlat och skog växer bara på öarna samt som en strandskog inklämd mellan åkrarna och sjön.</p> <p>...</p> <p>Strandskogsbården är värdefull för områdets växt- och djurliv där åtskilliga fågelarter finner lämpliga häcknings- och provianteringsplatser i de skyddade vikarna, i strandvegetationen och vid Stora Saxen, som är ett fågelrikt våtmarksområde kring en liten vattenspegel väster om Nävden.</p> <p>Ställningstagande</p> <p>Den värdefulla södra halvan av området, som bland annat är utpekad i naturvårdsprogrammet, ska särskilt värnas i fråga om bevarande av landskapsbild, sjönära odlingslandskap och höga naturvärden, som bland annat utgörs av strandvegetationen.”</p> <p>...</p> <p>Riksintressen, LIS och andra värden</p> <p>...</p> <p>Nävdens sjönära odlingslandskap är utpekad i länets naturvårdsprogram.</p> <p>Områden kring bebyggelse vid Sör Nävde, Norr Nävde och Knutsbo har utpekad höga kulturhistoriska värden. Sjön Nävden har ekologiskt status Otillfredsställande och kemisk status Uppnår ej god.”</p> <p>Fler citat:</p> <p>...</p> <p>”Området (Ryttnäset, min kommentar) består huvudsakligen av betad mark som sedan omges av en skogsbård som följer hela uddens strandlinje. Denna strandskogsbård har stort inslag av björk och klibbal och är värdefullt för områdets fauna och flora. Åtskilliga fågelarter finner lämpliga häcknings- och provianteringsplatser i de skyddade vikarna och dess strandvegetation.</p> <p>Skogen i området sköts idag som friluftskog med naturvärden enligt kommunens skogsskötselplan och den öppna marken på Ryttnäset betas ända ut på de lövskogklädda stränderna. Betet är en förutsättning för att</p>	<p>Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.</p>

bevara det vackra öppna och, för dessa breddgrader, lite säregna landskapet.”

Detta område är väldigt speciellt naturvärdesmässigt och vi vet från tiden en av oss arbetade på dåvarande skogshögskolan i Garpenberg att forskare gjorde undersökningar och följde olika delar just för att sjön Nävden var intressant. Det är inte så många platser som har betesdjur ner till sjön på detta sätt som sker på fler ställen runt sjön. Just själva Ryttnäset är ju till största delen använt som betesmark, vilket möjliggjort den fina miljö som nu finns. Ni skriver själva att betet är en förutsättning för den intressanta miljön och med bebyggelse så kommer marken inte längre att betas. Vi har själva upplevt de fina miljöerna och vet att det finns fina växter och djur, inte minst ett rikt fågelliv. Andra kan nog nämna arter bättre än vad vi kan, men det brukar finnas både rördrom, häger och ibland även fiskgjusar på halvön.

Marken på Ryttnäset har under flera generationer hört till och brukats av Habborsbacken. I mer än 50 år har marken arrenderats av nuvarande ägare. Nu står familjen inför ett generationsskifte och om Ryttnäset skulle undantas från gårdens försörjning så minskar drastiskt möjligheterna till djurhållning motsvarande idag. Dels så försvinner direkt en stor del av betesmarken och även åkermark som används till foderframställning. Dessutom föds oro över hur lantbruket i övrigt skulle påverkas av närliggande grannar. Vi vet att det är ”lätt” för kommande fastighetsägare att bli störda av omkringliggande verksamhet. Dels har vi varit med om det själva och dels hört det från andra lantbrukare. En generationsväxling av lantbruk görs verkligen inte lättvindigt då det är mycket ekonomi och livsval som ska tas ställning till. Det behövs inte någon ytterligare osäkerhetsfaktor som en LIS skulle innebära. Ett fungerande lantbruk kräver långsiktighet och förutsägbarhet.

I samhället i stort så börjar man ju numer se över Sveriges egna försörjningsgrad på jordbruksprodukter och det är av största vikt att vi gör allt för att behålla de jordbruk som finns.

Vi citerar ÖP igen:

” Generella ställningstaganden

Brukningens värde jordbruksmark ska i grunden inte bebyggas, eller på annat sätt tas i anspråk. I miljöbalken anges att brukningens värde jordbruksmark endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

På landsbygden i Avesta ska det vara fråga om anläggande av mycket samhällsviktiga funktioner, eller tillskapande av ett större antal arbetsplatser, för att brukningens värde

jordbruksmark ska få tas i anspråk. Om jordbruksmark som berörs är att se som brukningsvärd bedöms i varje enskilt fall. En inventering av jordbruksmark i kommunen skulle kunna ge stöd i detta.”

I nuläget kan vi inte se att bostadsbyggande på Ryttnäset uppfyller kravet för att vara en mycket viktig samhällsfunktion. I och med detta så anser vi att möjligheten att bygga på Ryttnäsets åkermark vara ringa/obefintliga. Ni skriver också att nya verksamheter och bostäder inte får inverka negativt på befintliga jordbruksverksamheter! Tilläggas till detta kan att det i nuläget inte finns infrastruktur (t.ex. tillfredsställande avlopp) i området.

Vi hoppas att ni överväger kommande beslut noga och ser fram emot att ni tar bort Ryttnäset från LIS-tankarna.

S 38. Privatperson 5

Yttrande

Jag anser att förbifarten genom Horndal bör byggas, samhället har redan begränsad service och mycket mer kan inte dö. Den tunga trafiken genom samhället och inte minst gruvtrafiken från Garpenberg är plågsam.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser också att fördelarna med en förbifart väger tungt i detta och förordar en sådan.

S 39. Privatperson 6

Yttrande

Jag fastnar för formuleringen i "Utvecklingsstrategier" ...ortstruktur med goda förutsättningar för ett bra vardagsliv för alla!

Jag vill att Brogårdsbron lagas NU och att södra biten av rv 68 underhålls.

Jag vill att vägunderhållet i ytterområdena (på gränsen till Gästrikland som diskuterades på mötet) åtgärdas skyndsamt så att folk kan bo kvar.

Dessutom, när försvaret frågar efter/ behöver tillgång till livsmedelsförråd är det sannolikt nödvändigt att kunna ta sig fram på alla olika vägar!

Bemötande/Beaktande

Arbete för renovering av Brogårdsbron pågår. Det arbetet har är dock inget som styrs av översiktsplanen.

Kommunen har ingen rådighet över Trafikverkets vägar utan ansvaret för skötsel och underhåll ligger hos dem. Det kommunen kan göra är att påtala bristande underhåll av mer omfattande karaktär vid de regelbundna möten som finns mellan Trafikverket och kommunen. Men Trafikverket är de som ansvarar och tar beslut efter sina planer.

S 40. Privatperson 7

Yttrande

Vi i Horndal har inget problem med den tunga trafiken! Tvärtom! Vi ser det som en livsnerv för byn som Avesta kommun vill kapa.

En nerv kapades redan för knappt ett år sedan då i princip all persontrafik med tåg togs bort.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser att fördelarna med minskade trafikfaror, inte minst för skolbarn, samt minskade störningar, till exempel trafikbuller, väger tungt i avvägningar kring denna fråga och förordar en förbifart.

Utbudet av tågtrafik är i detta fall något som beslutas av de olika regioner som ingår i Tåg i Bergslagen. Avesta kommun

Är det så att kommunen vill isolera och Horndal ytterligare?

anser att persontrafiken mellan Avesta/Krylbo och Gävle är mycket viktig, vilket också framgår i översiktsplanen.

S 41. Privatperson 8

Yttrande

Angående: Behov att inkludera hantering av korttidsreglering i Dalälven nedströms Näs kraftstation i översiktsplanen

Jag vill uppmärksamma kommunen på de betydande effekter som korttidsregleringen av vattenflödet i Dalälven, nedströms Näs kraftstation, har på både djurliv, boendemiljö och turism i området. Snabba och frekventa förändringar i vattennivån påverkar strandzoner, lekplatser för fisk, fågelliv, insekter samt möjligheten till trygg och trivsam vistelse vid älven.

I Avestaområdet – särskilt nedströms Näs kraftstation – är problemen påtagliga. När vattennivån sänks snabbt efter elproduktion torrläggs grunda strandområden. Fiskyngel och groddjur blir instängda i små pölar som sedan torkar ut, vilket orsakar stor dödlighet bland arter som gädda, abborre och groda. Den bifogade bilden är bara en av många som visar ett tydligt exempel på detta: döda, strandade fiskar som inte hunnit ta sig till djupare vatten(i närheten av Hovnäs maj 2025).

Utöver djurlivet påverkas även växtligheten negativt. Strandnära växtarter, som är viktiga för biologisk mångfald och för att stabilisera erosionskänsliga älvkanter, hinner inte etablera sig. Detta leder till att även fåglar som är beroende av tät strandvegetation för häckning. Dessutom förlorar älven sin attraktivitet för rekreation och turism när vattennivåerna snabbt varierar, och stränderna blir svåra och otrevliga att vistas vid.

I Avesta kommuns översiktsplan framhålls Dalälvens värde som rekreationsområde och dess betydelse för biologisk mångfald. För att leva upp till dessa mål är det av största vikt att kommunen också driver på för en bättre reglering av vattennivåerna, i dialog med berörda myndigheter och kraftbolag.

Jag föreslår att kommunen:

1. Utreder effekterna av dagens korttidsreglering nedströms Näs.
2. Tydligt tar ställning i översiktsplan eller andra strategiska dokument för att påverka framtida reglering.
3. Initierar eller intensifierar samarbete med länsstyrelsen, kraftbolag och andra kommuner längs Dalälven för en långsiktigt hållbar vattenförvaltning.

Bemötande/Beaktande

Korttidsreglering av vattenflödet i Dalälven är inte en kommunal fråga och det är gällande miljö tillstånd som styr. Kommunen delar dock uppfattningen att korttidsregleringen behöver ses över och stöttar detta, i den mån det går, vid påtryckningar mot ansvariga vattenkraftbolag och i dialoger med länsstyrelsen.

Översiktsplanen kompletteras med ett ställningstagande i denna fråga.

Avesta kommun försöker att bidra till en ökad dialog i frågan, men det finns inget som kan tvinga fram dialog.

S 42. Privatperson 9

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
Bänkar i centrala Avesta.	Synpunkter om bänkar, övergångsställen och fler soptunnor är för detaljerade frågor för att hanteras i en översiktsplan.
Övergångsställen i centrala Avesta.	Översiktsplanen tar tydlig ställning för vikten av en väl fungerande kollektivtrafik och det är också en tydlig målbild. Översiktsplanen kan dock inte styra att så faktiskt sker.
Fler soptunnor.	Sociala aspekter har vägts in i översiktsplanens olika förslag till mark- och vattenanvändning, till exempel föreslås fler områden för naturvistelse och friluftsliv samtidigt som alla befintliga områden för detta lyfts fram.
Goda möjligheter att pendla kollektivt.	
Sociala aspekten - avsätta mark.	

S 43. Privatperson 10

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
Har sett i översiktsplan att det tänks bygga en förbifart runt Horndal för att minska trafiken. Jag och många andra horndalsbor tycker inte att detta är en bra idé då förbipasserande trafik gynnar Horndal väldigt mycket och risk för att det kommer gå dåligare för både affärer och pizzerior är stor. Det finns stor risk att samhället kommer att dö ut om det görs en förbifart.	Kommunen förordar en förbifart, men om så ska ske eller inte är något som beslutas av Trafikverket då det är en statlig väg. Studier som gjorts i ämnet har inte påvisat några större effekter på orters serviceutbud när nationella eller regionala vägar flyttas så att de går utanför orter, bland annat har dåvarande Vägverket genomfört sådana studier som finns att läsa i rapporter. Kommunen anser att fördelarna med minskade trafikfaror, inte minst för skolbarn, samt minskade störningar, till exempel trafikbuller, väger tungt i avvägningar kring denna fråga och förordar en förbifart.

S 44. Privatperson 11

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
Barn är betydligt mer utsatta i trafiken jämfört med vuxna. Då vi har skolplikt så kommer Avestas barn att tillbringa stor tid på och omkring våra skolor. Det är vårt uppdrag att se till att barnens väg till och från skolan ska vara säker. I dagsläget finns det flera skolor med mycket trafik just utanför skolområdet. Vissa föräldrar upplever det som så pass osäkert att de väljer att ta bilen och skjutsa barnen till skolan, även om det är gång- och cykelavstånd till skolan. Det bidrar förstas till att skapa den mer osäkra miljön, men gör också att vi får en sämre luftkvalitet med avgaser och partiklar får däck och asfalt, vilket förstas också påverkar barnen negativt, då de är mer känsliga för luftföroreningar. Jag förslår därför att översiktsplanen ska innehålla en målsättning för att skapa bilfria zoner runt skolorna, både för barnens och miljöns skull.	Kommunen anser att trafiksäkerheten alltid ska vara hög både vid skolor och utmed gång- och cykelstråk som används som skolvägar. Att inför bilfria zoner anses inte vara en lämplig åtgärd i nuläget. Dialog med föräldrar behöver fortsätta då skjutsning av barn med bil till skola på många platser är den absolut dominerande andelen av trafiken.

S 45. Privatperson 12

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Jag tror/tycker att förslaget "förbifart Horndal" är ett dåligt förslag.</p> <p>Det är ändå lastbilar och bilar som stannar för att äta och handla i ICA butiken.</p> <p>Jag tror inte att en förbifart gynnar Horndals fåtal affärer/matställen. Snarare tvärtom.</p>	<p>Studier som gjorts i ämnet har inte påvisat några större effekter på orters serviceutbud när nationella eller regionala vägar flyttas så att de går utanför orter, bland annat har dåvarande Vägverket genomfört sådana studier som finns att läsa i rapporter.</p> <p>Kommunen anser att fördelarna med minskade trafikfaror, inte minst för skolbarn, samt minskade störningar, till exempel trafikbuller, väger tungt i avvägningar kring denna fråga och förordar en förbifart.</p>

S 46. Privatperson 13

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Är helt emot byggnationer på Ryttnäset. Hoppas verkligen att ni får in många synpunkter på att detta är helt sjukt.</p>	<p>Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.</p>

S 47. Privatperson 14

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Angående kommunens planer gällande Ryttnäset vid sjön Nävden.</p> <p>Landskapet och naturen kring Nävden behöver bevaras. Inte bara för oss som bor här utan även för friluftslivet.</p> <p>Min familj har bott intill Nävden i flera generationer och jag hoppas att det kommer fortsätta så. Jag skulle beskriva miljön här som lugnt och ostört, det kan bli helt tyst och mörkt. Detta tycker jag är viktiga kvaliteter att bevara. Dessa kvaliteter var faktiskt en av anledningarna som gjorde att jag, efter ha bott på andra orter under flera år, till slut bestämde mig för att flytta tillbaka till min hembygd. Självklart var även det fantastiska landskapet kring Nävden också en av anledningarna.</p> <p>Jag vill självklart att Avesta och dess landsbygd ska utvecklas men att bygga på Ryttnäset anser jag vara fel väg att gå. Varför störa denna miljö som beskrivs vara unik för dessa breddgrader? Då jag även värdesätter tystnaden och lugnet ser jag att det kan finnas en risk att dessa kvaliteter hotas.</p> <p>Vad ligger egentligen mest i allmännyttans intresse? Är det att kommunen bygger sjönära och attraktiva bostäder inom strandskyddat område eller är det ett rikt friluftsliv i en unik miljö?</p>	<p>Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.</p>

S 48. Privatperson 15

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>I övergripande mål för Avesta skriver ni att "Avesta ska vara hållbar och en klimatsmart kommun". Hur går det ihop med</p>	<p>Avesta kommun arbetar mycket för att bebyggelse inte ska breda ut sig i onödan, till exempel genom förtätningar inom</p>

att mark som brukas ska ev kunna bebyggas? Hållbarhet uppnår ni när djur och natur får vara ifred utan mänsklig påverkan. Miljö och hälsoskydd har tidigare förstört mark där bla fiskgjusen häckade. Även fin odlingsmark vid Månsbo har förstörts och bebyggts.

Ska även de få förstöra Ryttnäset? Att marken där är fin beror på att den brukas. Klimatsmart kan jag inte säga att det är att ens tänka på bebyggelse där. Ny infrastruktur måste byggas och redan tidigare är det konstaterat att marken vid smällav är förorenad från krutfabriken och rycktes finns att närmare 1ton avfall dumpades i viken mot Axelsbo. Någon säkert ligger stilla i sediment så länge det är orört.

Avesta kommun tycks inte främja jordbruket med lokalt producerad föda. Något som många ortsbor uppskattar.

Nej Avesta kommun, tänk ett par steg till innan ni klubbar igenom nya översiktsplanen.

tätbebyggda områden före utbredning i utkanter. Men det är oundvikligt att ny exploatering ofta påverkar växt- och djurliv. När det gäller ianspråktagande av jordbruksmark finns lagkrav som måste uppfyllas för att det ska kunna ske.

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Avesta kommun ser absolut jordbruk och lokalt producerad mat som viktig fråga, både utifrån ett näringsperspektiv och när det gäller livsmedelsförsörjning. Även bevarandet av öppna landskap i våra kulturmiljöer är en mycket viktig aspekt. Det kan dock finnas andra allmänna intressen av vikt som ibland väger tyngre på några platser.

S 49. Privatperson 16 & 17

Yttrande

Våra åsikter angående en eventuell exploatering av Ryttnäset vid sjön Nävden:

Ryttnäset har en stor biologisk mångfald som är av stor vikt att behålla orört.

Sjön Nävden är en relativt liten sjö och har mycket orörd natur, stort fågelliv och rikt fiskebestånd.

Ryttnäset som ett LIS område kommer att bli en stor negativ belastning på denna vackra sjö. Båt och vattenskottrarna kommer att öka markant och därav blir det en stor negativ påverkan enligt ovan nämnda egenskaper för sjön och dess närhet.

Tystnad och mörker är en bristvara i dagen samhälle, enligt ett inslag i SVT nyhetsprogram så letar storstadsbefolkningen efter områden där tystnad och mörker råder, alltså en bristvara som vi har här vid sjön och som vi ska vara rädda om, en ev etablering på Ryttnäset kommer att ge stora negativa följder.

Vi har uthyrning av en stuga på gården, med turister mest från Stockholmsområdet samt tyska och holländska fisketurister, dem är väldigt imponerade av det lugn och mörker som råder på och omkring sjön och är återkommande gäster.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 50. Privatperson 18 & 19

Yttrande

Synpunkter ang översiktsplan Avesta : Ryttnäset.

Vi har två fastigheter med mark mot Axelsboviken, dvs samma vik som Ryttnäsets östra sida.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Till att börja med så är vi negativt inställda till att Ryttnäset skall bli ett LIS område samt att det skall finnas möjligheter för bostäder där.

Några anledningar:

- Svårtillgängligt och rent utav farligt: För att kunna köra med fordon till Ryttnäset, anlägga vatten, avlopp samt elanslutningar måste man antingen anlägga på privat mark (där mark ägare är negativa till detta) alternativt på kommunens egna mark men då måste man passera området för "smällåv" där marken kraftigt förorenad sedan tiden då sprängämnesfabriken låg på platsen. Länsstyrelsen har bedömt området till riskklass 2 vilket är det högsta i Dalarna för förorenad mark i denna kategori. " Flertalet kemikalier som använts har mycket hög farlighet, föroreningsnivån i marken bedöms som mycket stor"

Man får/kan alltså inte gräva i marken som ligger närmast intill Ryttnäset utan att först sanera hela det intill liggande området vilket skulle kosta enorma pengar ifrån skattebetalarna. (bla Vattenfall ville gräva ner elledningar där men fick inte)

I Axelsboviken vet man enligt Länsstyrelsen att här har sprängämnesfabriken dumpat minst 800kg odugligt sprängämne år 1943, vilket också gör Ryttnäset till en olämplig plats att bygga bostäder på.

Desto fler människor som bor i närområdet desto större risk att större läckage ifrån det som dumpats uppstår då fler människor kommer att vistas på sjön i Axelsbovikens västra sida där avfallet har dumpats .Även risken för att det förorenade området samt det som dumpats i sjön kommer att påverka hälsan hos ett större antal människor föreligger om fler människor bor i närområdet.

- Biotop för den vitryggiga hackspetten.

Ryttnäset har ju utsetts som en biotop för den akut utrotningshotade vitryggad hackspett.

- Åkermark, visst är det så att många "privata" fått nej till att bygga på åkermark. Det står ju tydligt att det inte gäller när Avesta kommun själva skall bygga, men borde det inte gälla kommunen i första hand egentligen?

Idag betas marken och betydligt fler växter och djur finns samt lever ostört där i större utsträckning än på många andra betes/åker marker.

- Friluftsområde: Kommunen köpte ju in marken/Ryttnäset på 80-talet för att det skulle bli ett fritidsområde , om jag minns rätt så gick planerna i stöpet då pga att Länsstyrelsen sa nej pga bla djur/växt livet som var unikt där och oavsett vilka anledningar de sa nej till då borde vara detsamma idag.

Oavsett anledning till det ännu inte blivit ett fritidsområde där så kan ju knappast bostäder vara bättre som bara kommer ett fåtal personer till glädje.

Skall skattebetalarnas pengar användas för att göra något på Ryttnäset så borde de iaf inte vara bostäder utan isf till ett fritidsområde som kan komma alla Avestas invånare till glädje.

Vill man ha ett LIS område vid Nävden så finns bättre områden, tex på södra och östra sidan av Axelsbo viken samt i källviken södra och västra sida.

Här finns redan bostäder, el, vatten och avlopp nära, de åkrar som finns är små och används inte för några djur då de ger för dåligt med foder. Skogen som tidigare fanns ovanför husen i Axelsboviken är nyligen avverkad. Här skulle inte växt och djurliv alls påverkas på samma negativa sätt som på Ryttnäset då människor redan bor här och övriga förutsättningar redan är sämre.

S 51. Privatperson 20

Yttrande

Bemötande/Beaktande

GÄLLANDE BY OCH NÄS BRUK

Synpunkter specifikt gällande hållbara kommunikationer för By och Näs bruk

I dokumentet står allmänt att "hållbara trafikslag för kollektivt resande samt cykel och gång" skall prioriteras. Det står också om de nationella målen som är relevanta för översiktsplanen och de är bland annat att: "Öka tillgängligheten för hälsofrämjande miljöer och aktiviteter" "/.../ främja människors möjlighet till att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet." "/.../ naturen skall var tillgänglig för alla." "/.../ att förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel ska förbättras". Vidare att "minska hälsoklyftorna" och att "öka tillgängligheten till hälsofrämjande miljöer och aktiviteter."

På grund av det fokus som ligger på dessa frågor och önskemål som även kommit fram från kommuninvånare i tidigare samråd och enkäter skulle jag gärna se ett tillägg på sidan 22 under kommunikationer

Utveckla förbindelse för gång-och cykel mellan Näs och By.

Utveckla förbindelse för gång och cykel mellan By och Horndal.

Att en gång- och cykelbana och ridväg dras hela vägen mellan By skola och Näs/Falkudden camping skulle bidra mycket till att binda samma Näs med By och även ge större tillgänglighet till verksamheter längs vägen, till exempel By hembygdsgård. (Som det är idag är det främst bilburna som besöker By hembygdsgård.) Att det endast finns bilväg

Översiktsplanen kompletteras med ställningstagande om att förbättrade förutsättningar för gång- och cykeltrafik mellan Näs och By är viktigt. Men åtgärder för detta, oavsett vem som ansvarar för frågan på en plats, alltid behöver genomgå samhällsekonomisk värdering där samhällsnyttor ställs mot samhällskostnader.

mellan Näs och By gör promenaden och cykelturen mellan dessa områden osäker. Den relativt nya gång- och cykelbanan (förverkligad med hjälp av lokala krafter) går nu från skolan/HIPgården i By fram till macken i By. Denna nya gång- och cykelbana har bidragit till mycket bra och en stark önskan vore att den drogs hela vägen fram till Näs och Falkudden camping. Här finns dock problem med privat tomtmark som borde gå att lösa. Gång- och cykelbanor är en miljöfråga, en social fråga, en ekonomisk fråga och en jämlikhetsfråga. En starkare koppling mellan dessa områden (inte bara via bil) skulle vara bra för turistnäring och småföretagande och framförallt göra vägen säker för barn och de som inte har bil. Går det att titta på lösningar runt tomtmark? Dra en gång-cykelväg/stig längs Bysjön? Eller i skogen?

Vi saknar också helt kollektivtrafik på helgerna i By.

"Förstärk de regionala sambanden och sammankoppla centralorten och serviceorterna längs prioriterade kommunikationsstråk. Prioritera hållbara trafikslag för kollektivt resande samt cykel och gång."

Synpunkter gällande område NBB2 i By

Område NBB2 som det är inritat på kartan på sidan 45 ligger till stor del över fornlämning, resten ligger över odlings- och betesmark. Här borde kommunen (med hjälp av Länsstyrelsen) istället ta hand om fornlämningen och restaurera och utbilda om den värdefulla kulturhistoriska miljön. Även värna den odlings- och betesmark som finns.

ALLMÄNT

Jag saknar visioner om matberedskap. Något om vad kommunen kan göra för att främja små matproducenter. Vad kan kommunen göra för att värna små lokala matproducenter och för att maten också kan säljas lokalt? Matsuveränitet och matresiliens är begrepp som blivit mer aktuella i tider av klimatkris och krig i vår omvärld. Dessa begrepp saknas helt i översiktsplanen. Begreppet "hållbarhet" och "hållbart" genomsyrar översiktsplanen men jag saknar maten. Småskaligt jordbruk. En kommun kan göra mycket för folkbildning i småskaligt jordbruk och folkbildning i matberedskap. Hur kan kommunen bidra till agroekologi och civil beredskap i form av lokal matproduktion?

Det står om "omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer" men det står ingenting om offentligt finansierad konst och 1%-regeln. Det saknas helt.

Översiktsplanen anger att väl fungerande kollektivtrafik är en målbild. Att rent praktiskt åstadkomma detta kan dock inte översiktsplanen lösa.

Kommunen anser att området NBB2 är möjligt för komplettering med bostäder och blir därför kvar.

Matberedskap är inte direkt en fråga för översiktsplanen, men den kompletteras med att kommunen framhåller mål kring livsmedelsförsörjning och hantering av jordbruksmark som viktiga.

Översiktsplanen är utformad för att oftast värna jordbruk mot andra intressen i avvägningar. Men ibland finns andra allmänna intressen som väger tyngre på en specifik plats.

Konst kan på många platser vara en viktig del i omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer. Det finns även annat som kan vara det och allt behöver inte stå i översiktsplanen för att vara viktigt. Om allt av vikt skulle skrivas med i en översiktsplan bara för att visa på vikten blir omfattningen alldeles för stor.

S 52. Privatperson 21

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Hej önskvärt med cykelväg från Horndal till Fors det går att ta sig vidare på mindre vägar in mot Avesta.</p> <p>Det vore kanske bra med gång och cykel partier i Hede, By o Näs så som dom gjort i norra dalarna så vägarna blir smalare med fartdämpande åtgärder.</p> <p>Det går ruskigt fort genom byarna nattetid så är det inte ovanligt med farter över 100 då är det iallafall genom Hede när man går sista turen med hunden.</p>	<p>Att kommunen ser cykelväg mellan Horndal och Fors som viktigt läggs till i översiktsplanen.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med ställningstaganden om att förbättrade förutsättningar för gång- och cykeltrafik i dessa områden är önskvärt, men att åtgärder för detta, oavsett vem som ansvarar för det, alltid behöver genomgå samhällsekonomisk värdering där samhällsnyttor ställs mot samhällskostnader.</p>

S 53. Privatperson 22

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Tror det vore bra för Horndal med en förbifart, tror inte samhället skulle dö ut. Då inte många med tung trafik stannar i Horndal, Tänker på skolan där, många kör för fort där gäller inte bara tung trafik, väntar bara att nått allvarligt ska ske där. Förbifarten tycker jag då endast ska gälla för tung trafik, inga andra ska få åka där, då blir det trafik genom Horndal ändå.</p>	<p>Kommunen anser också att fördelarna med en förbifart väger tungt i detta och förordar en sådan.</p>

S 54. Privatperson 23

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>(Tack för bra möte i Solbacka!)</p> <p>Gick mest dit för att lyssna om STRANDSKYDD, fick uppfattningen att den ska vara ungefär som nu, - restriktiv.</p> <p>Jag tycker det är viktig att det rörliga friluftslivet kan finna orörda stränder, både i mer "bebyggda" sjöar och mer sjöar "ute i skogen".</p> <p>En familjs "byggdrömmar" är kanske många människors förlust av platser man gärna besöker. Låt <u>alla</u> få uppleva dom! Även långt ute i skogen.</p>	<p>Strandskyddet är reglerat i lag och så även de särskilda skäl som finns för att kunna ge strandskyddsdispenser eller upphäva strandskydd i detaljplan.</p> <p>I översiktsplanen har LIS-områden, som möjliggörs i aktuell strandskyddslagstiftning, pekats ut.</p>

S 55. Privatperson 24

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Synpunkter på området HF1 i Horndal för friluftsliv och motion väster om Horndal.</p> <p>Ni skriver i ert förslag till översiktsplan: "Det område som finns för olika former av friluftsliv och motion väster om sjön Lumsen ska värnas och ges möjlighet till utveckling. område HF1"</p> <p>Det markerade området på kartan är alldeles för litet. Det täcker inte ens in elljusspåret som finns nu.</p> <p>Det område som nu används för friluftsliv och motion och där det finns en orienteringskarta, elljusspår och där längre skidspår dras på vintern, sträcker sig från sjön Lumsen och</p>	<p>Området HF1 utökas i kartan så att det stämmer bättre med de delar av området för friluftsliv som ligger inom det avgränsade området för Horndal som ort.</p>

västerut upp till Konsjön. I söder från Garpenbergsvägen och mot norr till Lönmora.

Det är för Horndalsborna ytterst viktigt att det området, HF1, utökas och värnas i översiktsplanen för friluftsliv och motion i framtiden.

Se ungefärligt nuvarande område som nyttjas för friluftsliv och motion av Horndalsborna.

S 56. Privatperson 24

Yttrande

Jag vill framföra synpunkter på översiktsplanen angående LIS-området 25 Ryttnäset. Jag brukar vara en stor del av sommaren i Knutnäs på andra sidan Nävden, och det är ett veritabelt paradiset. Hela området runt Nävden är en orörd natur som erbjuder livsmiljöer för många arter och är samtidigt en källa till återhämtning och välbefinnande för oss människor. I en tid där stora delar av vår omgivning präglas av exploatering, buller och artificiellt ljus är det särskilt viktigt att kommunen tar ansvar för att skydda de kvarvarande områden som ännu inte påverkats nämnvärt av mänsklig aktivitet.

Tystnaden är ett kultur- och naturvärde som blir allt mer sällsynt. Forskning visar att stillhet och avsaknad av buller är avgörande för människors psykiska och fysiska hälsa. Det bör därför vara en prioriterad fråga att inte bygga eller planera ny infrastruktur som skapar störningar i områden som i dag präglas av tystnad och lugn.

Jag vill också peka på vikten av mörka nätter – inte bara för djurens naturliga rytmer, utan också för människors hälsa och möjlighet att uppleva stjärnhimlen och natten som den är tänkt att vara. Ljuskontaminering sprider sig snabbt och påverkar både ekosystem och vårt inre lugn. Därför bör kommunen arbeta aktivt för att minska onödig belysning och utforma framtida bebyggelse och infrastruktur med respekt för mörkret.

Sammanfattningsvis uppmanar jag Avesta kommun att i översiktsplanen att prioritera skyddet av tyst natur, mörka nätter och det biologiska mångfaldsvärde ett område som Ryttnäset representerar. Att exploatera detta riskerar att för alltid förstöra ovärderliga resurser för nuvarande och framtida generationer.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 57. Privatperson 26

Yttrande

Nedan följer kommentarer och synpunkter enligt rätten till samråd för Översiktsplan 2024, Avesta kommun.

- 7.3.3 Planförslagets konsekvenser, sida 53 stycke 6 och 7.

Bemötande/Beaktande

- ”Planförslaget bör ha ett mer uttalat barnperspektiv. Exempelvis skulle planförslaget kunna förtydliga att vid alla åtgärder som rör barn och unga ska deras bästa prioriteras och vara vägledande. När kommunen planerar för framtida samhällsservice och för livsmiljöer i stort behöver barn och ungas perspektiv alltid beaktas i tidigt skede. För att medborgarna i en kommun ska känna sig delaktiga och inkluderade i hur sin kommun utformas är det viktigt att man i planarbetet får med sig medborgarnas perspektiv. En tidig medborgardialog kring översiktsplanen genomfördes under 2022–2023. Syftet var att medborgare, politiker och tjänstepersoner samt övriga aktörer aktivt skulle engageras och tycka till om översiktsplanen. Den tidiga dialogen har legat till grund för översiktsplanen vilket bedöms som positivt.”

Kommentar: Som nämns av WSP ska alltid ett barnrättsperspektiv genomsyra beslut och åtgärder som rör barn. Detta gäller alla beslut som tas av offentlig verksamhet och är förtydligt då barnkonventionen blev lag 200101. Det är således inget en offentlig verksamhet kan hoppa över. För att veta om beslutet som ska tas rör barn ska en prövning av barnets bästa göras (även kallad Barnkonsekvensanalys). I denna översiktsplan saknas en sådan konsekvensanalys. Det nämns även att en medborgardialog kring översiktsplanen genomfördes under 2022-2023. Denna dialog ska även innefatta barns delaktighet genom insamling av deras åsikter kring frågor som rör kommunens utveckling. Detta i enlighet med både artikel 3 och artikel 12 i Barnkonventionen. Med medborgare räknas samtliga personer inom en kommun, region eller stat, även barn. Detta bör förtydligas och redovisas hur barns åsikter har samlats in i samband med framtagandet av översiktsplanen. Om barn åsikter ej finns med som underlag i denna planering bör ett arbete kring att inkludera barn i arbetet med översiktsplanen göras från och med nu och framåt. Barnen kan inkluderas i analysen som nu ska påbörjas under och efter samrådstitiden.

För stöd i hur denna konsekvensanalys ska göras:

Barnkonsekvensanalys | SKR

Prövning av barnets bästa - Prövning av barnets bästa

Detta följer av lag och behöver därmed inte stå som information i översiktsplanen för att gälla.

Prövning/bedömning om hur/om barn påverkas ska ske men detta behöver inte ske i särskild barnkonsekvensanalys.

Under den tidiga dialog som genomfördes åren 2022 och 2023 gjordes insatser för att involvera barn och unga och hur det skedde finns sammanfattat i en dialograpport för den tidiga dialogen.

Kommunen har fortsatt arbetat för att involvera barn även i samrådet och hur detta skett har sammanställts i en dialograpport för samrådet.

S 58. Privatperson 27

Yttrande

Förfart Horndal behövs inte.

Trafiken genom Horndal är en livsnerv för samhället och ökar underlaget för den service och butiker som finns i samhället. Horndal kommer att dö ut helt om vägen dras utanför.

Bemötande/Beaktande

Studier som gjorts i ämnet har inte påvisat några större effekter på orters serviceutbud när nationella eller regionala vägar flyttas så att de går utanför orter, bland annat har dåvarande Vägverket genomfört sådana studier som finns att läsa i rapporter.

Förbifart Horndal är därför helt onödigt! Se till på att satsa på ordentliga trafikåtgärder i samhället o då runt skolan så det är omöjligt att åka för fort. Trafikkameran bör sitta vid skolan o inte i infarten till samhället eller en extra vid skolan.

Kommunen anser att fördelarna med minskade trafikfaror, inte minst för skolbarn, samt minskade störningar, till exempel trafikbuller, väger tungt i avvägningar kring denna fråga och förordar en förbifart.

S 59. Privatperson 28 & 29

Yttrande

Rytnäset

Har tagit del av framtida plan för bostadsbyggande på Rytnäset i sjön Nävden och vill härmed protestera mot planen och framföra vår negativa inställning till framtida bostadsbyggande på Rytnäset!

Rytnäset är en vacker landtunga i sjön Nävden med ett rikt djurliv. Många olika sorters fåglar håller till här liksom rådjur och annat småvilt. Nävden med dess många vikar är en fin fiskesjö och fint rekreationsområde för besökande och boende i området.

Ett framtida bostadsbyggande på Rytnäset skulle göra för stort ingrepp i naturen och förstöra dagens fina natur och förstöra området med dess äldre kultur och bebyggelse.

Nävden är idag en fin sjö för fiske, rekreation och fritidsaktiviteter bara några kilometer från tätbebyggda områden som Skogsbo och Avesta. Ett framtida bostadsbyggande skulle försämra dagens lantliga miljö för de som vill besöka området samt förstöra för de som idag är bosatta nära sjön Nävden.

Med hänvisning till ovanstående punkter motsätter vi oss därför förslaget om bostadsbyggande på Rytnäset!

Bemötande/Beaktande

Rytnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 60. Privatperson 30

Yttrande

Man lyfter fram friluftsliv, naturvärden osv i planen. Även luddiga visioner om att vara en "klimatsmart" kommun. Att samtidigt säga sig värna naturen, människors välbefinnande, fastigheternas värde osv och att hugga ner skog till förmån för vindkraftverk går emot varandra. Vid sjön Rossens norra ände tronar stora vindkraftverk som helt förstört utsikten, horisontlinjen, naturen på plats, skogen, djurlivet med mera med mera. Det var ett ställe vi och andra ofta besökte för rekreation men som nu är ett ställe man flyr från. Bevitnade en Morkulla som var en hårsman från att klippas av bladen till ett av verken och ljudet var vidrigt fast vi stod en bra bit från dem. Infraljuden vet vi inte ens hur de påverkar människor och djur.

Planerna på att utöka vindkraft till Stormossen och även Skansen på Storbyskogen mot By går också det emot vad man målar upp som vision i översiktsplanen om att göra By

Bemötande/Beaktande

Avsnittet om vindkraft ändras inför granskningsskedet. Det innebär dock inte att kommunen säger nej till vindkraft generellt utan konstaterar att med det som redan byggs

med omnejd attraktivt att: "...friluftslivet ska bidra till landsbygdsutveckling, att skyddade naturområden ska ses som en resurs för friluftslivet och att friluftslivet ska bidra till att stärka folkhälsan..."

Det här med att kommunen inte använder sitt veto mot vindkraft går helt emot vad som står i planen: "...Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att främja människors möjlighet till att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet..."

"...att skyddade naturområden ska ses som en resurs för friluftslivet och att friluftslivet ska bidra till att stärka folkhälsan..." Vidare "...Området kring sjön Rossen utgör viktig funktion för natur- och friluftsliv som har företräde framför bebyggelseutveckling och strandskyddets syfte ska säkerställas..." Även By nämns i det här sammanhanget. Vid Rossen har man totalt förstört trivselen och naturen med vindkraftverken som står in vid den norra horisontlinjen och blinkar och låter. Skogen längs med Djuphällsvägen och vidare mot Byvalla (Mot det planerade Stormossen) är totalförstörd. Man tänker ju även göra samma sak med skogen ovanför Sävsen, enligt plan. Att förstöra naturvärden och samtidigt prata om att "stoppa klimatförändringar" och att vara "klimatsmart" vittnar om bottenlös okunskap och förakt mot befolkningen i kommunen.

Även vattennivån i Bysjön som styrs hårt av kraftverken både i Älvkarleby och uppströms är en katastrof för fisken och de boende runt vattnet och även färjan i Hovnäs som inte ens kan köras på grund av att vattennivån är för låg. Här måste det göras krafttag från alla håll när kraftverkens vinstmaximering går före naturvärden och transportfunktioner. Under branden i Wirsbo 2014 var färjan i Hovnäs den enda flyktväg som funnits om branden bara dragit lite mer österut.

och nu projekteras/miljöprövas inte bedöms finnas plats för särskilt mycket mer vindkraft inom Avesta kommun.

Kommunen delar uppfattningen att korttidsregleringen av vattenflödet i Dalälven behöver ses över och stöttar detta, i den mån det går, vid påtryckningar mot ansvariga vattenkraftbolag och i dialoger med länsstyrelsen.

S 61. Privatperson 31

Yttrande

När jag läser översiktsplanen reagerar jag starkt på att området Ryttnäset pekas ut som LISområde lämpligt för "ny bostadsbebyggelse i attraktivt läge" då området ingår i "länets naturvårdsprogram, nr 17 Nävden (klass II)." Samt ingår i "bevarandeprogram för odlingslandskapet". Dessutom ligger området precis bredvid den historiska (och tyvärr bortglömda) platsen "Smäll ååv". Att på denna plats anlägga bostäder är en olämpligt både ur kulturhistorisk och miljömässigt perspektiv, och att dessutom peka ut området som extra bra för för detta (genom att göra det till LIS område) är djupt oansvarigt i min mening. I nuvarande översiktsplan (rån 2007) är området beskrivet som viktigt för friluftslivet, och därmed lämpat som rekreativområde (med eventuell framtida bad och båtplats) vilket i min mening är mycket lämpligare än att anlägga bostäder där.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 62. Privatperson 32

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Jag kan inte hitta något om planer för seniorboende/marknära centrala bostäder i Fors.. Finns det inte med i planeringen för framtiden? Alltså boende för personer med nedsatt förflyttningsförmåga-trappfritt! Som ej är u behov av äldreboende för övrigt.. Svar önskas</p>	<p>En översiktsplan pekar ut områden för olika typer av mark- och vattenanvändningar, nya eller pågående. Att precisera olika former av till exempel handel eller bostäder är en för detaljerad fråga för översiktsplaner. Boende som en form av vård är en sektorsfråga för omsorgsförvaltningen att hantera. Byggnad av olika typer av bostäder, till exempel marknära bostäder, styrs inte av en översiktsplan utan kräver initiativ från en exploatör.</p>

S 63. Privatperson 33 & 34

<i>Yttrande</i>	<i>Bemötande/Beaktande</i>
<p>Det har kommit till vår kännedom att Ryttnäset ligger på förslag att bli ett LIS område, detta är vi kritiska till:</p> <p>* I dagsläget nyttjas området som jordbruksmark och betas av djur under sommarmånader. Det går emot sunt förnuft att, i dessa tider då vi behöver ha höjd krisberedskap, ta bort mark som används till matproduktion. Ska man kunna driva jordbruket i denna skala eller ev. utöka antalet djur så behövs denna areal. Då gården står inför ett ev. generationsskifte så behöver man tänka långsiktigt om man törs/kan investera. Tas denna areal bort så måste verksamheten kraftigt minskas och den blir svårare att driva i denna skala.</p> <p>* Sjön kring Ryttnäset används av Avestabor som, på relativt kort avstånd från stan, vill kunna komma ut i någorlunda orörd miljö för fiske och rekreation. Vid sjökanten på motsatt sida viken i Ryttnäset finns en båtuthyrning där en hel del ungdomar hyr båt och fiskar runt den orörda stranden kring området. Skulle det bli bostäder eller annan verksamhet där så kommer det inte bli samma sak då man inte vill/kan vara nära land eller gå iland vid bebyggelse.</p> <p>* Området har ett tämligen rikt fågelliv både på land och i strandkanter. Flera arter hittar sin trygghet i vassen runt näset samt i den täta skogsskärmen. Det pratas om att strandskyddet ska bevaras men, handen på hjärtat, vem kan tro att det inte kommer bli både bryggor nedtagning av träd för att ge utsikt till ev. hus. Detta gör naturligtvis att även djurlivet kommer påverkas, både på land och i vatten.</p> <p>* Vad jag förstår, så finns det i Avesta kommun, redan nu flertalet platser/områden som är förberedda för planering för bostäder. Det måste ju rimligen vara bättre att använda dessa och låta denna känsliga, sjönära plats nyttjas på det sätt som det görs idag.</p> <p>Dessa saker sammanslaget ger en tydlig indikation på att denna mark ska få vara orörd och utan bebyggelse även i fortsättningen.</p>	<p>Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.</p>

Tack för ordet, hoppas ni lyssnar! Vi är många som är engagerade i detta!

S 64. Privatperson 35

Yttrande

En allmän reflektion på att ta in Ryttnäset till LIS område i stadsplan för framtida bostadsområde.

Det är mycket prat om krishantering och om krisen kommer. Då måste väl mat och vatten komma i första hand. Då behöver jordbruksmark bevaras för kommande generationer.

Sett ur ett miljöperspektiv är Ryttnäset idag ej bebygg. Det är ett av de få ställen vid sjön Nävden som fortfarande är det.

Det odlas ekologiskt sedan ca 35 år och dessförinnan är det inte besprutat sedan 1960 talet. Dessutom finns det ett relativt rikt fågelliv i området.

Om området blir bebyggt försvinner betesmarken. Just nu betas området av ca 20 köttkor med kalvar. Om betet för dessa djur försvinner gör det att djuruppfödningen på gården troligen läggs ner då det inte blir lönsamt. Detta gör i sin tur att framtiden för gården blir osäker med framtida investeringar i djurstallar och d.yl.

Marken har sedan början på 70 talet arrenderats av mig. Dessförinnan av min far sedan början av 50 talet.

Det finns troligen inga möjligheter till annat arrende eller köp av mark.

Kommande generationer vill ta över gården men blir p.g.a. bebyggelse osäkra på framtidsmöjligheterna.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

S 65. Privatperson 36

Yttrande

Jag är en 15 årig kille som ofta är ute på sjön Nävden och fiskar med mina kompisar. Vi åker ut i båt från iläggningsplatsen mittemot Ryttnäset. Vi brukar fiska runt strandkanten vid Ryttnäset och går ofta iland för att grilla vid vindskyddet som står där.

På vintern kan man pimpla och ibland åka skridskor.

Jag har fått reda på att ni planerar att förbereda för att bygga bostäder där.

Det vore mycket tråkigt om ni bygger där då Ryttnäset och Nävden är den plats i Avesta som vi kan komma ut på för att fiska och ha en lugn stund i naturen på.

Bemötande/Beaktande

Ryttnäset tas bort som LIS-område i översiktsplanen.

Ett bostadsområde skulle förstöra lugnet och den fina naturen som är där. Det skulle ta bort känslan av natur.

S 66. Privatperson 37

Yttrande

Jag tycker det är suveränt med förslag på förbifart förbi Horndal och stärkande av tåg- och busstrafiken i samhället. Lastbilstrafiken till och från Boliden i Garpenberg behöver inte tråckla sig igenom centrum. Jag saknar tågen som gjorde det möjligt att sticka till Gävle eller Örebro en vardagskväll och komma tillbaka i ungefär lagom arbetstid nästa morgon. Jag hade tur som flyttade från Sandviken till Horndal innan det blev omöjligt att tågpendla Sandviken-Avesta, så jag kunde behålla mitt jobb.

Jag skulle kunna önska mig mer kollektivtrafik till Storvik, i form av buss eller tåg så man därifrån kan ta ett av de många tåg som går mot Gävle eller Borlänge. Jag skulle också önska att buss 200 går till och från Horndals Bruk station när tåg stannar där. Det finns plats för buss att stanna och vända där nere. Alternativt att buss 200 ankommer Svänghjulet 20 min före tågavgång och lämnar 20 min efter, så de som åker kollektivt lätt kan byta mellan buss och tåg.

Ska man önsketänka så vore det fint med buss mot Garpenberg, Stjärnsund och Österfärnebo också. Horndal ligger geografiskt sett centralt mellan många bra orter, men bussmässigt sett ligger vi långt ute i periferin pga kommun- och länsgränser.

Bemötande/Beaktande

Kommunen anser också att fördelarna med en förbifart väger tungt i detta och förordar en sådan.

Kommunen förordar en väl fungerade persontågstrafik på sträckan Avesta/Krylbo - Gävle i översiktsplanen och arbetar med att få gehör i frågan hos de fyra regioner som beslutar om regiontågstrafiken på denna sträcka.

Att styra utbud av kollektivtrafik är inte en fråga för översiktsplanen, men det som framförs stöds av den målbild om väl utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik som anges i översiktsplanen.